

Katolički list

Zvonik

GOD. XXII. BR. 2 (244) Subotica, veljača (februar) 2015. 150,00din

Tema:

Bolest kao put do neba

Via dolorosa - put križa, put patnje

Intervju:

Obitelj Karine i Julia Šimandija

zvonyk.org.rs

Blagoslov grla u vrtiću Marija Petković u Subotici

Dan posvećenog života kod franjevac u Subotici

Duhovna obnova Hrvatske zajednice bračnih parova

Korizmena obnova svećenika u somborskom karmelu

Slavlje Don Bosca u Novom Sadu

Stepinčevo kod franjevac u Subotici

10 stvari koje trebate znati kad imate bolesnika!

1. Sakrament Bolesničkog pomazanja ispravno se naziva *Posljednja pomast*. Koga se njime pomaže pada u smrt kao pokošen.

2. Bolesničko ulje u doticaju s bolesnikom rapidno pogoršava stanje i ubrzava proces umiranja.

3. U slučaju da bolesnik želi primiti sakramente, oni koji skrbe za njega trebaju to smatrati nevažnim u danom trenutku i odlagati koliko je moguće duže.

4. Obitelj treba zvati svećenika samo u slučaju kada je bolesniku/umirućem „duša u nosu“, tj. kada više nije pri svijesti i upotrebi razuma da ga ne bi uplašio posjet svećenika.

5. Rodbina ne smije spominjati svećenika pred bolesnikom, jer bi mogao pomisliti da očekuju njegovu smrt i ostavštinu.

6. Svećenika se zove samo u krajnjoj nuždi kada više ni liječnik ni alternativna medicina ne daju učinka. Plan B(og) nastupa tek kada se iscrpe sva raspoloživa sredstva. Pritom, rodbina ima pravo tražiti od svećenika da se u susretu s bolesnikom pravi „toše“, tj. neka kaže da je naišao *kobajagi* slučajno iz nekog desetog razloga.

7. Svećenik želi smrt vašim najmilijima koji su bolesni i stari. Kad ga ugledate, obavezno se uhvatite za dugme, napravite trostruki salto i pljunite na sve četiri strane svijeta. To će otjerati uroke koje svećenik baca.

8. Svećenik prigodom podjele bolesničkog pomazanja obavezno nosi crni plašt s crnom kukuljicom preko glave i drži kosu/srp u ruci.

9. U slučaju da osoba umre a svećenik nije bio pozvan, neka se obitelj i rodbina ne smatra odgovornim za to, a još manje neka ne osjećaju grižnju savjesti što su umirućem uskratili Božju milost i okrjepu.

10. Ako osoba za života nije trebala tamo neku Crkvu i sakramente, obavezno neka svećenik bude na sahrani, da se sve obavi kako Bog zapovijeda. Njegova će prisutnost uljepšati ceremoniju.

Dragi čitatelji, ovaj korizmeni broj *Zvonika* posvetili smo razmišljanjima o našim starima i bolesnima. Oprostite ako sam u gornjim točkama bio odviše sarkastičan, ali u dosadašnjem iskustvu u radu sa starima, bolesnima i umirućima doživio sam gotovo doslovce svaku navedenu stavku. Jeza me uhvati kada pogledam naše matične knjige umrlih u kojima postoji rubrika „da li je osoba providena?“, tj. je li primila sakramente ispovijedi, pomazanja i pričesti. Nažalost, većina odgovora u ovoj rubrici je NE. Strahota! Predložiti bolesniku sakramente znači iskazati mu najveću moguću kršćansku ljubav i brigu jer u sakramentima nam prilazi sâm Bog. Zato treba ispovjediti kao smrtni grijeh činjenicu da sam dopustio da moj bolesnik boluje i na kraju možda i umre bez svetih sakramenata poput nevjernika. Prirodno je da svaki čovjek strahuje od smrti, ali od nje se pobjeći ne može. Može se samo kršćanski dostojanstveno spremati za nju. I to ne tek u bolesti i starosti, nego u svakom trenutku života. Današnje doba *kulture smrti* tabuizira govor o patnji i smrti, o njoj se tematizira samo u crnim kronikama. U pragmatično uređenom svijetu nema mjesta za ono što čovjek ne može kontrolirati, što mu izmiče ovladavanju. Bolest i smrt su iracionalni a time i besmisleni i neprihvatljivi. Kršćanstvo nudi drugačiju viziju. Kristova patnja i uskrsnuće osmišljavaju ljudsku pogođenost neminovnim i odvođe do obzorja *kulture preobraznoga života*.

Vaš urednik

Iz sadržaja

Aktualno:

Papina korizmena poruka5

Tema:

Bolest kao put do neba....6

Don Bosco u

Novom Sadu8

Natječaj za

X. HosanaFest12

Predstavljanje knjige

vlč. Lazara Novakovića ..13

Korizma 2015:

Via dolorosa.....24

Intervju:

Obitelj Karine i Julia Šimandija.....28

Moralni kutak:

Djeca s tri roditelja.....32

Kultura:

Prela 2015.37

Tu oko nas:

Sjećanje na prijatelja vlč. Marka Vukova48

Opredijelimo se za svetost

Piše: Siniša Tumbas Loketić

„U nebu ne postoje podjele na više ili manje dobre ljude, tamo se nalaze samo sveti, većina ljudi se još nije opredijelila za svetost.“

Poštovani čitatelji dragog nam *Zvonika*!

Htio bih nešto progovoriti o svetosti! Često puta nam se zna učiniti, ili znamo krivo misliti, da se svetost odnosi samo na „crkvene ljude“. Pod tim pojmom mislim na papu, biskupe, svećenike, časne sestre, i sve one koji na neki određeni bliži način služe Crkvi Božjoj. Tako se zna čuti razmišljanje da je svetost nešto što se ne može tako lako postići. Nije slučajno da pišem o svetosti baš u svetom korizmenom vremenu. Razmišljajući o Korizmi, korizmenim poticajima koje znamo čuti u propovijedima, raznim meditacijama i slično, dolazim do saznanja da vrlo malo ima prostora gdje se govori o svetosti. Obično u ovom vremenu govorimo o pokori, kajanju, grijesima, Božjem milosrđu prema grešnom čovjeku, i uvijek je naglasak na grijehu. Ipak, htio bih da u ovom vremenu Korizme, pored svega ovoga što sam nabrojao, ostavimo prostora za svetost. Svetost je ta koja proizlazi iz svih ovih praksi na koje Crkva potiče svoje vjernike. Učinimo da se ta svetost malo više čuje, a osobito da se na nama i vidi. Nemojmo vrlo sebično stavljati sebe u centar pažnje, naglašavajući kako smo grešni ljudi potrebni velikoga Božjega milosrđa (što je apsolutno istina), pokušajmo malo naglašavati svetost, koja je tako blizu, a čini se da je tako daleko. Ona je prisutna u našoj svakodnevnici, našim obiteljima, našim radnim mjestima, školama i fakultetima. Tu nam je na

dohvat ruke, ali zašto se čini tako dalekom?! Zanimljive su mi riječi poznate britanske premijerke Margaret Thatcher: „Pazi svoje misli, jer one postaju riječi, pazi svoje riječi jer one postaju tvoja djela, pazi svoja djela jer postaju tvoje navike, pazi kakve su ti navike jer one grade tvoj karakter...“ Što sam ovim citatom htio reći?! Čini mi se da je u ovom svetom korizmenom vremenu naglašena grešnost, kajanje, slabost svakog čovjeka – od Boga stvorenog. Kada malo razmislim, samo jedan dan u crkvenoj liturgijskoj godini je sav prožet svetošću – Svi Sveti! Samo jedan dan! Hajdemo zajedno poraditi na ovome! Započnimo govoriti o svetosti. Sigurno ćemo u početku samo o njoj govoriti, ali vremenom će taj govor prijeći u jednu višu razinu. Ta viša razina treba nam dozvati u pamet da je svetost tako lijep i radostan osjećaj koji je dostupan svakom čovjeku. Započnimo novi dan s odlukom da ćemo biti sveti. Pozdravimo ukučane radosno, kolege na poslu dočekajmo s osmjehom, prijatelje na fakultetu i slično. Ovdje želim naglasiti da nije svetost govoriti „veselo“ a u srcu biti tužan! Ne! Započnimo dan s radošću u svojoj nutrini, u svome srcu, i tu svetost će ljudi koji nas taj dan budu susretali sigurno primijetiti. Učinimo da se na nama vidi da smo Kristovi učenici, Kristovi vjernici. Naravno, u životu postoje mnoge poteškoće koje nas opterećuju, problemi koji nas pritiskuju i to ne treba ignorirati. Međutim, siguran sam da u svom zlu koje jedan dan nosi sa sobom, ima prostora za svetost! Usuđujem se reći da bi ona trebala dominirati. Budimo mi ti koji ćemo učiniti prvi korak ka tome.

Kao zaključak moga razmišljanja o svetosti želim sve nas potaknuti da ove Korizme donesemo odluku (među brojnim odlukama i odricanjima) da ćemo biti sveti! Potičimo jedni druge na radost, na svetost, i siguran sam da ćemo Uskrs dočekati kao kršćani koji zrače svetošću i radošću koju samo Bog može dati! Želim svima plodnu i blagoslovljenu Korizmu!

Iz Papine korizmene poruke

U korizmenoj poruci za 2015. godinu, koja je 27. siječnja predstavljena na konferenciji za medije u Tiskovnom uredu Svete Stolice, papa Franjo poziva na borbu protiv egoističkog stava koji se proširio do svjetskih razmjera i zbog kojeg zaboravljamo – ili, još gore – zanemarujemo osobe koje pate, kao i nepravde koje trpe, ali i samoga Boga, koji „nije ravnodušan prema svijetu, već ga toliko voli, da je dao svojega Sina za spas svakoga čovjeka“.

Zadaća je Crkve držati otvorenima vrata koja povezuju Boga i čovjeka – objasnio je Papa u ovogodišnjoj korizmenoj poruci. Ona to čini naviještanjem Riječi, slavljenjem sakramenata i svjedočenjem vjere koja je ljubavlju djelatna; čak i ako se svijet želi zatvoriti u sebe i zatvoriti vrata kroz koja Bog ulazi u svijet i kroz koja svijet ide prema njemu. Korizma, kao vrijeme obnove, postaje tako prigodom da se odvažimo na put koji Božjem narodu omogućuje izbjeći usvajanje stava ravnodušnosti.

Sveti Otac predlaže za razmatranje tri svetopisamska ulomka: Prvi je iz Pavlove Prve poslanice Korinćanima: „Ako jedan ud pati, svi udovi pate“. To se odnosi na opću Crkvu, zajedništvo svetih. Ljubav je Božja glavno oružje protiv ravnodušnosti i Crkva nam ga nudi u svojem naučavanju i svjedočenju – piše Papa. Ali, ljubav se Božju ne može svjedočiti ako ju prvo

nismo iskusili. Po euharistiji „postajemo ono što primamo: tijelo Kristovo“; a u tom tijelu nema mjesta za ravnodušnost.

Drugi odlomak koji papa Franjo predlaže za razmatranje ove korizme je iz Knjige postanka: „Gdje ti je brat?“. To nas potiče na promišljanje o ulozi župe i zajednice. Prije svega nas s nebeskom Crkvom ujedinjuje molitva, kako bismo uspostavili „zajednicu uzajamnog služenja i dobra koje se uzdiže sve do Božjeg pogleda“. Nebeska Crkva ne slavi zato što je okrenula leđa patnjama svijeta te se sama raduje. Naprotiv, sveci mogu radosno gledati i radovati se tomu da su – po Isusovoj smrti i uskrsnuću – jednom zauvijek nadvladali ravnodušnost, tvrdoću srca i mržnju – piše Papa.

Svaka kršćanska zajednica, jer je po naravi misijska, pozvana je izaći iz sebe i uključiti se u širi društveni život, osobito sa siromašnima i onima koji su od nje udaljeni – stoji nadalje u korizmenoj poruci. Papa se nada da će župe i zajednice, kao mjesta gdje je prisutna univerzalna, Katolička crkva, postati otoci milosrđa usred mora ravnodušnosti.

Na trećem mjestu, nakon razmatranja opće Crkve i Crkve u mjesnim zajednicama, Sveti se Otac obraća i svakom pojedinom vjerniku, promišljajući riječi poslanice sv. Jakova: „Očvrstnite srca!“ Strah i osjećaj nemoći – koji svakoga obuzimaju pred ljudskom patnjom i potresnim prizorima – mogu se prevladati snagom molitve ujedinjene nebeske i zemaljske Crkve. Nemojmo zanemariti snagu molitve – istaknuo je Papa te napomenuo da i pothvat „24 sata za Gospodina“, koji će se održati 13. i 14. ožujka, želi biti znak velike potrebe za molitvom.

Ako ponizno molimo Božju milost i prihvatimo vlastita ograničenja, povjerovat ćemo u neograničene mogućnosti Božje ljubavi za nas. Također ćemo se moći oprijeti đavolskom iskušenju da mislimo kako vlastitim naporima možemo spasiti svijet i same sebe – istaknuo je Papa, pozivajući da se vježbamo u – kako je rekao papa emeritus, Benedikt XVI. – formaciji srca.

Milosrdno srce ne znači slabo srce – naglasio je papa Franjo. Svatko tko želi milosrdno, mora ujedno imati i snažno i postojano srce; zatvoreno napasniku, ali otvoreno Bogu. „Učini srca naša po srcu svome“ kako bismo imali „srce snažno i milosrdno, budno i velikodušno, koje se ne da zatvoriti samo u sebe i ne pada u zamke globalizacije ravnodušnosti“ – moli Papa na završetku korizmene poruke. (KTA/RV)

Iznenadujuće imenovanje: Papa imenovao kapucina za novog krčkog biskupa

Papa Franjo prihvatio je odreknuće od službe mons. Valtera Župana, dosadašnjega krčkog biskupa, u skladu s odredbom kanona 401 čl. 1 Zakonika kanonskoga prava, te je za novoga krčkog biskupa imenovao fra Ivicu Petanjka, franjevca kapucina, dosadašnjega gvardijana u Osijeku, objavio je u 24. siječnja u podne apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj nadbiskup Alessandro D'Errico. Vijest o imenovanju objavljena je istodobno u Vatikanu.

Iznimka je to, više nego pravilo, da se redovnici imenuju za dijecezanske biskupe. Stoga bi se za ovaj papin izbor kapucina za novog biskupa moglo reći da je iznenadujuć. No poznavajući papu Franju, bilo je i za očekivati da će biti iznenađenja stoga s nestrpljenjem očekujemo koja će tri nova biskupa biti imenovana u Gospić, Šibenik i Vojni ordinarijat koji su sljedeći na redu...

Bolest kao put do neba

Piše: mons. Bela Stantić

Bolest je sigurno činjenica o kojoj nitko ne želi misliti, jer nitko ne želi biti bolestan. Dok smo mladi i zdravi najčešće se tako ponašamo kao da nikad ne ćemo biti bolesni. Dapače, mladi ljudi tako lako ulaze u opasnosti po zdravlje. Sjetimo se samo kako nas stariji opominju da se obučemo kad je zima ili da ne jurimo tako brzo u zavojima ili da ne pijemo razna opojna pića, jer će nam stradati jetra i sl. I kad mladi gledaju stare i bolesne na ulici, u staračkim domovima ili u svojoj kući, tako teško razumiju da bolesnici stvarno ne mogu požuriti, niti ustati, niti sami ući u autobus. Možda je to jedan od razloga zašto mladi, ne samo sada i ne samo kod nas, nerado dvore svoje roditelje ili bližnje iz obitelji. Hvala Bogu, ima divnih primjera gdje djeca ili unuci tako brinu o svojim starima i bolesnima. Ne predaju ih u domove, voze ih liječniku, voze ih u bolnicu, svakodnevno ih posjećuju, kupuju im lijekove itd. Ima bolesnika koji su dugo bolesni i pomoć bolesniku je dugo potrebna, tada se može vidjeti kako tko gleda na bolest i bolesnika. Poznajem muševu koja desetke godina vjerno dvore svoju vjenčanu ženu ili ženu muža. Po tome se vidi ljepota bračne vjernosti.

Bolest je obostrano izazov. Prvo je izazov za bolesnika da se pravilno postavi prema svojoj bolesti. A izazov je i za sve oko nas koji nas liječe kako naši liječnici i oni koji su uz bolesnika. Bo-

lest je potrebno prihvatiti. Pa i onu najtežu koja će svakog jednom snaći. Jednom ćemo morati čuti da imamo neizlječivu bolest. To znači da ni liječnici ne mogu pomoći. Što raditi u tom času? U tom času dolazi *Gospodin Bog* koji nam zna dati pravi odgovor. Tada nam treba dobro uočiti što može čovjek, a što kaže Gospodin Bog! Tada *vjera* dolazi do izražaja.

Znamo, čitamo u Bibliji o *Gospodinu Isusu* kako je za vrijeme svoga javnog djelovanja liječio razne bolesti. Masovno su mu donosili bolesnike i on ih je ozdravljao. Ali, Isus je napuštao mase s bolesnicima rekavši: *Hajdemo drugo u obližnja mjesta, da i ondje propovijedam. Ta zato sam došao!* (Mk 1,38). Isus kaže da je zato došao da propovijeda *Evandjelje tj. Radosnu vijest*. S druge strane znamo da se Isus solidarizirao s bolesnicima kad je rekao: *Bio sam bolestan, pohodili ste me...* (Mt 25, 36). Dakle, Isus za bolesnika kojeg smo pohodili ili podvorili kaže, da smo to Njemu učinili. A ipak nije sve bolesnike izliječio dok je bio na zemlji. Zašto? Zašto mu je važnije propovijedati *Evandjelje*, nego liječiti bolesnike? Vjerojatno zato, jer izliječiti, pa i sve bolesnike svijeta, nije rješenje. Oni će jednom opet biti bolesni i umrijeti. Nego, Isus ide naviještati *Evandjelje* zato da ljudi čuju za *Njegovo rješenje*. *A Njegovo rješenje je pomoći čovjeku, kad već mora umrijeti, a to je posljedica grijeha, da*

*** Bolest je obostrano izazov.**
*** Bolest je potrebno prihvatiti.**
*** Jednom ćemo morati čuti da imamo neizlječivu bolest. U tom času dolazi Gospodin Bog koji nam zna dati pravi odgovor. Tada nam treba dobro uočiti što može čovjek, a što kaže Gospodin Bog! Tada vjera dolazi do izražaja.**

može živjeti u nebu! Isus nam time kaže da ima čovjek život i kad tijelo umre. Taj život postići je najvažnije, jer tada više nema ni bolesti, ni patnje, ni smrti. Ako taj život postignemo, postigli smo svoj cilj. Istina, prolazimo kroz bolest, patnju, pa i smrt, ali ipak stizemo do pravog života. Stigli smo do onoga cilja za koji smo stvoreni.

Nama se najteže pomiriti s time da smo smrtni ljudi i da svi umiremo: i kraljevi i pape i bogati i siromašni, pa i mladi kao i stari. Ako na to gledamo zemaljski, onda je to tragedija. Ako pak gledamo Božjim očima, onda ništa nismo izgubili. Ako, ne daj Bože nikome, dođemo u pakao, onda je nevažno koliko smo godina živjeli i jesmo li bili bolesni. Sjetimo se one dvojice razbojnika koji su s Isusom bili razapeti na Kalvariji. Jedan je tražio tjelesno oslobođenje od teških muka dok je visio na križu. Njemu Isus nije rekao ni riječi. Desni razbojnik je isto tako trpio, ali je prepoznao u Isusu Spasitelja i obratio mu se: *Isuse, sjeti se mene kad dođeš u svoje kraljevstvo!* (Lk 23,42). Njemu će Isus onako sav u krvi viseći na križu reći: *Zaista, tebi kažem: danas ćeš biti sa mnom u raju* (Lk 23,43). Ovaj razbojnik je pravilno razumio Isusa: važnije je spasiti dušu, nego tijelo. Taj je razbojnik prvi došao u nebo.

To sigurno ne znači da se ne trebamo liječiti i tražiti liječničku pomoć. Znamo da su od početka kršćani otvarali bolnice. Toliki kršćani su osnivali redovničke zajednice kako muške tako i ženske grane za prihvaćanje i njegovanje bolesnika. Možda nam je najbliža Majka Terezija iz Kalkute. Ona je osnovala redovničku *Zajednicu Milosrdne ljubavi* koja traži i njeguje najteže bolesnike širom svijeta.

Znamo koliko se ljudi trude oko napretka medicine kako u tehničkom smislu tako u lijekovima da mogu pomoći bolesnima. Ljudi neprestano iznalaze nove lijekove i načine liječenja kako bi olakšali bolesnima. Otvaraju se kod nas, a i drugdje starački domovi za prihvaćanje i njegu starih koji su istovremeno bolesni. Sve je to vrlo plemenito i potrebno, ali bi bilo potrebnije u sve te ustanove unositi *nadu Evanđelja*. Veoma je važno bolesnicima nositi nadu, da sve to vodi u život poslije smrti!

Isus ide naviještati Evanđelje zato da ljudi čuju za Njegovo rješenje. A Njegovo rješenje je pomoći čovjeku, kad već mora umrijeti, a to je posljedica grijeha, da može živjeti u nebu! Isus nam time kaže da čovjek ima život i kad tijelo umre.

Isus je po svetom Jakovu dao Crkvi poseban sakrament za bolesnike: *sakrament bolesničke pomasti*, a možemo ga nazivati sakrament bolesnika. Taj sakrament ima trostruko djelovanje: daje bolesniku milost jakosti da se može suočiti sa svojom bolešću, često pomaže kod oporavka i ozdravljenja, a u slučaju nagle bolesti kad se bolesnik ne stigne ispovjediti, ovaj sakrament oprašta grijeha. Tako, zaista imamo sve mogućnosti da nitko ne mora umrijeti nepripravan tj. u teškom grijehu. Ovaj sakrament se može davati u svakoj teškoj bolesti. Kao što vidimo, nije samo cilj da nas pripremi za odlazak, nego daje puno puta i ozdravljenje. Nakon pomazanja svetim bolesničkim uljem na čelu i na dlanovima ruku, svećenik

moli: Izliječi, molimo Otkupitelju naš milošću Duha Svetoga slabost ovog bolesnika. Iscijeli njegove rane, otpusti mu grijeha, odagnaj od njega sve boli duše i tijela, te mu milosrdno povrati potpuno zdravlje iznutra i izvana, da ozdravi s pomoću Tvoje milosrđa...

Kako možemo vidjeti, Gospodin Bog se brine za bolesnike i čini sve u cilju da ozdrave, ali što je najvažnije da se *kroz bolest pročišćavamo za nebo!* Zato je dobro na to misliti još dok smo zdravi. Nije mudro reći – ja ću se mo-

lesti i smrti. Već u Starom zavjetu imamo divan primjer pravednog Joba kojemu je đavao nametnuo teške muke, a ipak nije proklinjao, nego je rekao: *Ja dobro znam, moj Izbavitelj živi!* Sveti Pavao u svojoj starosti govori: *Dobar sam boj vojevao. Trku sam završio, vjeru sačuvao. A sad mi je pripravljen vijenac pravednosti kojim će mi u onaj Dan uzvratiti Gospodin pravedni Sudac. I ne samo meni, nego svima koji s ljubavlju čekaju Njegov Pojavak* (2Tim 4,6-8).

Gospodin Bog se brine za bolesnike i čini sve u cilju da ozdrave ali, što je najvažnije, da se kroz bolest pročišćavamo za nebo! Zato je dobro na to misliti još dok smo zdravi.

liti ili odlaziti na svete Mise, ispovijediti se i pričešćivati, kad budem star. Takvi najčešće ne dobiju milost kajanja pred smrt. Dakle, *vjera u život vječni može dati pravo rješenje nama ljudima koji bez iznimke moramo umrijeti*. A smrti obično prethodi bolest bilo duža ili kraća. Gledajmo naše pretke i među njima tolike svece! Mudro je gledati kako su oni prošli kroz tu Kalvariju bo-

To je Gospodin Isus zorno pokazao na sebi kad je bio izmučen i na križu ubijen, a onda treći dan uskrsnuo. Time je pokazao kako može poslije smrti i nama dati *Život!* Zato je baš na Lazarovu grobu poručio: *Ja sam Uskrsnuće i Život! Tko u mene vjeruje živjet će ako i umre...* (Iv 11,25). Zato je bolesnicima dobro čitati Božju riječ iz *Biblije*. To bolesnika smiruje. Ako bolesnici ne mogu sami moliti, dobro je sjesti pored njih i glasno s njima moliti. Pozovite bolesnima svećenika da im donese Isusa i da se ispovjeda. Što češće! Najbolje je da nam bolesnici budu u blizini. Upravo sam iskusio kako je bolesniku potrebna blizina. Ovih dana ležao sam u bolnici, a pored mene je ležao teško bolestan mladi čovjek. Dok sam noću s njime molio, podijelio mu svete sakramente, najednom on pruži ruku prema meni. Uhvatio sam mu ruku i dva puna sata držao i glasno molio krunicu. On je mirno zaspa. Kad je svanulo, ja sam izašao iz bolnice, a on je navečer preminuo. Kakva milost! Želim takvu milost svima bolesnima!

Don Boscov jubilej svečano proslavljen u Novom Sadu

Dolaskom vlč. Dominika Ralbovskog u župu Imena Marijina u jesen 2014., u Novi Sad očekivano je stigao i duh salezijanske pobožnosti. Zahvaljujući njemu te, kako je to župnik i dekan preč. Róbert Erhard naglasio, i njegovoj sestri Kristini Ralbovsky, 1. veljače 2015. u župi Imena Marijina organizirana je svečana euharistijska proslava jubileja, 200 godina rođenja sv. Ivana Bosca, utemeljitelja velike salezijanske obitelji.

Koncelebrirano misno slavlje predslavio je metropolit, beogradski nadbiskup mons. Stanislav Hočevar SDB. S njime su suslavili župnik-domaćin preč. Erhard, preč. Jakob Pfeifer, župnik u Apatinu u Odžacima i podunavski arhiprezbiter, p. Károly Harmát OFM, novosadski gvardijan, vlč. Antun Kopilović, župnik u Futogu, vlč. László Fuderer, župnik u župi Bečej I, vlč. Árpád Pásztor, župnik u Telečki, o. Darko Rac, grkokatolički župnik u Bačincima, te vlč. Andrej Đuriček, župnik beogradske župe Krista Kralja. Asistirao je stalni đakon vlč. Jozef Deman, ceremonijar je bio vlč. Dominik, dok je na raspolaganju za ispovijed bio vlč. Vinko Cvijin, župnik u Vajskoj i Bođanima.

Na početku mise, nadbiskup je, izrazivši radost zbog zajedništva velikog mnoštva vjernika i hodočasnika, pozdravio prisutno izaslanstvo Srpske pravoslavne Crkve, koje je predvodio episkop jegarski i vikarni episkop bački g. Jeronim Močević s pratnjom koju su činili: protojerej o. Stoja Bilić, protojerej o. Đorđe Đurđev, đakon Leo Malešević, zatim umirovljenog novosadskog grkokatoličkog paroha dr. Romana Myza, svećenike Slovačke evangeličke Crkve dr. Jaroslava Javornika i Vladimira Grņu, te izaslanika gradonačelnika grada Novog Sada.

Sveta misa je bila izvanredno dobro animirana, te su mladi iz župe Presvetog Trojstva iz Selenče uveli u homiliju uprizorenjem čuvenog i znakovitog sna dječaka Ivana Bosca iz 1824. Višejezično ozračje samoga misnog slavlja, ta bitna značajka naših katoličkih zajednica, reflektirano je u molitvama vjernika, izreče-

nim na hrvatskom, mađarskom, slovačkom, romskom i ruskom jeziku, te u liturgijskom pjevanju hrvatskih i mađarskih zborova župe Imena Marijina, odnosno mladih iz Selenče i Sonte.

Nadbiskup Hočevar se u homiliji osvrnuo na atmosferu postnapoleonovske Italije, u kojoj je 1915., blizu Torina rođen Ivan Bosco, na put uviđanja i prihvaćanja apostolata mladih kao svog poziva. On se danas ostvaruje djelovanjem četiriju salezijanskih ograna: otaca salezijanaca, redovnica Kćeri Marije Pomoćnice, salezijanaca suradnika i udruga štovatelja Marije Pomoćnice. *Don Boscova poruka da ni jedno dijete, mladić ni djevojka, bez obzira na društvene i socijalne pozadine iz kojih dolaze, ne smije ostati neprihvaćeno i marginalizirano, i danas je aktualna i motivirajuća za naše društvo, za naše zajednice, za sve druge bratske zajednice, i svi smo je pozvani slijediti. Njegova pedagogija, nerazdjeljivo spojena s kršćanskom poukom mladih, i danas je model za nasljedovanje, istaknuo je propovjednik.*

Nakon mise, don Bosco je zaista „došao“ među brojnu okupljenu djecu (iako se svima činilo da jako liči na vlč. Dominika). Nadbiskup Stanislav, episkop Jeronim, te okupljeni svećenici, zajedno s djecom uvjerali su se zbog čega su don Boscovi nasljedovatelji tako zanimljivi, a zajedništvo salezijanskog duha toliko privlačno. Nakon završnog igrokaza, za sve je priređena okrjepa u župnoj dvorani. /Marko Tucakov/

Grličanje u Lemešu

Blagoslov grla u Lemešu upriličen je i ove godine na blagdan sv. Blaža 3. veljače, na kraju euharistijskog slavlja u 9 sati. Nakon pričesti i pohrane Presvetog u tabernakul, vlč. Antal Egedi pojedinačno je po zagovoru

sv. Blaža, biskupa i mučenika, uz upaljeni par upletenih svijeća blagoslovio grla pedesetak okupljenih vjernika.

Ovom prigodom blagoslivlja se i glas, naš najmoćniji vid međusobne komunikacije ali tako da bude i u službi Svevišnjega, da njega sve više hvali i časti. Blagoslov se temelji na prastaraj predaji po kojoj je sv. Blaž svojim blagoslovom spasio dječaka kome je u grlu zapela riblja kost. Kod blagoslovina kakva je ova, Crkva moli Božju pomoć u raznim potrebama, a po zaslugama Isusa Krista i zagovoru svetaca. Tijekom svete mise blagoslovljene su zelene jabuke kako bi se oboljeli od grlobolje darivali njima i tako se crvenilo i bol grla povukli spominjući se moćnog zagovornika, svetoga Blaža. Uz jabuke, blagoslovljen je i med kojim će oboljeli zasladiti čaj te peciva koja će blagovati za vrijeme bolesti. Tijekom završnog obreda uz upaljeni par svijeća svečano se utičući zaštitniku, nebeskom liječniku, da bude moćni zaštitnik i nadalje protiv svake tjelesne i duševne boli, vlč. Egedi je nazočne preporučio u zaštitu sv. Blaža. /Željko Zelić/

Pjesmom i molitvom potpuno ispunila život

Tereza Kanyó, višedesetljetna članica crkvenog zbora iz župe Male Gospe u Lemešu, privremeno se povukla iz zdravstvenih razloga s pozicije aktivne članice župnog zbora po završetku listopadskih pobožnosti 2014., a definitivno 11. siječnja 2015. godine, nakon više od 40 godina požrtvovne laičke službe.

Tereza Kanyó rođ. Sunarić (1938.), rano je ostala bez oca pa je brigu o podizanju obitelji preuzela majka. Odgajana je u okviru strogog kršćanskog nauka i vjera ima duboke korijene u njezinom životu, što je bilo plodno tlo za aktivno uključanje u život župe. U braku s poznatim lemeškim nastavnikom matematike + **Lajosem Kanyóm**, zasnovala je obitelj i dobila sina jedinca, **Andrása**.

Svoj dugogodišnji angažman pjevačice župnog zbora započela je za vrijeme kantora **Ferenca Szarváka** iz Telečke kao prvopričesnica krajem 40-ih koji je tada vodio mnogobrojni zbor s preko trideset duša. U užoj obitelji je bilo par članova, vrsnih pjevača, na čiju preporuku i zauzimanje je ušla u svijet sakralne glazbe. Kako joj je suprug radio u državnoj službi u komunističkom režimu nakon udaje, početkom 60-ih istupa iz zbora, ali ostaje privržena vjeri i redovito ide u crkvu te obavlja vjerske pobožnosti. Iz istog razloga su bračne zavjete položili u Subotici a ne u mjesnoj crkvi, što nikada nije, niti će prežaliti. Nakon duže stanke, početkom 80-ih vraća se u zbor sada pod vodstvom Lemešana, kantora **Stipana Alage** kao veliko osvježenje i bezuvjetna potpora do kraja. Za dugog službovanja pjevala je pod upravom kantora **Sándora Kovácsa** i sina mu **Józsefa**, zatim u dva navrata kantora podrijetlom iz Doroslova, **Sándora Bencsika**, da bi završila i sve svoje bogato znanje prenijela novom kantoru **Željku Zeliću**. Mijenjali su se tako orguljaši ali je ona ostajala vjerno na svojoj poziciji, u službi dragog Boga, uvijek na pomoći svom kantoru ma tko to bio. Jedno izvjesno vrijeme predvodila je *a cappella* svibanjske i listopadske pobožnosti, a kasnije par godina i zornice. U vrijeme pjevanja Muke, uoči Uskrsa, pjevala je prvi ili drugi glas u zboru ovisno o potrebi. Pobožnost križnog puta petkom na mađarskom jeziku i svako uključanje mađarskog kruničarskog društva jednom mjesečno u Radio Ma-

riji obnašala je profesionalno i bez imalo nesigurnosti. I dan danas vodi pjesmu kao članica ružarija pri molitvi krunice prilikom uključanja u radio kao i predvođenje pobožnosti klanjanja Presvetom oltarskom sakramentu kao što je to činila godinama unatrag. Bila je članica ženskog pjevačkog odjela pri mađarskom kulturno umjetničkom društvu „Németh László“, koje je brojalo 11 članica na čelu s **Evom Pribillom**. Poznavatelj je velikog broja crkvenih skladbi s ovih prostora na dva jezika, te kao laik reda mise, svih crkvenih i pučkih pobožnosti.

Glazbena naobrazba je nažalost izostala ali je istančani sluh bio sasvim dovoljan da bi svaku melodiju do perfekcije svladala i s lakoćom točno interpretirala. Jedna je od rijetkih još uvijek živih pjevača koja pamti veliki zbor i redovito održavane probe, sjeća ih se s nostalgijom i sjajem u očima.

Postojala je nada da će se možda oko božićnih blagdana vratiti na staru poziciju i još jednom ispomoći zbor ali ipak je sve ostalo samo na tome, nadati se da ćemo joj bar još jednom čuti mili glas. Na svetoj misi 11. siječnja 2015. definitivno se pozdravila s aktivnim pjevanjem zauzevši još jednom samo fizički svoju poziciju uz kantora te tako svoje mjesto ispred kraljice instrumenata ustupila nadolazećim naraštajima. Siguran i blagi alt nedostajat će prvenstveno kantoru a zatim i svim župljanima, ali ipak će najteže biti njoj samoj jer, kako kaže, uglazbljeni stihovi Bogu na čast bili su joj pola života i siguran, uspravan put ka Stvoritelju. Dodaje da se tijekom života nikada nije znala izraziti svojim riječima pa je preko glazbe to činila, trudeći se da najprije ona doživi tekst pa ga tek onda kroz interpretaciju prenese. „Tko pjeva dvostruko moli“ i složiti ćete se da je pjevanje ustvari molitva koja u trenutku potpune radosne predanosti Bogu iz riječi prerasta u molitvu, i diže nas bliže ka Svevišnjem.

Zahvaljujemo joj što se toliko trošila za tako plemenite ciljeve, što je uvijek skromno davala i više nego što je mogla, što nas je puno toga naučila i uvijek bila potpora te oslonac u kantorskom radu. Kao kantor, truditi ću se barem djelomično ostvariti ono što je i ona. Ostaje vječiti uzor, u prahu malih, poniznih ljudi.

Lemeški kantor Željko Zelić

Bračni jubileji u župi Marija Majka Crkve

Svjetski dan sakramenta braka obilježava se drugog tjedna u veljači. Tako je i u župi Marija Majka Crkve osam bračnih parova proslavilo svoje obljetnice.

Svetu misu je predslavio župnik **Slavko Večerin**. Župnik je rekao da su pred nama bračni parovi koji priznaju da nisu savršeni i nepogrešivi, ali da sve poteškoće rješavaju s Božjom pomoću. Žele dragom Bogu zahvaliti za 1, 15, 20, 25, 30, 35 i 40 godina braka. Naši jubilarci bili su: **Veco i Kata Gregorčić** (40), **Mirko i Klara Prčić** (35), **Mirko i Ana Kovač** (30), **Pavao i Katica Ivanković** (25), **Ivica i Vesna Sekereš** (20), **Andrija i Milijana Ivandekić** (15), **Miroslav i Ivanka Rudinski** (15) i **Branko i Andrijana Margetić** (1).

Nakon svete mise bila je mala zakuska tijekom koje su naši jubilarci podijelili radost sa svojim župljanima. Ovom prigodom još jedanput svim jubilarcima čestitamo. /**Danica Mlinko**/

Predstavljanje krizmanika i prvopričesnika u M. Bosni

U nedjelju, 15. veljače, u župnoj crkvi Presvetoga Trojstva u Maloj Bosni, župnoj zajednici predstavili su se kandidati koji će ove godine primiti sakramente Isповijedi, Pričesti te Potvrde.

U zajedništvu sa župnikom vlč. **Draganom Muharemom** te vjeroučiteljicom **Vesnom Huska**, svoj „Evo me“ izreklo je dvoje ovogodišnjih prvopričesnika i osmero krizmanika. Pred zajednicom su obnovili svoja krsna obećanja i obvezali se na ustrajan put i formaciju u zrele i odgovorne kršćane na kojima počiva budućnost naše mjesne i opće Crkve. Kandidati za sakrament krizme animirali su misu čitanjem i pjevanjem. Također su članovi VIS-a „Ritam vjere“ uljepšali nedjeljno misno slavlje, a prvi puta s njima je nastupila učenica 8. razreda, **Kristina Matković** na klavijaturi. Na župnoj katehezi kandidati za sakramente izradili su pano koji je izlo-

žen u crkvi kako bi župljani mogli vidjeti tko su oni koje će podržavati svojom molitvom i životnim svjedočanstvom. Župnik je na kraju mise zahvalio i vjeroučiteljicama **Marini Kovač** i **Mirjani Ivanković** na pomoći oko organizacije slavlja.

Zv

Novi vitraž u Maloj Bosni

U zadnje dvije godine župna crkva u Maloj Bosni dobiva novo lice. Nakon unutrašnje obnove bilo je potrebno restaurirati postojeće vitraže u oltarnom prostoru koji su oštećeni zubom vremena. Nakon 80 godina vraćen im je prvobitni sjaj restauracijom koju je obavio „Atelje Stanišić“ iz Sombora. Rodila se pritom ideja da i veliki bočni prozori sa strane, također oštećeni, budu zamijenjeni novim vitražima. Tako je nedavno postavljen prvi vitraž sv. Marka Križevčanina, kojega se časti na Hrvatskoj Majuru, a koji pripada župi Mala Bosna. Vitraž je blagoslovio župnik vlč. Dragan Muharem u nedjelju, 1. veljače. Kada to financijska sredstva dopuste u planu je izrada i drugih vitraža koji će nositi motive hrvatskih svetaca i blaženika. /Zv/

Kraj Lurdskih špilja u južnoj Bačkoj

Blagdan Lurdske Gospe, ujedno i Svjetski dan bolesnika, privukao je 11. veljače u župama Novosadskog dekanata veliki broj Marijinih štovatelja na zahvalna misna slavlja. Najveće se, kao i svake godine, dogodilo u crkvi Lurdske Gospe u vikarijatu Telep župe Temerin, jedinoj crkvi posvećenoj ovom patronu u Subotičkoj biskupiji.

Svečano koncelebrirano misno slavlje na hrvatskom jeziku za hodočasnike iz župa južne Bačke predslavio je vlč. **Antun Kopilović**, župnik u Futogu, dok je svečanu koncelebraciju na mađarskom jeziku, s podjelom sakramenta bolesničkog pomazanja, organizirao preč. **László Szúngyi**, temerin-

ski župnik i bački arhiepzbiter, sa svećenicima Novosadskog i Bečejskog dekanata i onima podrijetlom iz Temerina.

I u župnoj crkvi Imena Marijina u Novom Sadu, unutar liturgijskih slavlja na oba jezika, vjernicima koji su se za to pripremili podijeljen je sakrament bolesničkog pomazanja, uz ophod i pobožnost Gospi Lurdskoj. Sakrament su podijelili župnik i dekan preč. **Róbert Erhárd** i župni pomoćnik vlč. **mr. Dominik Ralbovsky**. Tumačeći Marijino upućivanje na bezrezervnu poslušnost Isusu na svadbi u Kani Galilejskoj, preč. Erhard istaknuo je kako je jedino naša volja i fizička snaga potrebna za življenje kršćanstva, te da jedino ona, bez dodatnih objašnjenja, isprika i odgađanja može biti pravi odgovor na jasan Marijin poziv *Što god vam rekne, učinite* (Iv 2,5).

Marko Tucakov

Korizmena duhovna obnova svećenika

U somborskom karmelićanskom samostanu i ove godine je u utorak pred Pepelnicu (17. 02.) održana Korizmena duhovna obnova svećenika, redovnika i đakona Subotičke biskupije.

Svećenici i đakoni, predvođeni svojim biskupom **Ivanom**, molili su zajedno, klanjali se, pristupili osobnoj ispovijedi, imali su Euharistijsko slavlje a da što bolje započnu milosno korizmeno vrijeme pomogli su im i predavanja o. **Darija** karmelićanina na hrvatskom i **preč. Endrea** na mađarskom jeziku. Oni su u svojim predavanjima osvijetlili smisao Godine posvećenog života u povezanosti sa svećeničkom svetošću. /Zv/

Devetnica u čast Gospi Lurdskoj u Subotici

Kao i svake godine u franjevačkoj crkvi 2. veljače, na dan Prikazanja Gospodinova – Svijećnicu, započela je devetnica u čast Gospi Lurdskoj. Na ovaj nezapovjedani blagdan blagoslovile su se svijeće i u procesiji na početku svete mise započela je devetnica posvećena Gospi koja se objavila u Lurdu.

Kako je ova godina u Crkvi Godina posvećenog života, Dan posvećenog života se i svečanije proslavio. Na večernjoj svetoj misi nakon blagoslova svijeća u kapeli, te procesije, uslijedila je koncelebrirana sveta misa koju je predslavio biskup **Ivan Pénzes**, a propovijedao je **fra Marijan Kovačević**, predvoditelj i propovjednik ovogodišnje devetnice Gospi Lurdskoj. Na ovo slavlje su se okupili redovnici i redovnice, te svećenici Subotičke biskupije i laici koji u svijetu žive Bogu posvećeni život.

Kroz dane devetnice Gospi Lurdskoj raspored je bio svaki dan isti: u 16,50 krunica, a u 17,30 sveta misa i propovijed, te na kraju svete mise kratka pobožnost Gospi Lurdskoj.

Na dan svetog Blaža nakon mise su se blagoslovila grla, poznato u narodu kao grličenje ili podgrljavanje. Tijekom devetnice 10. veljače smo proslavili i Stepinčevo. Ovu svetu misu

je također predslavio biskup **Ivan Pénzes**, te na njoj i propovijedao. Na kraju mise vjernici su imali priliku cjelivati moći blaženog **Alojzije Stepinca**.

Sve propovjedi ove devetnice snimala je Radio Marija Srbije te će ih kroz devet narednih subota emitirati na valovima Radio Marije. Na sam dan Gospe Lurdske, 11. veljače nakon svete mise, devetnica je završena svečanom procesijom sa svijećama. U subotičkoj katedrali bazilici je devetnica bila na mađarskom jeziku.

Silvester Bašić, Ofs

Novi Pastoralni centar u Somboru

U današnje vrijeme kada su investicije vrlo rijetke, kada nema dovoljno sredstava ni za preživljavanje a kamoli za ulaganja u budućnost, župa Uzvišenja sv. Križa u Somboru odlučila se za izgradnju novog Pastoralnog centra.

Ideja o proširenju, odnosno o pretvaranju dosadašnje vjeronaučne dvorane u Pastoralni centar, kako saznajemo od župnika **vlč. dr. Marinka Stantića**, došla je na osnovu toga što se u ovoj župi već par godina održavaju tzv. Vjerske paralaonice, za što se traži i adekvatan prostor. Riječ je o razgovorima na vjerske teme koje se održavaju po dobnim skupinama. Ujedno, Centar ima namjeru okupljati mlade i sve druge vjernike na druženje, ali im stoji i na raspolaganju glede njihovih vlastitih slavlja. Ukoliko žele proslaviti svoje jubileje, možda upriličiti „daću“ za svoje pokojne, Pastoralni centar im stoji na raspolaganju. Svrha je, kako naglašava župnik **Marinko**, da u ova teška vremena crkva pomogne našim ljudima, kako u duhovnome, tako i u materijalnome smislu. Donatore za ovaj objekt župnik je pronašao gdje god je osjetio da može pokucati na vrata (npr. katolička crkva u Baselu u Švicarskoj, Grad Sombor i dr.). Ako zanemarimo mlade koji su sami kopali temelj zdanja, teret izgradnje Centra nije pao na račun župljana, ali je želja da je župljani koriste za vlastitu duhovnu i materijalnu korist.

Alojzije Firanj

O Humanitarno-terapijskoj zajednici „Hosana“

Humanitarno-terapijska zajednica za pomoć ovisnicima – Hosana u Žedniku, od 16. siječnja 2015. godine zbog financijske iznemoglosti ne prima više štíćenike na oporavak. Ona dalje nastavlja samo s preventivnim radom. Štíćenici koji su se toga datuma zatekli u „Hosani“ premješteni su u istu takvu zajednicu u Čeneju kod Novoga Sada, koju vodi Pravoslavna crkva.

Od kada je pošast droge, alkohola ili kocke uzelo svoj danak, počeli su se tražiti putovi oporavka. Jedno od uspješnijih rješenja pokazale su se terapijske zajednice, koje su kroz molitvu, rad i razgovor, dislocirane od naselja, primale u svoje okrilje mlade ovisnike, te ih polagano vraćale u život, davale novi život. Da bi se u jednoj Zajednici za odvikavanje od ovisnosti pružila adekvatna pomoć, potrebno je štíćenicima osigurati pristojan ambijent s prehranom, smještajem, toplim domom, ali i stručnim timom koji bi savjetima davao smjernice za promjenom života. Za to je potrebna podrška šire društvene zajednice.

Uz silna nastojanja da javnost osvijestimo po pitanju mladih ovisnika i njihovih problema, nailazili smo na niz neuspješnih ili manje uspješnih pokušaja. Svaka pomoć koja je i pružena nije mogla zadovoljiti sve potrebe koje Zajednica ima, te se nužno morao povući i ovaj potez. Mora se ipak reći i velika hvala svima onima koji su na bilo koji način pomogli sedam i pol godina rada naše Zajednice. Je li baš moralo doći do ovoga čina, uvjeren sam da nije. Da je bilo više sluha i razumijevanja od strane onih koji su u mogućnosti podržati život Zajednice, danas bismo još nizali radosti s onima koji su svoj put Kalvarije uspješno riješili. Nije mi želja nikoga prozivati, još manje optuživati. Alternativno rješenje se našlo. Ukoliko se uvjeti stvore, ako će nekoga ovaj čin potaknuti na pomoć ovisnicima, „Hosana“ će opet obnoviti svoje prvobitno poslanje. Do tada, dalje samo preventiva./M. S./

Duhovna obnova HZBS

U župi sv. Roka u Subotici 19. veljače 2015. godine održana je mjesečna Duhovna obnova Hrvatske zajednice bračnih susreta – Subotica.

Tema susreta bila je „Kako se osjećaš kad nisi podržan odnosno kad si podržan“. A svoja iskustva na tu temu na početku susreta iznijeli su **Slavica i Lazo Cvijin** te župnik **Andrija Anišić**. Bilo je lijepo, korisno i obnavljajuće. Izvrsno za početak milosnog korizmenog vremena. /Zv/

OTVOREN NATJEČAJ ZA DESETI HOSANAFEST

U nedjelju 20. 09. 2015. u Subotici će se održati deseti po redu Festival hrvatskih duhovnih pjesama – HosanaFest. Slogan ovogodišnjega HosanaFesta je „Snagom Ljubavi!“. U tu svrhu Organizacijski odbor HosanaFest-a raspisuje

NATJEČAJ

za prijem novih skladbi koji će biti otvoren od 01. 02. i traje do 01. 04. 2015.

Uvjeti natječaja su sljedeći:

- skladbe tematski moraju imati kršćanski karakter;
- skladbe ne smiju biti već objavljene niti javno izvedene;
- trajanje skladbe ne smije prijeći 4 minute;
- uredno potpisani autori glazbe, teksta i obrade;
- autor i glavni izvođač pjesme ne smije biti mlađi od 16 godina;
- u vokalno-instrumentalnom sastavu ne smije biti više od 15 osoba.

Prijava na natječaj dostavlja se na CD-u ili putem elektroničke pošte, a obvezno mora sadržavati sljedeće:

- oglednu demo snimku pjesme (snimka ne mora biti studijska, ali glazbeno-produkcijski treba biti što sličnija izvedbenoj verziji). Pjesma može biti poslana i u mp3 formatu s minimalnom rezolucijom od 192 kbps;
- tekst pjesme (preporuča se u Word formatu);
- kraću biografiju izvođača sa svim potrebnim podacima (adresa, telefon, e-mail, web i sl.), te navesti zajednicu u kojoj se djeluje;
- potvrda svećenika.

Prijave koje ne budu ispunjavale gore navedene uvjete, kao i skladbe upitne originalnosti, neće uopće biti razmatrane od strane Stručnog povjerenstva.

Napomena: Autori slanjem skladbe na natječaj jamče za njezinu originalnost, te daju svoju suglasnost za izdavanje skladbe na festivalskom CD-u, DVD-u, kao i radijskom i televizijskom emitiranju bez traženja nadoknade. Naknadno utvrđivanje neoriginalnosti skladbe povlači za sobom sankcije određene pravilnikom HosanaFesta.

Prijavljene skladbe ne mogu se povući, niti će biti vraćene.

Rezultati natječaja bit će autorima javljeni do 20. 04. 2015. Izvođači čije se skladbe uvrste u program Festivala, trebaju studijsku snimku dotične skladbe, te njenu matricu dostaviti u roku do 60 (šezdeset) dana po javljanju rezultata.

Redoslijed nastupa na HosanaFestu određuje festivalski Organizacijski odbor.

Radove slati ili dostaviti na adresu:

„HosanaFest 2015.“

Georgi Dimitrova 1

25000 Sombor, Serbia

tel. +381(0)64/4616-394

ili na e-mail: hosanafest@yahoo.com

Predstavljanje knjige Lazara Novakovića „Recept“

U vjeronaučnoj dvorani župe sv. Roka u Subotici, u četvrtak, 29. siječnja predstavljena je četvrta knjiga svećenika Subotičke biskupije, vlč. Lazara Novakovića koja nosi naslov *Recept*.

O knjizi su govorili dr. sc. **Andrija Anišić**, u ime izdavačkog odjela Katoličkog društva za kulturu povijest i duhovnost „Ivan Antunović“ iz Subotice, zatim prof. **Tomislav Žigmanov**, ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata i sam autor. Dvije meditacije iz knjige *recept* pročitala je **Bernadica Ivanković**, predsjednica Hrvatske čitaonice iz Subotice, a pjevači župe sv. Roka na početku i kraju predstavljanja knjige otpjevali su dvije prigodne pjesme pod ravnanjem s. **Silvane Milan** uz pratnju na sintisajzeru **mr. Ervina Čelikovića**.

Knjigu „*Recept*“ objavilo je Društvo „Ivan Antunović“ u seriji „Duhovnost“ i to kao osmu knjigu u ediciji „Meditacije“. Svoj potpis na ovu knjigu za nakladnika stavio je **mons. Stjepan Beretić**, predsjednik Društva „Ivan Antunović“, pogovor za knjigu napisao je prof. Tomislav Žigmanov a ilustracije za naslovnicu i uz pojedine meditacije napravila je **Ružica Miković Žigmanov**. Knjigu je uredila i lektorirala **Katarina Čeliković**, korekturu je napravila **Željka Zelić** a prijelom teksta mr. sc. Ervin Čeliković. Tiskana je u 700 primjeraka u Štampariji „Printex“ u Subotici. Knjiga ima 119 stranica a 53 meditacije razvrstane su u četiri poglavlja sa sljedećim naslovima: *Divan je to recept*, *Rastimo u krepostima*, *Blagoslova dar* i *Druga obala*.

Lazar je rođen 28. kolovoza 1958. godine u Subotici. Srednju školu završio je u subotičkoj Biskupijskoj gimnaziji „Paulinum“. Za svećenika je zaređen u subotičkoj katedrali 14. kolovoza 1983. godine. Svoju svećeničku službu vršio je u Sonti, Somboru, Subotici, Maloj Bosni i Đurđinu sve do svoje bolesti 2013. godine. Sada živi u svećeničkom domu „Josephinum“ u Subotici. Pisanjem pjesama počeo se baviti u sjemenišnim danima i objavljivao ih je u sjemenišnom listu *Lux* a za vrijeme teološkog studija u *Vjesniku biskupa Langa*. Bio je član uredničkog vijeća katoličkog lista *Zvonik* u kojem je objavljivao svoje meditacije a ondje je uređivao puno godina i rubriku „Poetski kutak“. Do sada je objavio četiri knjige: *Pismo (a) Isusu* (2001. i 2. prošireno izd. 2003.), *Sjetim se Ane* (2008.) i *Recept* (2014.).

Dr. sc. Andrija Anišić je dirljivo govorio o susretima s kolegom svećenikom Lazarom nakon što se razbolio. *Naravno da me je njegova bolest zatekla, pogodila. Kad svećeniku pozli na oltaru, za vrijeme svete mise, posebno je teško i ta vijest brzo odjekne ne samo među župljanima nego i šire. Sjećam se njegove prve rečenice odnosno pitanja koje mi je postavio kad sam ga prvi put posjetio u subotičkoj bolnici. Nakon pozdrava upitao me je: Jesi li mi donio Isusa? I kad smo se par puta dogovarali da ga posjetim u Melenicima, uvijek mi je naglašavao: Obavezno ponesi pričest. Ta Lazarova crta u bolesti me je, kako bi to rekli isusovci, edificirala, a ta riječ u njenom izvornom smislu znači: graditi, zidati, podizati građevinu a u prenesenom smislu znači: poučiti, podignuti na noge; podržati, okrijepiti, umiriti, utješiti. Jednostavno, Lazarov stav da mu treba Isus, da ne može bez Isusa – duhovno me je izgrađivao i poticao. Lazar je trebao Isusa. Računao je s Isusom, uzdao se u njega – uzdao se u njegovu dobrotu i svemoć. To je očitovao i u posveti svoje knjige „Recept“ u kojoj je napisao: „Knjigu posvećujem svima koji su me u mojoj teškoj bolesti pomogli: molitvom, lijepom riječi i dobrim djelima. Isus – Dobrota bes-*

krajna obdario sve obilno svojim darovima! To želim i molim!“. Uvjeren sam da ga je taj Isus, kojega naziva Dobrom beskrajom, pridigao na noge, da mu je sačuvao zdrav razum, kako bi nam napisao još meditacija, da bi još bio s nama – da se družimo s njim, da nas edificira a i mi da mu možemo uzvratiti ljubavlju.

Recenzent knjige i ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata Tomislav Žigmanov je istaknuo kako je Lazar Novaković respektabilni pisac knjiga nabožnoga sadržaja podsjetivši kako tradicija takve književnosti u vojvođanskih Hrvata počinje još 1863. s djelom Mihovila Radnića. Po njegovim riječima, knjiga *Recept* nam iz autorova iskustva govori kako se u ovom vremenu približiti svome uzoru Isusu Kristu. *Autor nije samo u poziciji da propovijeda, nego se on propovijedajući i ispovijeda, i u tom kontekstu je svima nama bliži, jer i u svećeniku Lazaru prepoznajemo brata čovjeka koji isto tako traga, koji daje odgovore, koji je to spreman podijeliti s nama. Ukoliko pročitate ovu knjigu, vjerujem da će svatko od nas biti spremniji i ispovjedno, a onda i djelima, svjedočiti naš put, naše napore da postanemo u našim životima što bliže onom uzornom*, rekao je Žigmanov.

Brojnoj se publici na kraju obratio autor knjige Lazar Novaković objasnivši kako je *Recept* nastao tijekom vremena koje je proveo u bolesničkom krevetu, a sa željom zahvaliti svima koji su mu u tom razdoblju pomogli molitvom, posjetom i dobrim djelima. *Što sam naučio u bolesti? Istinu naše vjere. Ljudski život je vrijedan i svet, od začeca do naravne smrti. Dok je čovjek živ, mora raditi i boriti se. Ja sam svoj recept našao. U Isusovoj ljekarni ima puno dobrih recepta i za vas, potražite ih.* Ovim je riječima zapravo knjigu i preporučio za čitanje. /Zv/

Molitva za jedinstvo kršćana grada Subotice

Zajednička molitva predstavnika kršćanskih Crkava grada Subotice održana je u subotu, 24. siječnja u crkvi Isusa Radnika u Subotici.

Predstavljen program hrvatske redakcije Radio Marije Srbije

U subotičkoj župi sv. Roka, u nedjelju, 25. siječnja na svetkovinu Obraćenja sv. Pavla apostola, zaštitnika Subotičke biskupije, na misi u 9 sati, umjesto propovijedi bilo je predstavljanje programa Radio Marije Srbije na hrvatskom jeziku.

Nakon navještaja evanđelja preko razglasa čule su se špice nekih emisija Radio Marije a onda je župnik, **mons. dr. Andrija Anišić** obrazložio takvu „propovijed“ i prikazao u kratkim crtama karizmu Radio Marije. *Jučer smo proslavili spomendan sv. Franje Saleškog, zaštitnika medija i novinara a danas je svetkovina Obraćenja sv. Pavla apostola, zaštitnika naše biskupije i najvećeg misionara Katoličke crkve. Umjesto propovijedi danas ćemo predstaviti u našoj župi Radio Mariju i naš program. Velika je milost imati katolički radio u državi u kojoj katolici čine ukupno oko pet posto vjernika. Radio Marija, inače, emitira svoj program u 67 zemalja svijeta. Čuli ste špice nekih emisija našega programa a sada ćete uživo čuti neke glasove koje inače možete slušati na radiju. Ovdje su članovi naše Udruge „Marija“ preko koje djeluje naš radio program, tu su djelatnici RM, pa voditelji emisija, volonteri i dvije stalne slušateljice. Oni će reći nešto o sebi a voditelji emisija kratko će predstaviti svoje emisije.*

U programu su sudjelovali: Andrija Anišić, direktor programa, **Dario Marton** – voditelj programa, **Miroslav Stantić** – tehničar, **mons. Marko Forgić**, **Marina Lišić**, **Bernadica Ivanković**, **Silvester Bašić**, **Vesna Huska** – voditelji emisija (Vesnino predstavljanje emisija pročitala je slušateljica **Slavica Temunović**), volonteri: **Marina Gabrić**, **Dario Milodanović**, **Stipan Jurić**, koordinator **Nikola Jaramazović** te slušateljice **Ana Jaramazović** i **Slavica Temunović**. U programu predstavljanja sudjelovali su i **Dražen Marić**, pred-

sjednik udruge „Marija“ i članovi udruge „Marija“: **Lazo Cvijin**, **Mario Tikvicki** i **Željka Zelić**. Udruga „Marija“ inače rukovodi djelovanjem hrvatske redakcije Radio Marije Srbije i samog programa Radio Marije na hrvatskom jeziku.

Karizma ovoga radija je navještanje obraćenja. Preko Radija Marije Gospa želi dati Crkvi glas kako bi probudila vjeru i pozvala na obraćenje naš današnji naraštaj, izgubljen u tami i sjeni smrti ateizma i materijalizma. Navještanje obraćenja je duboki dinamizam Radio Marije. Radijsko sredstvo koje prožima sva mjesta Božje odsutnosti i beznađa, na izvanredan je način prikladno za tu misionarsku dimenziju, koja je danas veoma hitna i nužna. Zato Radio Mariju ne slušaju rado samo vjernici, nego i mnogi od onih koji su udaljeni od vjere, ali koji u svojem srcu nose težnju za Bogom.

Navještanje obraćenja na Radio Mariji ostvaruje se ponajviše molitvom. Molitva je temeljna djelatnost Radija Marije, kao što je uostalom i za Crkvu. Najvažniji program Radija Marije je molitva. Moleći se, Radio Marija navješta i svjedoči za Boga. Pomoću molitve ona hrani i čuva vjeru. Molitvom dovodi udaljene duše Bogu. Posredovanjem Radija Marije Gospa želi unijeti molitvu u srca, u kuće, u obitelji i konačno u cijeli svijet, kao rijeku milosti i života.

Zv

Maskenbal u župi Marija Majka Crkve

U dvorani župe Marija Majke Crkve 14. veljače održan je maskenbal za sve vjeroučenike naše župe. Na maskenbal je došlo oko 30 djece.

Bilo je tu princeza, anđela, nindža-kornjača, svećenika, kauboja, kraljeva i mnoštvo drugih vrlo lijepih i kreativnih maski. Kao i na svakom maskenbalu i ovdje je bio žiri koji je proglasio najpobožnije, najljupkije, najsmješnije, najstrašnije i najkreativnije maske. Svi su bili toliko simpatični i slatki da je žiri, u sastavu kapelana **Dražena Dulića** i sakristanke **Vesne Sekereš**, morao svima podijeliti diplome jer se nije mogao odlučiti drukčije. Uz veselu glazbu, ples i druženje vrijeme je brzo prošlo. Djecu je animirala vjeroučiteljica **Danica Mlinko**. /*Danica Mlinko*/

Slavlje katedralnih zborova

Četvrtak pred korizmu, tzv. „Debo četvrtak“, radosno je proslavljen među članovima katedralnih zborova „Albe Vidaković“, „Svete Terezije“, dječjeg katedralnog zbora „Zlatni klasovi“, te članovima zbora „Collegium musicum catholicum“.

Poslije redovite probe, pjevači naših zborova (iako u manjem sastavu, budući da su studenti pjevači u Novome Sadu) uz fanke, prsnac i razne druge poslastice proslavili su običaj „Debelog četvrtka“ u Pastoralnom centru „Augustinianum“.

Važnost susreta i druženja te građenja zajedništva i prijateljstva, osim napornoga vježbanja i probi te priprema raznih slavlja i koncerata u katedrali i šire, osobito je zaživjelo među članovima naših zborova posljednjih godina. Uz dobru zakusku i raspoloženje slavlje je nastavljeno do kasnih večernjih sati. /*Miroslav Stantić, katedralni zborovođa*/

Premijera dokumentarnog filma o svatovskim običajima

Dokumentarni film „Svatovski narodni običaji Hrvata Bunjevaca u subotičkom kraju“ Rajka Ljubića premijerno je prikazan 16. veljače, u dvorani Hrvatskog kulturnog centra „Bunjevačko kolo“ u Subotici. Film je snimljen u produkciji „Yellowbrick production“ i Katoličkog društva za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“, a projekt je financijski pomogao Grad Subotica.

Film je izazvao veliko zanimanje publike te je dvorana HKC „Bunjevačko kolo“ bila ispunjena publikom. Ovaj se film sastoji od dokumentarnih i igranih scena svatovskih narodnih običaja o Bunjencima Hrvatima. Povijesne su ovo priče o svatovima živućih svjedoka i mlada i mladoženja, koji su imali i živjeli svoje svatove kao narodni običaj. Odabrana su zanimljiva lica koja svjedoče o osobnom događaju svojih svatova, ili sudioništvu, sjećanju iz djetinjstva. Radnja je bazirana na sjećanjima kazivača na period između dvaju svjetskih ratova, a najviše je bazirana na period između 50-ih i 60-ih godina prošloga stoljeća, kada se još živio svatovski običaj vjenčanja. Osim pisane riječi, bilo bi vrlo važno zabilježiti sve običaje i sve vrijedno iz prošlosti našega naroda - dok još ima onih koji se toga sjećaju - poručio je autor filma Rajko Ljubić. Na filmu je surađivao veliki broj osoba, napose kod snimanja, a značajni angažman je imala obitelj Piuković.

u filmu: **Marga Dulić**, njena sestra **Ljubica Kujundžić**, **Vita Nimčević**, te osobito **Stana Ušumović**, koja je svojim pripovijedanjem oduševila publiku. Lijepo je bilo kroz film prisjetiti se običaja koji su još uvelike bili živi, u ne tako davnoj prošlosti. Stariji su to osobno proživljavali, a mlađima je ovo dragocjeni zapis jednog svijeta koji se čini potpuno dalekim i nestvarnim. U tome upravo leži vrijednost ovog filma.

Film obrađuje *rakijare* i darove koji se nose u *djevojkinu* kuću prilikom prvoga posjeta, tj. upita hoće li djevojku dati za mladoženju. Opisuje se *rozalija*, tj. *rakija* koja se nosi u *djevojkinu* kuću; uloga roditelja i rodbine oko prošnje i izbora darova za djevojku. Obrađuje se selidba mlade i svih njenih osobnih stvari prije svadbe. Razrađuje se cijeli tijek svadbe od oblačenja do redosljeda događanja dok mlada ne stigne u mladoženjinu kuću. Opisuje se uloga svih sudionika svadbe.

Vrijednost ove dokumentarne priče je u njenoj autentičnosti i analitičnosti, a posebno se ocrtava vrlo značajan i zanimljiv običaj hrvatskog življa. Priča ne govori samo običaju, nego i razlikama, jesu li su svatovi u gradu ili na salašu, imovinsko stanje mlade i mladoženje, kao i duh toga vremena sa svim društvenim razlikama i pokazateljima. Igrani dijelovi filma snimani su u Maloj Bosni na salašima *Bele Ivkovića* i *Stipana Franciškovića*. Snimanje je bilo i na etno salašu župe sv. Josipa radnika u Đurđinu. Redatelj je toplo zahvalio naivnoj slikarici **Ciliki Dulić** na slikama koje se pojavljuju u dokumentarcu, ali je istaknuo i ulogu duhovitih pripovjedačica

u filmu: **Marga Dulić**, njena sestra **Ljubica Kujundžić**, **Vita Nimčević**, te osobito **Stana Ušumović**, koja je svojim pripovijedanjem oduševila publiku. Lijepo je bilo kroz film prisjetiti se običaja koji su još uvelike bili živi, u ne tako davnoj prošlosti. Stariji su to osobno proživljavali, a mlađima je ovo dragocjeni zapis jednog svijeta koji se čini potpuno dalekim i nestvarnim. U tome upravo leži vrijednost ovog filma.

Zv

Župna prela u novom pastoralnom Centru

Osmo po redu župno prelo somborske župe Sv. križ održano je u organizaciji župnika dr. Marinka Stantića 2. veljače u novoizgrađenom Pastoralnom centru na župi, s ciljem pružanja pokladne zabave onima koji nisu u mogućnosti posjetiti prelo Hrvatskog doma, zbog financijskih, zdravstvenih ili drugih razloga.

Prelo je bilo nevjerojatan spoj svih generacija, na prelijepom mjestu uz još ljepšu pjesmu tamburaša. Najljepšom preljom proglašena je **Iva Hajnal**, djevojčica od koje je teško odvojiti oči jer je savršeno Božje stvorenje s milim glasom. Na prelu nije trebalo puno, samo da počne bunjevačko kolo i više skoro nitko nije sjedio. Posebno je lijepo bilo vidjeti ples kršćanskih parova s mnogo godina bračnog staža koji se još uvijek umiju zajedno zabaviti. Prelo ne bi bilo prelo bez kojeg bečarca a toga opet ne bi bilo da nije bilo bake **Julijane** i njene prijateljice **Katice Dorotić** koje su ih započele.

U istom prostoru, 11. veljače, župnik dr. Marinko Stantić priredio je Prelo mladih kako bi i oni osjećali župu svojom. Na ovom prelu bilo je čak pedeset i troje mladih, pa je i ovog puta župnikova ideja bila blagoslovljena. /**Nataša Firanj**/

U istom prostoru, 11. veljače, župnik dr. Marinko Stantić priredio je Prelo mladih kako bi i oni osjećali župu svojom. Na ovom prelu bilo je čak pedeset i troje mladih, pa je i ovog puta župnikova ideja bila blagoslovljena. /**Nataša Firanj**/

Duhovna obnova za svećenike Srijemske biskupije

U Petrovaradinu je 16. veljače održana duhovna obnova za svećenike Srijemske biskupije na kojoj su sudjelovali i svećenici grkokatolici koji djeluju u Srijemu. Duhovnu obnovu vodio je vlč. Dragan Muharem, svećenik Subotičke biskupije, predavač na Teološko-katehetskom institutu i urednik lista *Zvonik*. Tema ove duhovne obnove bila je „Nekarizmatični Duh Sveti“.

Voditelj duhovne obnove govorio je o Duhu Svetom u želji da odgovori na pitanje koje se nameće: A što nam fali da su nam potrebne duhovne obnove svakog mjeseca? Svećenici propovijedaju evanđelje, poznaju Krista, mole se, pomažu bližnje, padaju – ustaju, grešni su sada, grešni će biti i nakon ove duhovne obnove. Pa što onda fali? Voditelj je dao primjer: Prije par godina u Parizu na svjetskom natjecanju pijanista do finala su stigla dva mlada genijalna pijanista koji su svirali jednu istu skladbu. Prvi pijanist je odsvirao bez greške savršenom tehnikom, a drugi je imao nekoliko manjih grešaka. I zamislite, pobijedio je ovaj drugi pijanist. Presudio je samo jedan razlog: duh! Pijanist koji je odsvirao virtuosno bez greške, učinio je tehnički genijalno, robotski precizno, ali hladno, bez zanosa, onoga najbitnijeg što je bio glavni adut drugog, manje savršenog pijaniste, a to je duh! Svirao je s duhom! Stoga se i mi ovdje pitamo: sviramo li mi u Crkvi s Duhom, zapitao se voditelj?

Nije dakle cilj postati virtuosni vjernici koji neće grijehiti, nije cilj postići savršene tehnike duhovnosti, nego svirati, živjeti, prodisati Duhom Svetim. I stoga je glavni akter i pokretač života Duh Sveti. Naravno, Gospodinu su potrebna marljivost i predanost. Ali je potrebna njegova prisutnost. Zato duhovne obnove uče hrabrosti nedjelovanja i poniznosti u osluškivanju Riječi. Jer često bi se više postiglo jednim satom tiha osluškivanja Božje riječi nego svim kongresima, sastancima i raspravama. A jedan trenutak molitve bio bi plodniji od hrpe papira. Iskustvo Duha se ne da sistematizirati, zatvoriti u kavez simbola i pojmova. Sveti Duh je neuhvatljiv i tjera da se uvijek iznova promišlja staro i otvara za ono nenadano novo, za iskorak u ono što je nepoznato, daleko. Duh Sveti je slobodan u odnosu prema svim društvenim i crkvenim strukturama.

Duhovna obnova je nastavljena, nakon prigode za svetu ispovijed, klanjanjem u crkvi sv. Jurja, mučenika u Petrovaradinu.

Tomislav Mađarević

Don Boscov blagdan u Mužlji

Blagdan „Oca i učitelja mladih“, sv. Ivana Bosca, djeca, mladež i odrasli svečano su proslavili u Mužlji sa svećenicima i biskupom Ladislavom Nemetom. Crkva Imena Marijina bila je dupkom puna. Bila je to, naime, prva u nizu proslava prigodom 200. godišnjice don Boscova rođenja (*16. kolovoza 1815. - †31. siječnja 1880.).

U ovoj godini se sjećamo i 50 godina od dolaska salezijanaca u Mužlju, Banat i Vojvodinu. U biskupskoj koncelebraciji bili su svećenici msgr. protonotar Jenő Tietze, László Gyuris, Novica Draghia, József Bogdán, János Sóti DI, svi mužljanski salezijanci: Stojan Kalapiš, Feliks Golob, Stanko Tratnjek, Zoltán Varga, Janez Jelen, a sudjelovali su i đakon Zoltán Sándor, isusovac Vince Novák, bogoslov Alen Palatinus kao i brojni ministranti. Otac biskup je u propovijedi prikazao ukratko don Boscov život naglasivši da je sv. Ivan Bosco veliki Božji dar za cijelu Crkvu i čovječanstvo.

Bio je izvanredan čovjek, koji je sve sile upotrijebio za spas siromašne ili napuštene mladeži.

Kod svečane mise je sudjelovao vokalno-instrumentalni zbor „Don Bosko“, sastavljen od pedesetak mladih. Na misi su nazočile časne sestre Naše Gospe iz Mužlje, Zrenjanina i Kikinde, svi katolički učenici zajedno sa svojim učiteljima i nastavnicima i ravnateljem Zoltanom Hallajem iz osnovne škole „Mihály Szervó“, pitomci internata Emaus te lijepi broj salezijanskih suradnika i drugih vjernika.

Janez Jelen
i Otília Kónya-Kovács

Od blagoslova – rastanka – do ljubavi

U tjednu nakon Nedjelje krštenja započeli su blagoslovi domova u Vrdniku, a II. nedjelju kroz godinu, 18. siječnja slavili smo u naša tri mjesta s razmišljanjem o susretu s Bogom: *Susret postaje poziv a život postaje zadatak. Svakidašnji život je mjesto susreta s Kristom*, poručio je župnik **Blaž Zmaić**. Od 15. siječnja je nastavljeno drugo polugodište školskog vjeronauka u svim školama. U srijedu, 21. siječnja, župnik je u Osijeku na centralnom groblju zajedno s đakonom **vlač. Vedranom Bilićem** vodio ukop **Mare Zmaić** (65), oprostivši se dirljivim riječima: *Svako koga čovjek susreće, sve što mu se zbiva, sve na što biva pozvan – može mu biti majka. Roditi ga. Samo kad bi znale vječno bi plakale*, bile su riječi župnika.

U III. nedjelju kroz godinu, 25. siječnja, slavimo na župi i filijali Vrdnik u ozračju prvog zadatka čovjeka: *Da postane doista čovjek, a za ovaj zadatak vrijeme je doista kratko. Mi možda najjače doživljavamo prolaznost vremena*, ustvrdio je župnik. Poslijepodne smo se oprostili od projektanta **Tibora Sekelja** (67), a župnik primjenjuje riječi nedjeljne propovijedi s upitom: *Kako nije projektirao svoj život? Koje je njegovo vrijeme? Mi doživljavamo najjače prolaznost vremena*, ustvrdio je župnik. U subotu, 31. siječnja na spomendan don Bosca služena je sveta misa, a pridružili smo i pok. brata **Lászla**. Župnik nas je pozvao po don Boscu: *Vjerovati u dobru jezgru mladosti i dati vjeri radosno lice*. Četvrtu nedjelju kroz godinu, 1. veljače slavili smo u tri naša mjesta (u filijali Šatrinci i Dobrodol blagoslov svijeća i grla) s pitanjima: *Koga i što trebamo slušati? Tko me zapravo ima u ruci? Tko gospodari nada mnom?*, i odgovorom: *U svijetu u kojem su ljudi otuđeni i izgubljeni, prepušteni mračnim silama koje ih izvana zarobljuju a iznutra demonski razaraju, potrebna je sigurnost Božje istine i Božje prisutnosti*. Sutradan, 2. veljače, u župi je proslava Svijećnice (dan posvećenog života) uz blagoslov svijeća s tvrdnjom župnika: *Isus je živio ovu posvetu Bogu na jedinstveni način i tako postao Otkupitelj svih ljudi*. Svetu misu smo prikazali za pok. **Vesnu Vidović**, Irižanku koja je preminula i pokopana u Australiji. Na spomendan sv. Blaža, 3. veljače, svečanu svetu misu predslavio je župnik preč. **Blaž Zmaić**, koji je toga dana proslavio i svoj 66. rođendan i imendan i sve nas upitao: *Kako stojimo danas pred Bogom?* U V. nedjelju kroz godinu osim u župi u filijali Vrdnik slavili smo u lijepom broju nazočnih pravoslavnih sinova i njihovih obitelji te obitelji sestre **Julke** koja je dala služiti misu za svoju sestru pok. **Anu Tomić**, uz razmišljanje o ljudima kojima nije dobro, zato ne preostaje drugo nego *pomagati čovjeku u svakoj njegovoj nevolji. Bog se daje dotaknuti*, bila je poruka župnika. Uz dva poziva u jednom danu, na dan sv. Trifuna / sv. Valentina, 14. veljače, župnik je najprije nazočio danu Općine Irig (prijemu i rezanju slavskog kolača s novim parohom **Darkom Jelićem**), tako i Srpske čitaonice u nazočnosti trojice svećenika, oca **Darko, Slavka i Dragana**, te zboru pravoslavnih bogoslova iz Srijemskih Karlovaca. Laureat „LUČE“ za 2014. godinu primila je Eparhija Srijemska za *Spomenicu vladikaštva srijemskog* i **Željko Marković**, novinar i pisac za izdavanje monografije *Vrdnik, međunarodna priča*. Dan je završen večernjom svetom misom pod kojom je sakrament kršćanske inicijacije primila **Nada Sućur** (25) a Svetu krizmu i Prvu sv. pričest njezin dečko **Kristijan Nađ** (29). Bila je ovo priprava za njihovo vjenčanje koje će uskoro uslijediti. /f. f./

Blagdan Gospe Lurdske i Svjetski dan bolesnika

Na Svijećnicu je u franjevačkoj crkvi u Zemunu započela devetnica u čast Gospi Lurdskoj, a sam spomendan Lurdske Gospe proslavljen je 11. veljače procesijom sa svijećama i svečanom svetom misom.

Premda se na molitvu krunice i pobožnost svake večeri okupljao manji broj vjernika, na euharistijskom slavlju crkva je bila lijepo popunjena Marijinim štovateljima, koji su uveličali slavlje pjesmom i molitvom. Kako je to ujedno i Svjetski dan bolesnika, u svetoj misi smo molili za sve bolesnike, osobito one iz naše župne zajednice, a onima koji su bili pripremljeni i osjećali se potrebnima, podijeljeno je i bolesničko pomazanje. U propovijedi je spomenuto da je namjera ovog dana prisjetiti se i zahvaliti onima koji skrbe o bolesnicima, a to su zdravstveni i brojni drugi djelatnici i volonteri koji svojim plemenitim radom brinu o potrebama bolesnih. Svečanosti ovog euharistijskog slavlja pridonijeli su članovi našeg pjevačkog zbora. /**Željko P.**/

Gostovanje zbor župe Presvetog Trojstva u đakovačkoj prvostolnici

Na blagdan Krštenja Gospodinova 11. siječnja, zbor župe Presvetog Trojstva iz Srijemskih Karlovaca zajedno sa župnikom vlač. Markom Lončarom, gostovao je u Đakovu, gdje su svojim pjevanjem uzveličali večernje misno slavlje u đakovačkoj prvostolnici.

Ovo je zboru župe Presvetog Trojstva iz Srijemskih Karlovaca dalo podstreka da još više ustraju u svojem radu. Ujedno je zbor đakovačke katedrale obećao da će uzvratiti gostovanje u Srijemске Karlovce, gdje će svojim pjevanjem uzveličati misno slavlje na blagdan sv. Josipa 19. ožujka 2015. godine u Kapeli Gospe od Mira u 18 sati.

Tomislav Mađarević

Papa Franjo 6. lipnja u Sarajevu

Želim objaviti da ću u subotu 6. lipnja ako Bog da ići u Sarajevo, glavni grad Bosne i Hercegovine, rekao je papa Franjo nakon Angelusa, u nedjelju 1. veljače.

Papa Franjo pozvao je vjernike na molitvu za ovaj njegov pohod kojemu je cilj ohrabriti tamošnje vjernike katolike, probuditi kvasce dobra i pridonijeti učvršćenju bratstva i mira. /IKA/

Predsjednica Grabar-Kitarović primila izaslanstvo Svete Stolice

Predsjednica Republike Hrvatske Kolinda Grabar-Kitarović primila je posebno izaslanstvo Svete Stolice koje je sudjelovalo na svečanosti inauguracije u nedjelju 15. veljače u Zagrebu.

Sveti Otac za tu prigodu imenovao je izvanrednog izaslanika mons. Juliusza Janusza, apostolskog nuncija u Sloveniji, a u njegovoj su pratnji bili mons. Alessandro D'Errico, apostolski nuncij u RH, i o. Ivica Hadaš, DI.

Nadbiskup Janusz prenio je predsjednici Grabar-Kitarović dobre želje i čestitke Svetog Oca na njezinu izboru, jamčeći da će Vrhovni Svećenik moliti za hrvatski narod.

Predsjednica je srdačno zahvalila na dobrim željama i čestitkama i zamolila ga da priopći papi Franji da će posebnu pažnju iskazivati prema vjerskim zajednicama u Hrvatskoj. Zatim se osvrnula na dobre odnose između Svete Stolice i Hrvatske, te između Crkve i države. Osim toga rekla je da se nada kako će u skorjoj budućnosti moći i osobno izraziti te svoje osjećaje Svetom Ocu. /IKA/

U Vatikanu održan redovni javni konzistorij za imenovanje novih kardinala

Papa Franjo je tijekom redovnoga javnog konzistorija 14. veljače službeno imenovao dvadesetoricu novih kardinala, čija je imena sam objavio početkom veljače.

Kardinalski zbor ima 206 članova od kojih ih 110 ima pravo glasa pri eventualnom izboru novog Pape. Za tu je prigodu u Vatikan došao oko 150 kardinala iz cijelog svijeta. U baziliku sv. Petra došao je kao i prošle godine i umirovljeni papa Benedikt XVI., smjestivši se među nazočne kardinale.

Osvrćući se na kardinalsku službu, papa Franjo istaknuo je kako to nije dekorativna čast kao ni neko isticanje, već oslonac i temeljni pokretač života zajednice. U Crkvi vodstvo potječe iz ljubavi, mora se vršiti s ljubavlju i biti usmjereno prema ljubavi, rekao je Papa.

Papa Franjo želi požrtvovne i otvorene kardinale, koji će biti u stanju opraštati, hrabriti vjernike i sposobni uvijek poživati nadu, ljude koji su sposobni strpljivo podnositi u svim situacijama i svakog brata i sestru. /IKA/

Žurno je ženama omogućiti sudjelovanje u crkvenom životu

Žurno je ženama omogućiti sudjelovanje u crkvenom životu, ustvrdio je papa Franjo 7. veljače na audijenciji sudionicima plenarne skupštine Papinskoga vijeća za kulturu, na kojoj se raspravljalo o ženskim kulturama, o jednakosti i razlikama.

Govoreći o zapadnoj kulturi, Papa je rekao da je došlo vrijeme za ravnopravnost žena u crkvenom i društvenom životu; ističući žurnost izazova, rekao je da se s njim ne treba ideološki sučeljavati, jer ideologija priječi ispravno shvaćanje stvarnosti.

Odavno smo napustili, bar u zapadnoj kulturi, model društvenoga podvrgavanja žene muškarcu, te model straha i teoretske jednakosti, a postupno smo prihvatili recipročnost i jednakovrijednost u razlici. Odnos muškarac-žena treba, dakle, uvažiti obostranu nužnost jer je istovjetna narav, s vlastitim posebnostima. Jedna je drugoj potrebna da bi se ostvarila punina osobe, ustvrdio je Sveti Otac.

Govoreći o vlastitostima žene, Papa je istaknuo prenošenje i zaštitu života, te nezamjenjivu ulogu žene u obitelji, vjerskom odgoju, u pastoralu, u školstvu kao i u društvenim, kulturalnim i gospodarskim okvirima. U tom smislu, volim govoriti o ženskoj dimenziji Crkve kao o udobnu „krilu“ koje obnavlja život, kazao je Sveti Otac.

Osvrćući se na sudjelovanje žena u crkvenom životu, rekao je da je i Crkva „žensko“. Uvjeren sam da je žurno u životu Crkve ponuditi prostor ženama, da ih se prihvati u Crkvi, vodeći računa o posebnim i promijenjenim društvenim i kulturalnim osjetljivostima. Stoga je poželjna uočljivija i odlučnija prisutnost žena u zajednici, veća pastoralna odgovornost u radu s osobama, obiteljima i skupinama, također u teološkom promišljanju, kazao je Sveti Otac, istaknuvši nezamjenjivu ulogu žene u obitelji.

Ne može se zaboraviti „nezamjenjiva uloga žene u obitelji“. Ženske darovitosti „istinska su snaga za život obitelji, ozače vidrine i sklada te zbilja bez koje bi bilo nemoguće ostvariti ljudsko zvanje. Osim toga, valja poticati i promicati učinkovitu prisutnost žena u javnom životu i mjestima gdje se donose važne odluke, istodobno čuvati njihovu dragocjenu i nezamjenjivu ulogu u obitelji“, potaknuo je Papa.

Žene ne treba ostaviti da same nose taj teški teret te da same odlučuju; sve su ustanove, uključujući i Crkvu, pozvane ženama omogućiti da slobodno odluče o prihvaćanju društvenih i crkvenih odgovornosti u skladu s obiteljskim životom, zaključio je Sveti Otac. /IKA/

Nadbiskup Gänswein o odnosu Benedikta XVI. i pape Franje

Nadbiskup George Gänswein, pročelnik Papinskoga doma i osobni tajnik Pape emeritusa, rekao je kako ne postoji neslaganje između Benedikta XVI. i pape Franje po pitanju pričesti za rastavljene i civilno ponovno vjenčane. U razgovoru za njemački časopis *Christ und Welt*, nadbiskup je rekao da je ideja o suprotnosti između dvojice papa po tom pitanju „umjetna“.

„Ne dijelim taj dojam. Stvara se umjetnu suprotnost koja ne postoji. Papa je prvi jamac i čuvar nauka Crkve te istodobno

no je prvi pastir. Nauk i pastoralna skrb nisu u suprotnosti, već su poput blizanaca“, kazao je nadbiskup Ganswein. Pročelnik Papinskog doma nadalje je rekao da bi bilo „apsurdno“ tvrditi kako doktrinarne izjave pape Franje proturječe njegovu prethodniku. „Jedna je stvar jasnije naglasiti pastoralna nastojanja jer to zahtijevaju prilike. Ali sasvim je druga stvar promijeniti nauk. Mogu djelovati na pastoralno osjetljiv način, dosljedno i savjesno jedino na temelju čitavoga katoličkoga nauka. Bit sakramenata nije pastirima dana na slobodnu volju, već je predana Crkvi. To je osobito istinito za sakrament braka“, rekao je nadbiskup Ganswein.

Opovrgnuo je da je Benedikt XVI. – ne bi li utjecao na tijek izvanredne sinode – promijenio zaključak u jednom eseju koji je godine 1972. bio napisao o pričesti za rastavljene i civilno ponovno vjenčane. „Revizija članka bila je dovršena i poslana izdavaču davno prije sinode. Moramo se sjetiti kako svaki autor ima pravo unijeti promjene u svoje spise. Svaka informirana osoba zna da papa Benedikt još od 1981. ne prihvaća zaključak spomenutog članka, što je duže od 30 godina! Kao pročelnik Kongregacije za nauk vjere, to je jasno izrazio u brojnim izjavama“, kazao je nadbiskup Ganswein. Opovrgnuo je i glasine da su zabrinuti kardinali tražili intervenciju Pape emeritusa tijekom izvanredne sinode, nazvavši ih „čistom izmišljotinom“. Upitan o reakciji na odstupanje pape Benedikta XVI., rekao je da nutarnje prihvaćanje te odluke nije bilo lako i dodao: „Na dan njegova izbora za papu, obećao sam da ću mu pomagati *in vita et in morte*. Dakako, tada nisam imao na umu odstupanje od službe. Ali obećanje je i dalje istinito te ostaje valjano.“

Govoreći o Božićnoj čestitki pape Franje Rimskoj kuriji, nadbiskup Ganswein istaknuo je da unatoč kritičkom sadržaju govora, između Svetoga Oca i Kurije nema razdora. „Bila je to, dakako, poslastica za medije. Za vrijeme govora, već sam mogao vidjeti naslovnice: Papa ukorio prelate u Kuriji... Nažalost, gledajući izvana, ostavilo je dojam razdora između Pape i Kurije. Taj dojam je neispravan i ne odgovara stvarnosti“, kazao je pročelnik Papinskoga doma. /IKA/

Papa putem video-veze razgovarao s mladima s posebnim potrebama

U Sinodalnoj dvorani u Vatikanu u četvrtak 5. veljače završio je s radom IV. svjetski kongres „Scholas Occurrentes“. Riječ je o međunarodnoj mreži škola koja je nastala u Argentini na poticaj tadašnjeg nadbiskupa Buenos Airesa Jorge Maria Bergoglia, a danas obuhvaća 400.000 obrazovnih institucija na pet kontinenata.

Papa Franjo razgovarao je putem Googleove usluge Hangout s više djece s poteškoćama u razvoju iz različitih dijelova svijeta. Video-razgovor upriličen je u povodu IV. svjet-

skog kongresa „Scholas Occurrentes“, karitativne inicijative koja okuplja mlade putem sporta, umjetnosti i tehnologije. Papa je ustvrdio da im Scholas može pomoći u povezivanju i komuniciranju.

Kada komunicirate, tada dajete ono najbolje što u sebi imate i dobivate najbolje o drugih i to je važno, rekao je Papa. Kada ne komuniciramo, ostajemo sami sa svojim ograničenjima, što je loše za nas. Djeca s poteškoćama u razvoju imaju u sebi „blago“ koje trebaju dijeliti s drugima. Ako ga čuvamo u sebi, ono ostaje u nama, a kada ga dijelimo s drugima, blago se umnaža a mi dobivamo blago od drugih. Podsjetio je, kako se ponekad čini da je to blago daleko, teško ga je naći, no može ga se naći i u igri, „ali kada ga pronađete, podijelite ga“, rekao je Papa. Mladima s invaliditetom Papa je poručio da pokušaju ostati smireni kada se suoče s poteškoćama i da se ne boje jer se sve može nadvladati. Također je s njima podijelio neke svoje poteškoće, posvjedočivši kako ne zna kako funkcioniraju računala. /IKA/

U Britaniji bi se uskoro mogla rađati djeca s tri biološka roditelja

Zastupnici Donjeg doma britanskog parlamenta su sa 382 glasa „za“ i 128 „protiv“, usvojili promjene zakona o postupcima umjetne oplodnje koji uključuju tzv. postupak zamjene mitohondrija – laboratorijski zahvat kojim se u jajnu stanicu „majke donora“ sa zdravim mitohondrijima, a iz koje je prije uklonjena stanična jezgra, prenosi stanična jezgra „prave majke“, nakon čeka slijedi klasična in-vitro oplodnja. Cilj postupka je uklanjanje nezdravog mitohondrijskog DNA „prave majke“ i izbjegavanje prenošenja različitih nasljednih bolesti poput srčanih problema, bolesti jetre ili mišića s majke na dijete. Posljedica postupka bilo bi dijete s tri biološka roditelja (DNA majke, DNA oca i mitohondrijski DNA „majke donora“).

Za mnoge ovaj postupak otvara nebrojena medicinska i etička pitanja. Ovaj postupak bio bi samo prvi korak u stvaranju tzv. „dizajnerskih beba“ kod kojih bi se „genetski make-up“ odnosio ne više na pitanje zdravlja, već na boju kose, očiju i sl.

Sa stajališta Katoličke crkve ovakvi su postupci nedopustivi, najprije stoga što uključuju postupak umjetne oplodnje kojim se začecije djeteta „obavlja izvan tijela bračnih drugova uz pomoć radnji trećih osoba, o čijoj upućenosti i tehničkoj djelatnosti ovisi hoće li zahvat uspjeti; život i identitet zametka povjereni su moći liječnika i biologa i uspostavlja se gospodstvo tehnike nad ishodištem i sudbinom ljudske osobe (*Donum vitae* 11), zatim zbog prisutnog eugeničkog mentaliteta koji „prihvaća život samo u određenim uvjetima i koji odbacuje ograničenje, hendikep, bolest“ (*Evangelium vitae* 14), te stoga što „vrijeđaju pravo djeteta da bude rođeno od oca i majke koje poznaje i koji su među sobom vezani ženidbom. One su izdaja isključivog prava supružnika da postanu otac i majka samo jedno pomoću drugoga“

(KKC 2376).
/Bitno.net/

Staništa živog svijeta oko nas: obradive površine

Piše: Marko Tucačkov

Očevidno je područje Vojvodine relativno monotona i ravna nizina. Prve zemljoradničke zadruge na prostoru današnje Vojvodine pojavile su se prije oko 5.500 godina i nastavale su uzvisine u blizini obala rijeka. Iako su na uzdignutijim terenima one već gajile žitarice, ri-bolov i sakupljanje plodova, kao i lov imali su mnogo značajniju ulogu u ishrani. Upravo je stočarstvo ostalo, zbog optimalnih prirodnih uvjeta, najznačajnija grana poljoprivrede sve do 18. stoljeća. Za značajnije promjene predjela do tada nije bilo mogućnosti, zbog velikih površina koje su redovito bile plavljene, kao i zbog nedostatka tehničkog znanja o drugačijem (efikasnijem) načinu iskorištavanja dostupnog zemljišta, odnosno zbog nepostojanja tržišta. Velike površine oranica u našim atarima, naročito u Bačkoj, gotovo bez bilo koje druge vegetacije, počele su se oblikovati onda kada je Monarhija počela koncentrirati i ulagati ljudstvo sa znanjem o organizaciji i mehanizaciju u projekte oslobađanja zemljišta od utjecaja poplava. Ovo je trajalo relativno dugo. Prvi umjetni kanal kod nas izgrađen je na rijeci Begej od Temišvara do Kleka 1718. godine. Posljednji dijelovi sistema DTD (Dunav–Tisa–Dunav) završeni su 1977.

Upravo je ratarsko zemljište, promovirano kao najbolja prirodna osnova razvoju, od vremena njegove široke dostupnosti bilo to koje je na prostore na kojima živimo dovelo skupine naroda sa svojim kulturama, znanjima i svjetonazorskim položima. S druge strane, nevjerovatno mu je brzo mijenjana struktura, vlasništvo, namjena a modeli ratarske proizvodnje su vrtoglavo brzom usavršavani. Iz tog društvenog konteksta vuče se sadašnjost ratarskih poljoprivrednih staništa. Bez njega ona se ne može razumjeti, niti se može razumjeti zbog čega je važno kako se njime upravlja i zašto je potrebno pažljivo („kao grumen zemlje“) čuvamo. Oranice su daleko više od samo ekonomskog resursa, koliko god one bile monetarno skupe, i to je vrlo lako provjerljivo. Oranice, „crna zemlja“ (naravno, među tipovima zemljišta u Vojvodini crnica nije jedina) sasvim logično su kulturna paradigma, kamen zaglavni i vrlo često glavni motiv i poprište mnogih nastojanja naših ljudi oko dobra, pojedinačnog i zajedničkog.

Obradiva zemlja je, konačno, podloga i pozornica vrlo snažnih Kristovih poruka, naročito snažnih ako se zna da su izrečene u podneblju Palestine, siromašnom upravo ovim resursom. Apsurdno je da je „dobra zemlja“ iz prisposode o sijaču (usp. Mt 13,1-23) za narode Istoka možda baš toliko žučna koliko je nama obična i svakodnevna. Po Popisu poljoprivrede, koji je u Srbiji proveo Republički zavod za statistiku 2012. godine, Vojvodina se ponosi s ukupno 1.608.896 ha korištenog poljoprivrednog zemljišta, od koga su 1.466.176 ha oranice. Svaki naš poljoprivrednik vrlo dobro zna sve o tome kako se zemljište obrađuje, što se i kada na njemu treba i mora uraditi, te što i kad ne smije. Vjerujem da svatko svoju parcelu poljoprivrednog zemljišta, pa i onu koju je zakupio a

nije osobno njegova, treba i mora promatrati i na drugi način.

Oranice su nezamjenjiva staništa živoga svijeta. Čak 68,20% područja Vojvodine je njima pokriveno, te živi svijet jednostavno nema drugog izbora za opstanak. Graniče se s drugim staništima i s njima su prepletene, ali je za vrlo veliki broj biljaka i životinja upravo milje prostranih oranica jedini ili pretežiti životni prostor, na kojem zadovoljavaju sve svoje životne potrebe. I život svih njih apsolutno ovisi o tome kako poljoprivrednik obrađuje dotičnu parcelu. Ilustrirat ćemo to pticama. Više od 100 vrsta ptica, od ukupno oko 320 koje žive u Vojvodini živi isključivo ili skoro isključivo upravo na oranicama, izbjegavajući vrlo vješto zamke česte obrade, mehanizacije, primjene poljoprivredne kemije, izloženosti padalinama i klimatske promjene. Vivak, primjerice, svoja gnijezda pravi na tlu i upravo je prilagođen da se gnijezdi u linijama redova kukuruza i suncokreta, a ne između njih. Proces prilagođavanja tekao je polako, ali je vivak na to bio primoran, jer su livade i pašnjaci, njegovo prirodno stanište, sve više nestajali. Sada, na našim njivama ogroman broj vivaka uspije bez problema izvesti mladunce do perioda intenzivne međuredne obrade. Nakon toga oni mogu pobjeći pred strojevima. Ipak, većina ptica se gnijezdi na rubovima njiva prema putovima, kanalima, jarcima, na neobrađenim ili prevlažnim flekama. Velika droplja, naša najveća ptica letačica, koliko god bila ugrožena upravo poljoprivredom, jako se često hrani na oranicama, a zimi gotovo uvijek uljanom repicom. Ptice grabljivice, uzimimo primjer čestih škanjca (mišara) i vjetruše, gnijezde se na drveću, ali izlaze na njive da se tamo hrane, jer je velika koncentracija njihovoga plijena upravo tamo gdje je za plijen najviše životnih niša. Po pravilu, svako odstupanje od monotonije njiva u Vojvodini, u vidu stupa dalekovoda, napuštene kuće, kanala ili jaruge, humke, usamljenog stabla ili grupe stabala, biva brzo iskorišteno kao životni prostor ptica. Sumirat ćemo njihove glavne potrebe na oranicičnim staništima u tri točke: potreba za mjestom za gnijezdo, potreba za ljetnom i potreba za zimskom hranom. Što ih najviše ugrožava, i kako im praktički pomoći ili takve pritiske izbjeći, tema je razmatranja o vrijednosti poljoprivrednih staništa u narednom broju.

22. 02. 2015.

1. korizmena nedjelja

Post 9,8-15; 1 Pt 3,18-22;
Mk 1,12-15

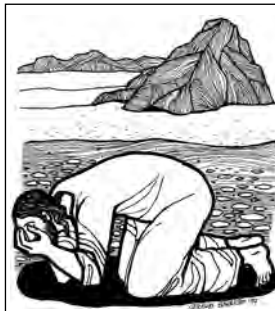
Pošto je u pustinji dugo postio, Isus je ogladnio, ožednio, bio iscrpljen i oslabljen. U tom trenutku nastupa đavao sa svojim ponudama. I nas đavao traži u trenucima slabosti, opuštanja, u trenucima kad je naše srce gladno i žedno Božje prisutnosti. Tad nastupa đavao nudeći nam svoje primamljive ponude da na brzaka ispunimo prazninu svoga srca. Tako nastaju grijesi. To je ponuda brze „duhovne“ hrane, koja na tren zasićuje, a potom ostavlja još veću prazninu. I opet traži da posegnemo za njom čineći nas ovisnicima. Najučinkovitiji način kako se oduprijeti navalama napasti jest imati srce sito, imati Boga u njemu. Kako je to moguće postići? Jednostavno, životom prožetim molitvom, svetim sakramentima i djelima ljubavi. Bog, beskrajni izvor ljubavi, stvorio nam je srce da ljubi i da bude ljubljeno. No, nećemo imati srce sito sve dok ne prestanemo misliti na sebe same kako bismo se darovali drugima. Kad se pak to dogodi, đavlu ostaje malo prostora da nas pridobije svojim laskavim ponudama. Tada i naš život postaje navještaj kraljevstva Božjeg.

1. 03. 2015.

2. korizmena nedjelja

Post 22,1-2.9a.10-13.15-18;
Rim 8,31b-34; Mk 9,2-10

Na drugu korizmenu nedjelju uvijek čitamo evanđeoski odlomak o Isusovu preobraženju. Isusovo preobraženje usko je povezano s njegovom mukom i proslavom. Zato učenicima i zapovijeda da do tada o ovome nikomu ne govore. U svjetlu Isusova uskrsnuća sv. Pavao ovako progovara: *on će preobraziti ovo naše bijedno tijelo i suobličiti ga tijelu svomu slavnomu* (Fil 3,21). Isusovo preobražene naviješta naša preobraženja! Istina je da će se ono

22. 03. 2015.

5. korizmena nedjelja

Jr 31,31-34; Heb 5,7-9; Iv 12,20-33

Htjeli bismo vidjeti

Isusa. To je želja mnogih ljudi svih vremena. Susresti tog izvanrednog čovjeka, čuti njegov glas, biti s njim, promatrati ga, diviti mu se... Osobita je to želja svakog kršćanina i nostalgija za iskustvom dvanaestorice. Nije li prekasno za ostvarenje te želje? Nije li to tek neostvarivi san? Isus daje odgovor na ovo pitanje, koje nadilazi vrijeme i prostor. Da bi se moglo vidjeti Isusa, stvarno ga upoznati potrebno je, poput zrna pšenice, zajedno s njim umrijeti. Tko je hrabar učiniti taj iskorak može uistinu susresti Isusa. Ne tek čovjeka iz Nazareta, proroka iz Galileje, čovjeka koji je nadvoje podijelio ljudsku povijest, nego Uskrslog Gospodina, sposobnog preobraziti naš život rasvjetljujući svaku našu tminu. Kad nas Isus obasja, kad u nama nema tmina, to je zacijelo iskustvo susreta s njim, to je ispunjenje naše želje, tada ga gledamo očima naše duše.

djecu Božju. Čudna je to logika, različita od onih uobičajenih. U stvari, to je nadnaravna logika: križ je oslobođenje i pobjeda, a smrt postaje život. Isus na sebe preuzima sve zlo svijeta preobražava ga. Zašto sve ovo? Isus ne objašnjava, nego veli: *Treba da budem uzdignut*. To je otajstvena nužnost koja izgleda šutljivo nudi smisao života i pokazuje najbolji put do radosti.

uistinu dogoditi kad nas Gospodin bude pozvao k sebi, ali ono treba započeti već za vrijeme ovoga života. To preobraženje je nutarnje, tiče se našeg mentaliteta, osjećaja, vladanja... Ono se događa svaki put kad „poslušamo“ Isusa, kad živimo njegove riječi, jer one u sebi imaju preobražujuću snagu. U stvari, to je naša preobrazba i svjedočanstvo u ovom svijetu.

8. 03. 2015.

3. korizmena nedjelja

Izl 20,1-17; 1 Kor 1,22-25; Iv 2,13-25

Ne trebamo zaboraviti da su evanđelja izrazi čvrste i opipljive vjere Isusovih učenika u njegovo uskrsnuće. Ako iz vida izgubimo ovu središnju točku, nemoguće je razumjeti bit kršćanstva. Isusovo uskrsnuće je događaj koji je preokrenuo živote njegovih učenika. Ono je takva svjetlost koja nije osvijetlila samo sadašnjost, nego i budućnost, pa čak i prošlost. U svjetlu uskrsnuća učenici su se prisjetili Isusovih riječi i djela, te razumjeli njihovu dubinu. Korizmeni put nas vodi direktno k otajstvu svih otajstava, kojeg slavimo u svetoj uskrsnoj noći. Bez svjetla koje se oslobađa iz smrti po Isusovu uskrsnuću ostajemo u tami, a naša vjera uzaludna i kršćanski život nepojmljiv. No, kao kršćani mi smo djeca svjetla, uskrsnuća. Također i smo mi – usprkos našim slabostima – svjedoci tog velebnog događaja koji nastavlja preokretati tolike živote, pa tako i naše.

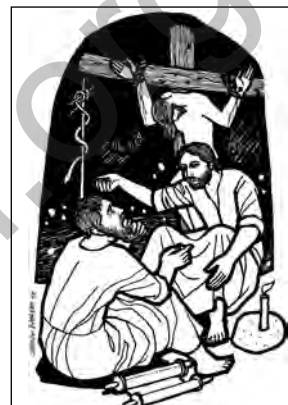

15. 03. 2015.

4. korizmena nedjelja

2 Ljet 36,14-16.19-23;
Ef 2,4-10; Iv 3,14-21

Plašljivi Nikodem po noći sluša teške riječi Učitelja iz Nazareta. Ne znamo da li ih je razumio, a bio je inteligentan i obrazovan čovjek. No, ovdje se ne radi o inteligenciji i kulturi. Isus mu objavljuje tajnu svoga dolaska među nas ljude i skriveni smisao njegova poslanja. Kad govori o uzdignuću, on govori o križu, o vrhuncu poniženja i bola koji postaje izvorom spasenja za svu

6. veljače

Sveta Doroteja

(* oko 290. † oko 304.)

- **kći izbjeglih roditelja** ● **rođena u Cezareji** ● **javno priznala da je kršćanka** ●
- **lijepa se Doroteja nije htjela udati** ● **nije joj naškodilo kipuće ulje** ●
- **devet dana i devet noći bez hrane i vode** ● **srušen kip poganskog boga obratio mnoge** ●
- **bičevana i paljena** ● **pred njom spaljene dvije njezine sestre** ● **ruže i jabuke usred zime** ●
- **obratio se poganski službenik** ● **Doroteji odrubljena glava** ● **velika zaštitnica i pomoćnica** ●

Lijepo je ime Doroteja

Doroteja, Dora, Dorica je grčko ime a znači dar Božji, kao Božidarka. Doroteja je rođena je oko 290. godine u Cezareji u Kapadociji na području današnje Turske. Pokrajina Kapadocija se danas zove Nevşehir. Dorotejin rodni grad Turci zovu Kayseri, a u njemu danas živi bezmalo milijun stanovnika. U tom je gradu Doroteja i umrla oko 304. godine.

Rođena u izbjegličkoj obitelji

Prema legendi njezin se otac zvao Dorus a mati Tea. Bili su podrijetlom iz starorimske senatorske obitelji. Prije nego što je izbio Dioklecijanov progon kršćana Dorus i Tea zajedno sa svoje dvije kćeri su izbjegli u Cezareju, gdje se rodila Doroteja. Možda je njezino ime složenica sastavljena od očevog i majčinog imena: Dorus i Tea.

Vjerna Kristu i u mukama

Kad je Doroteja ponaraslala, bacio je na nju oko pokrajinski namjesnik Fabricij. Htio ju je sebi za ženu. Mlada je djevojka međutim izjavila, da je kršćanka, da se ne želi udati, već da želi pripadati samo Kristu. Zato je Fabricij zapovjedio da je privedu sudu. Doroteju su najprije htjeli ubiti kipućim uljem, ali joj ono nije naudilo. Iz kotla je Doroteja izišla, kao da si je tijelo namazala plemenitim balzomom. Onda su je njezini mučitelji zatvorili u mračnu tamnicu. Devet dana i devet noći je tamo provela bez hrane. I iz tamnice je Doroteja izišla živa i zdrava, ljepša nego ikada. Kad su joj zaprijetili još okrutnijim mučenjem, obratila se ona svome nebeskom zaručniku, da pokaže kakav čudesan znak. I doista, anđeli su porušili i razlomili kip jednog božanstva, postavljen na visoki stup. Sve se to dogodilo pred mnoštvom naroda. Očevici su se, kad su ugledali anđele, i kad su čuli đavle kako bježeći dižu graju obratili na kršćanstvo.

Ni lijepa je riječ nije slomila

Uzalud je sudac najljepšim riječima preklinjao Doroteju, da ostavi kršćanstvo, ona se nije dala slomiti. Zato je naredio da je na mučilo objese glavom na dolje. Bičevali su je. Bakljama su joj palili grudi. Konačno su njezini krvnici prekinuli mučenje. Opet su je zatvorili, ali su preko noći njezine rane zacijele, pa je ustala bez ikakvih ožiljaka.

Gledala je mučeništvo svojih sestara

Mnogi su kršćani zatajili svoju vjeru, samo da spase svoj život. Tako su se Dorotejine dvije sestre Kristina i Kalista odrekle Krista. Vidjevši junaštvo svoje sestre opet su se priznale kršćankama. Zato je sudac zapovjedio, da se njezine dvije sestre uhite, da se vežu jedna uz drugu i da se tako žive bace u vatru. Doroteja je vidjela njihovu mučeničku smrt. Kad su Doroteji opet zaprijetili smrću, ona je odgovorila, da je iz ljubavi prema Gospodinu spremna trpjeti.

Usred zime ruže i jabuke

Prije suđenja Doroteja je izjavila, da će se vrtu svoga Zaručnika vječno radovati i da će tamo brati ruže i jabuke. Kad je

to čuo pisar Teofil, posprdno joj je dobio: „Kad dođeš u vrt svoga Zaručnika, pošalji nam koju ružu i koju jabuku“. Na to su Doroteju uveli u sudnicu. Ona je molila. Bila je zima. Odjednom se u sudnici pojavio dječak s košaricom punom ruža i jabuka. Dječaka je Doroteja poslala Teofilu. Čim je dječak ruže i jabuke predao Teofilu nestao je. Doroteju su odveli na stratište. Nagnula je svoju glavu, da joj je odrube. Prizor Dorotejine smrti i to što je cvijeće i jabuke primio usred zime potaklo je Teofila na obraćenje. Glasno se opredijelio za kršćansku vjeru. Zato je uhvaćen, na mnoge načine mučen, a onda je tražio odgodu smrtne kazne, da se krsti. Poslije krštenja mu je odrubljena glava, a tijelo mu je raskomadano i bačeno zvijerima.

Jako štovana svetica

Od 14. stoljeća raširilo se štovanje svete Doroteje posebno u njemačkim krajevima. Doroteja, zajedno sa svetom Barbarom, Margaretom i Katarinom spada među najuglednije djevice (virgines capitales). Vjernici je časte kao veliku pomoćnicu u nevoljama, a srednjovjekovna umjetnost svjedoči, da Doroteja spada među najštovanije svece. Svete moći (relikvije) svete Doroteje se časte u Rimu i u Bologni. U Wrocławu se nalazi glasovita crkva svete Doroteje, koja je izvorno pripadala augustinskim pustinjacima. Danas je to župna crkva. U kapeli wrocławskog gradskog vijeća se od 1445. godine čuva moćnik s glavom svete Doroteje. U srednjem vijeku su u istočnim njemačkim zemljama bile na glasu dječje igre svete Doroteje. I u češkom gradu Cheb su prema pisanim dokumentima iz 1445. godine školska djeca na dan svete Doroteje obilazila kuće pjevajući, pa su dobivali darove od domaćina.

Djevojka s cvijećem i jabukama

Slikari i kipari je prikazuju s košaricom punom cvijeća (ruža) i jabuka.

Velika zaštitnica

Zaštitnica je vrtlara koji gaje cvijeće, trgovaca s cvijećem; zaštitnica je pivara, rudara, zaručnika, nedavno vjenčanih; roditelja; zaštitnica od siromaštva, zaštitnica od kleveta. Doroteja pomaže u porođajnim bolima i u smrtnoj opasnosti.

Pučka vjerovanja

U njemačkim krajevima se vjeruje, da sveta Doroteja za svoj blagdan donosi snijeg. Premda u košarici nosi ruže, o njezinom blagdanu zima pokaže svoje zube. Doroteja slavi zimsku svečanost, pa grane drveća ukrašava vijencima od snijega. Ako za njezin blagdan bude puno snijega, ljeto će donijeti dobru djetelinu. Ako na blagdan svete Doroteje nema bijelog pokrivača – seljak je nesretan.

Govori vam sluga Božji o. Gerard Tomo Stantić, karmelićanin

Strpljivost (1)

Piše: mr. o. Mato Miloš, OCD, vicepostulator

U razmatranju nabavi jedan lijek protiv jedne slabosti, barem u teškom slučaju. To je ozbiljna odluka. Isusu se ne dopada smokva koja ima samo lišća a ne ploda. Također ni razmatranje bez odluka i života po toj odluci“.¹

Dragi čitatelji našega Zvonika! U ovoj 2015. godini koju je papa Franjo proglasio Godinom posvećenog života, a svi smo po krštenju „posvećeni“, poradimo na vrlo važnoj kreposti u našem ljudskom i kršćanskom životu, a to je strpljivost. Naš sluga Božji o. Gerard Tomo Stantić, toj vrlini je posvetio stranice i stranice svojih zapisa. Nije on to zapisivao da bi drugima dijelio lekcije, nego se sam borio protiv nestrpljivosti i nervoze. Sam je bio nagle naravi protiv koje se borio svim sredstvima i nas uči da se i mi znamo svladavati i boriti protiv naglosti i srdžbe, kako sam kaže, *Nervozno čeljade je kao šibica koja sebe i druge uništava kada se pali*.²

Strpljivost je jedna od kreposti koja resi svakog čovjeka i koja višestruko nagrađuje ljudsko biće u komunikaciji s Bogom, sa sobom i s drugim ljudima s kojima se živi. *Strpljivost je sigurnost, velika milost, jer Božju volju činimo... U strpljivosti spavaju strasti, u svladavanju se zakopaju, u kreposti se dižu slatki snovi... Nestrpljivost je najveća glupost, jer se protivi Bogu i svem ljudskom rodu. Isus je u najvećim mukama šutio, i nas na najveću mudrost – strpljivost, naučio*.³ Za svaku stvar treba dobra volja, odluka, da ćemo se boriti protiv svojim mana i strasti koje nas čine

nečovječnima a još manje kršćanima. *Dobra i stalna volja za krepost je najbolja. Nikada neće biti krepostan onaj tko nema ovu dobru volju. S ovom dobrom voljom odlučimo da ćemo često pobuđivati živu vjeru da Bog prebiva u nama kao mili gost*.⁴ Ne postajemo kreposni sami svojom voljom, nego Bog koji je u nama čini nas kreposnima, ali i uz našu dobru volju i odluku da ćemo slijediti njegovu volju. *Prava krepost, Božja milost. Ova samo raste na temelju Božje zemlje, na Bogu žrtvovanom stvorenju, ali prije svega na Isusu. Isus je temelj kreposti, sva se ostala djela ruše, koja ne zidamo na Njemu... Dakle, i mi po Božjoj volji utopimo se u more ljubavi, u Boga žrtvovana stvorenju*.⁵

Ocu Gerardu borba protiv svoje naglosti i nestrpljivosti nimalo nije bila laka. Borio se i molio Boga za strpljivost a kada nije dobio uslišanja, činilo mu se da je još nestrpljiviji i nervozniji. Ipak nije odustajao od molitve i od borbe sa samim sobom protiv nestrpljivosti i naglosti. U toj nemoći o. Gerard govori Isusu: *Pošto ni za što nisam sposoban, bit ću strpljiv i ponizan!* Nismo sposobni svojim silama postići strpljivost i tisuću puta na dan padamo na tom ispitu, ali ne odustanimo od borbe poput o. Gerarda, koji se obukao u poniznost, maksimalnu strpljivost, kroteći svoju naglu i nestrpljivu narav. Nemoć da postanemo strpljivi upravo nas goni da ne odustanemo od molitve i suradnje s Božjom milošću. Vjerovati Bogu i nadati se da će Bog u pravo vrijeme, kada to bude Njegova volja, nagraditi nas strplji-

vošću i blagošću. U povijesti Crkve imamo puno svetaca koji su na početku svoga kreposnog života bili nagli, neukročeni i buntovni, ali su ustrajno surađivali s Božjom milošću i postigli herojski stupanj kršćanskih kreposti. Sjetimo se sv. Petra apostola, sv. Augustina, sv. Andrije Korzinija, sv. Franje Saleškoga, kao i našega sluga Božjega o. Gerarda i drugih Božjih ugodnika koji su postigli krepost strpljivosti. Upornom suradnjom s Božjom milošću sve se može postići. Tamo gdje čovjek ne može, Bog može. Zato nam je potrebna jaka vjera i veliko pouzdanje u Boga. Nervoza vlada svijetom. Ona nije negdje u zraku. Ona zahvaća i duhovne osobe. Ona je u nama, u našoj nutrini i ako joj dajemo paše ona nas razara i razara svijet u kojemu živimo. Otac Gerard će reći: *Nervozu liječe ljudi radijom, izletom, novinama, rastresenošću, pa ipak nikada nije bio većma svijet bolesnih živaca nego sada. Zato podajmo duši uzdanje u Onoga za kojega je stvorena, koji u životu i vjekovječnosti usreći dušu, a to je Isus!*⁶ Riječi o. Gerarda i danas su aktualne, potiču nas da se ustrajno borimo se protiv nestrpljivosti i srdžbe, jer je *srdžba najstrašnija oluja, led, gromovi, potres...?*⁷

¹ *Naslađivanje duše*, 003697.

² *Razgovor s Isusom*, 003832.

³ *Isto*, 003831;003832.

⁴ *Naslađivanje duše*, 003692.

⁵ *Isto*, 003680.

⁶ *Biser misli*, 004481.

⁷ *Isto*, 004359.

VIA DOLOROSA

Ovaj Križni put je pobožnost u kojoj srcem prolazimo kroz muku, smrt i dolazimo do Uskrsnuća Isusova. Pisan je u stihu zato ima i umjetničku dimenziju. Ako ga pažljivo slušaš, doći ćeš i do emotivnog doživljaja ovog Križnog puta.

Zato otvori uši da ga čuješ, umom o njemu razmišljaj, emocijama ga doživljavaj i otvori svoj duh da bi mogao po njemu živjeti.

Pisan je u prvom licu jednine, to znači da Isus danas govori tebi osobno. Možda smo navikli da mi Njemu govorimo, ali danas se potrudimo slušati ga.

Naziv *Via dolorosa* znači put križa (patnje), tako se zove taj put, ulica u Jeruzalemu, kojom je Isus nosio križ.

Podimo sada zajedno s Isusom na taj put.

POČETAK KRIŽNOG PUTA (KLEČEĆI PRED OLTAROM)

Klečim pred tobom, Isuse,
i molim te za milost tvoju,
da u ovom Križnom putu
otvorim dušu svoju.

Oče, pošalji mi Duha,
da me pravim putem vodi,
da skinem sa sebe grijeha
i najzad živim u slobodi.

Daj mi snage da prihvatim križ,
koji me u Nebo šalje,
kad god posustanem i padnem,
Ti me podigni da nastavim dalje.

Isuse, hvala ti za tvoju muku,
za bol, rane i sramotu,
ja ti se pridružujem na ovom putu,
idemo zajedno ka životu.

I. POSTAJA ISUSA OSUĐUJU NA SMRT

Sudac svijeta pred sudcem stoji,
vidio sam Pilata kako me gleda,
njegova savjest traži da me oslobodi,
al iz straha i slabosti narodu me preda.

Juda me izda, Petar me zataji,
svi su pobjegli, ostao sam sam,
na Zemlji sam dao sve što sam dobio,
ostalo je samo još sebe da dam.

Zato se ne boj kada te osude,
ja sam taj put prije tebe prošao,
kada te napuste, kada svi odu,
tad nisi sam, tad ja sam ti došao.

Bio sam popljuvan, jadan i ponižen,
trnov mi vijenac seže do nosa,
svi su me otpisali, samo ona nije,
na mene je čekala *Via dolorosa*.

II. POSTAJA ISUS PRIMA NA SE KRIŽ

Kad su me osudili, ja sam šutio,
dobro sam znao što me čeka,
križ je stajao preda mnom,
a Golgota je bila još tako daleka.

Uzeo sam mirno na se križ,
onda sam počeo da molim,
tebe sam samo vidio pred sobom
i osjetio kako te silno volim.

Sa ovim križem tebe sam primio,
jer ljubav je jača od bola što slijedi,
idemo zajedno de te spasim,
da grijeh te više nikad ne povrijedi.

Gledao sam ljude što preda mnom stoje,
ruka mi slaba, noga mi bosa,
ja sam ih gledao, kako samo viču,
a u mene je gledala *Via dolorosa*.

III. POSTAJA ISUS PADA PRVI PUT POD KRIŽEM

Tek što sam krenuo slabost me obuze,
zar grijesi su tvoji baš tako teški,
ljudi te vole kad si dobar i pošten,
a ja ti ljubav iskazujem na tvojoj greški.

Pao sam eto, al ništa se ne boj,
neću te ostaviti tu na cesti,
kol'ko god puta još da padnem,
znaj da ćemo se na Golgoti svakako sresti.

Ne boj se kad padaš, znam kako je to,
samo nemoj pristati da ostaneš dolje,
nikako ne možeš izbjeći pad
i ti ćeš razočarati one što te vole.

Ja sam ležao, nitko da priđe,
po zemlji rasuta moja kosa,
svi su se grozili da me dotaknu,
tad me je držala Via dolorosa.

**IV. POSTAJA
ISUS SUSREĆE
SVOJU SVETU MAJKU**

Odjednom sam ustao, krenuo dalje,
ko da sam vidio jedne oči u daljini,
al' ona ne može doći do mene,
to mi se ipak samo čini.

Ne, ipak to nije bila tlapnja,
Majka me gledala pravo u oči,
kad majka te susretne u najvećem bolu,
treba izdržati, treba to moći.

I tebe je vidjela na mojim leđima,
zamisli ni za tren se nije ljutila,
ko da me je pogledom za tebe zamolila,
sve je shvatila, Uskrsnuće je slutila.

Bol na licu moje majke,
iz njenih me očiju napojila rosa,
sad su se srele, sad su se znale.
moja majka i moja Via dolorosa.

**V. POSTAJA
ŠIMUN CIRENAC POMAŽE
ISUSU NOSITI KRIŽ**

Začuh neki žamor i metež,
prema meni su vukli jednog čovjeka,
eh, da je Šimun tada znao,
da svijet će ga zato pamtit i dovijeka.

Zar zbilja se vidjelo da tako sam slab,
mislili su svi da više ne mogu,
Bog je došao čovjeku pomoći,
a sada je čovjek pomagao Bogu.

Ne boj se kada izda te snaga,
kada dođeš do dna najdubljeg zdenca,
kada te napuste, a ne možeš dalje,
ja ću ti poslati Šimuna Cirenca.

I ti ćeš jednom Šimun biti,
kad bratu tvom patnje se popnu do nosa,
tad tebe ću poslati da mu pomogneš,
to je tvoja i njegova Via dolorosa.

**VI. POSTAJA
SVETA VERONIKA PRUŽA
ISUSU RUBAC**

Još ima ljudi na mojoj strani,
tu su majka, Šimun i Veronika,
gledala me tužno i nije znala
da poklonit ću joj otisak svoga lika.

Dok su me gurali, hrabro je prišla,
sa izrazom bola i grčem na licu,
pokretom sigurnim, a tako nježnim,
Veronika mi pružila maramicu.

Zaronio sam lice u taj rubac,
kao da svijet na sekundu je stao,
kad ništa nisam imao dati,
sliku svog lika, tad sam joj dao.

I radost i bol u njoj se miješaju,
krv mi još curi sa čela, iz nosa,
ona za mnogom ide po ovoj cesti,
ulicom što zove se Via dolorosa.

**VII. POSTAJA
ISUS PADA DRUGI PUT
POD KRIŽEM**

Osjetih slabost u mome tijelu,
ponovni pad i zgroženost ljudi
kad jednom padneš, još ti se prašta,
al drugi pad već osudu budi.

I ti ćeš padati puno puta
i od tebe će ljudi okretati glavu,
važno je samo da svaki put ustaneš,
nebitno je tada tko je u pravu.

Svi su mislili da ne mogu dalje,
bili su sigurni da tu je kraj
i tebe će ljudi jednom otpisati,
ja ću te tada podići znaj.

Al' tad sam ležao na sred ulice,
od znoja i krvi ulijepljena kosa,
kad više križ nisam mogao nositi,
mene je nosila Via dolorosa.

**VIII. POSTAJA
ISUS TJEŠI
JERUZALEMSKE ŽENE**

A onda sam ustao, ne znam kako,
znao sam samo da moram dalje,
ja sam došao u Očevo Ime
i idem tamo gdje Otac me šalje.

Prema meni su pružale ruke,
njihove su suze padale na mene,
kad sam se pitao da l' me itko žali,
nada mnom su plakale jeruzalemske žene.

Kada sam trebao utjehu,
ja njih sam počeo tješiti,
i tebi oprostaj dajem,
idi i nemoj više griješiti.

Pod križem mi tada glava klonula,
blagoslivljao sam djecu koju one nose
i one su bile tu pored mene,
na pločniku ulice Via dolorose.

IX. POSTAJA ISUS PADA TREĆI PUT POD KRIŽEM

I opet slabost k'o silni val,
trenutak kad gubi se svaka nada,
tu pred svijetom i svojom majkom,
našao sam se usred trećeg pada.

Ja sam imao hrabrosti i snage,
za još jedan poraz, bruku i jad,
zato samo u mene gledaj
ako ti se dogodi ponovni pad.

Za mene su mislili da ne idem dalje
i da tu je kraj moje životu,
ali tad sam ustao, s puno nade
i križ sam iznio na Golgotu.

I tako sam stigao do kraja tog puta,
krvavog lica, ulijepljene kose,
sad smo se ponovo ti i ja vidjeli,
na kraju ulice Via dolorose.

X. POSTAJA ISUSA SVLAČE

Još malo osta od ovog dana,
jutros su mi sudili, pljuvali me, tukli,
trnov mi vijenac stavili na glavu,
a sad su me na Kalvariji sramotno svukli.

Stajao sam gol, tu usred svijeta
i svi su gledali u moje tijelo
i na to sam pristao, ponizno, mirno,
samo da tebi vratim odijelo.

I tebe će jednom sramotno svući,
grijehe će tvoje baciti pred ljude,
nemoj se braniti, jer ja te branim,
samo mirno reci: tako neka mi bude.

Meni su ovdje razgolitali stidljivost,
da njome pokriju tvoju sramotu,
al' ja te volim, za tebe patim,
za tebe sam došao na Golgotu.

XI. POSTAJA ISUSA PRIBLIJAJU NA KRIŽ

Sve se događalo munjevito brzo,
vojnici su radili svoj posao,
prejaka bol u najtežem trenu,
al' to je moj put, zato sam došao.

Udarci čekića, tako jaki,
na križ mi pribijaju noge i ruke,
Otac mi tada dao snagu,
da mirno prihvatim ove muke.

I gol sam tada pribijen na križ,
jedan ženski vrisak začuh iz daljine,
tad zavapih Ocu iz svega srca:
Oče, oprostimi jer ne znaju što čine.

„Sad siđi s križa“ ljudi su vikali
i kušnja da ovaj život zadržim,
kad svi su tražili da odustanem,
Otac me osnažio da izdržim.

XII. POSTAJA ISUS UMIRE NA KRIŽU

Užasne muke dok visim na križu,
još jednom me oblio hladan znoj,
kada sam slabim glasom rekao:
Oče, u ruke tvoje predajem Duh svoj.

I prošao sam kroz smrt, tu najcrnju
stvarnost,
kroz koju ćeš jednom i ti proći,
al' ne boj se, jer iza tih vrata,
ja te čekam, k meni ćeš doći.

Ne boj se smrti, ona je nemoćna, jer kroz nju je prošao i sam Bog, nemoj je shvatiti kao kraj svega, to je tek dio života tvog.

I ja sam umro, mene su otpisali, to je bila ta najveća strahota, a nisu znali da samo sam pošao da tebe odvedem do života.

XIII. POSTAJA ISUSA SKIDAJU S KRIŽA

I prolomi se jaki krik bola Golgotom, ogromna tuga, jauk i plač, ostvarilo se Šimunovo proroštvo iz hrama, dušu moje majke probo je mač.

S križa su skinuli moje mrtvo tijelo, položili ga mojoj majci na ruke, za mene, sve je bilo gotovo, al' za nju su još uvijek trajale muke.

Križ je nešto što ne možeš izbjeći, s križa će te skinuti tek kad sve daš, zato nema smisla da mu se opireš, to je put u život, želim da to znaš.

Tad su se baš klali jaganjci u hramu i svi su se spremali za Pashalnu večer, u majčinom krilu ležao sam zaklan, iz boka mi krv i voda teče.

XIV. POSTAJA ISUSA POLAŽU U GROB

Josip Arimatejski i Nikodem zatražiše od Pilata moje tijelo i jer je svitala subota, samo me uviše u platno bijelo.

I tako sam pošao u grob, da grobovima smisao dam, kad su navalili teški kamen, ostao sam potpuno sam.

Ne boj se groba, to nije kraj, grob je stanica na putu do kuće, nekad je to bilo mjesto očaja, a sada nad grobom lebdi uskrsnuće.

Žene su se tužno vraćale s Golgote, lice od suza, noga im bosa, dok narod je buđan slavio Pashu, te noći je zaspala Via dolorosa.

USKRSNUĆE

Došao je taj radostan dan, nedjeljno jutro u samo svanuće, prvi put u povijesti svijeta, na ljudskom grobu, blista Uskrsnuće.

Žalac smrti slomljen je sad, zavodnik svijeta u tren je pao, tu sam te izveo iz tame grijeha i život u izobilju tebi sam dao.

Uzmi taj život i nosi u sebi, ne živi negdje pored, sa strane, čuvaj taj život da ga ne izgubiš, nemoj u grijesima trošiti dane.

Pođi tim putem što k meni vodi, ne daj se nikad od Zloga zavesti, hrabro samo, u čistoći i slobodi, u tvom uskrsnuću, opet ćeš me sresti.

Zahvalna Duhu Svetom, Ocu i Sinu

Karina Gužvanji

Osobni Križni put Karine Gužvanji Šimandi

/uz intervju na sljedećim stranicama/

Zvonik: Objavljujemo u ovom broju i Vaš Križni put. Kada ste napisali taj Križni put?

□ **Karina:** Križni put sam napisala 2004. godine. Tada sam jako puno radila. Bila sam posvećena samo vjeronauku, katekumenima, predavanjima za odrasle, vodila sam molitvu i putovala u Osijek, jer sam tamo predavala u zajednici „MIR“ koju vodi prof. dr. Tomislav Ivančić. Bila sam vjerojatno jako premorena i dobila sam upalu sinusa. Nekoliko dana nisam mogla nikud i imala sam temperaturu. Tada kao da je u moju sobu ušetao Duh Sveti...

□ **Zvonik: Koji je bio motiv pisanja toga Križnog puta?**

Karina: Ne mogu reći da sam imala neki motiv. Ja sam i do tada puno pisala pjesme, ali nekako za pjesme nisu ljudi baš puno zainteresirani, pa sam osjetila da najviše ima smisla pisati Bogu, tada sam imala osjećaj da je Bog veoma zainteresiran za mene. Kada sam počela pisati Križni put, kao da ga je izgovorio Duh Sveti za mene. Nisam znala ni hoću li ga nekada nekome pročitati, onaj uvod u Križni put sam napisala tek poslije mjesec dana, kada je cijeli Križni put bio napisan. Onda sam ga već pročitala nekim prijateljima. Tada sam na neki poseban način udubila u Isusovu muku i razmišljala o njoj kao da se sad događa.

Zvonik: Jeste li u svojoj bolesti imali pred sobom Isusa na Križnom putu?

□ **Karina:** Jako puno i jako često. Bilo je puno situacija u kojima sam kao bez pameti samo vikala Ocu: „Neka me mimoide ova čaša, ozdravi me, ozdravi me...“. Ali kada se malo smirim i udahnem zrak, onda me Isus uhvati za ruku i vodi. Tada me uči da patnju nije dovoljno samo preživjeti, nego je treba i proživjeti. To su neki trenuci koje Isus ima sa svakim osobno i jako je lijepo kad ih prepoznamo.

Intervju s obitelji Karine i Julia Šimandija

Unatoč teškoj bolesti i kušnji, zahvaljujemo Bogu za sve primljene milosti

Razgovarao: *Andrija Anišić*

Zvonik: *Korizma je milosno vrijeme u kojem smo zagledani u križ našega Spasitelja i Otkupitelja, Isusa Krista. Iz susreta s vama saznao sam za križ koji vi morate nositi kao obitelj, a osobito Karina zbog teške bolesti. Stoga smo u uredništvu Zvonika odlučili u ovom korizmenom broju popričati s vama. Želja nam je, s jedne strane, da našim čitateljima posvjedočite kako nosite svoj životni križ u svjetlu Kristova križa a, s druge strane, da čitatelje potaknemo na molitvu za vašu obitelj te da vam, ukoliko je to moguće, pomognu materijalno, osobito za nužno Karinino liječenje.*

□ **Karina:** Mi smo četveročlana obitelj Šimandi. Tata Julio, mama Karina, djeca Noemi (5 godina) i David (3 godine). U braku smo od 20. 04. 2008. godine. Živimo u Novom Sadu i oboje radimo kao vjeroučitelji, ali nažalost s veoma malim postotkom radnog vremena, Julio 10% u 2 škole, a ja 40% u 5 škola.

Zvonik: *Karina, opišite nam tijekom svoje bolesti i sadašnje stanje...*

□ **Karina:** Godine 2011. u 11. mjesecu otkrili su mi maligni melanom. Riječ je o veoma opasnom karcinomu. Tada je naš David imao 2 mjeseca a Noemi 22 mjeseca. Za sve ovo vrijeme puno se toga dogodilo, liječenje je veoma naporno i komplicirano te Vam moram sve to skraćeno opisati. Po medicinskoj računici do sada sam imala devet operacija. Poslije veoma teške operacije u Sloveniji imala sam sepsu. Tu spada i „Gama nož“ u Turskoj. I pored svega toga, metastaze su se i dalje pojavljivale. U našoj zemlji ne postoje mogućnosti za liječenje ove bolesti. Postoje mogućnosti samo u inozemstvu ali to naše socijalno ne financira. Trenutačna situacija je da mi je 7. 11. 2014. izvađen 1 m tanog crijeva, presječen mjehur, jer su morale biti odstranjene tri metastaze, ali su neke ipak ostale. Operacija je bila velika i teška, tako da oporavak još uvijek traje.

Zvonik: *Kako je teklo i teče trenutačno liječenje?*

□ **Karina:** Liječenje je od početka išlo dosta teško i za mene osobno je bilo

veoma stresno. Samo saznanje o toj dijagnozi je veliki križ. Ali Bog je stalno slao ljude koji su nam puno pomagali i otvarao je nove mogućnosti. Do sada sam bila jedanput u Sloveniji, jedanput u Turskoj, 9 puta u Izraelu i 8 puta u Njemačkoj. Primala sam četiri različita liječenja koji su napravljeni baš protiv melanoma.

Zvonik: *Kakve poteškoće imate u procesu liječenja. Gdje se liječite, na koji način, koliko to košta?*

□ **Karina:** Od samog početka sam imala velike poteškoće što se tiče operavka od operacija i lošeg imuniteta jer nismo imali nikoga da nam adekvatno pomogne u kući kako bih si mogla priuštiti oporavak. Druga stvar je od kada sam počela putovati u inozemstvo, financije. Trenutno se liječim u Njemačkoj gdje svaka tri tjedna moram primiti terapiju. Svaki odlazak ima drukčiju cijenu pa košta između 350 i 600 eura.

Zvonik: *Kako se snalazite za plaćanje liječenja?*

□ **Karina:** Kad nas ovo netko pita, uvijek se sjetim trenutka u kojem sam se ponijela možda neodgovorno ali nisam imala izbora. U Izraelu mi je doktor rekao da program moga liječenja ne potpisujem ako nemam dovoljno novaca za to. Ja ne samo da nisam imala dovoljno, nego nisam imala niti za sljedeći dolazak. Tada sam u sebi rekla: „Ima moj Otac“. Tako je i bilo. Bog je slao novce preko divnih ljudi, vjernika, ateista... Ni sada nije lako. Ponekad čak idemo i molimo ljude da nam pomognu za liječenje.

Zvonik: *Kakve su vaše potrebe? Kako vam možemo pomoći?*

□ **Karina:** Naše potrebe su veoma velike:

1. Trebaju nam molitelji koji će redovito moliti za našu obitelj i moje ozdravljenje.

2. Potrebna nam je ozbiljna fizička podrška i svakodnevna pomoć jedne osobe.

3. Potrebna nam je financijska pomoć za moje liječenje.

Zvonik: *Kako ste doživjeli tu kušnju bolesti na početku svog bračnog i obiteljskog života?*

□ **Karina:** Bio je to težak udarac protiv svih ambicija i želja koje smo imali. Željeli smo imati više od dvoje djece, nadali smo se da ćemo moći pomagati obiteljima, da ćemo se više posvetiti radu na župi. Prva pitanja koja su došla bila su: „Zašto, Bože, zašto?“ Možda je i najteže u početku dok Bog u nama ne posloži cijelu situaciju. Čovjek tada najviše razmišlja o svojoj krivici i ide se stalno ispovijedati. Pokušava popraviti međuljudske odnose i osjeća se za sve krivim. Ali moramo priznati da i danas ima među nama puno od atmosfere iz Isusovog vremena, kada su se bolesnici smatrali grešnicima i krivima za svoju bolest. Iznenađeni smo što su neki ljudi trijumfirali nad našom situacijom i čak nam rekli da se sada vidi tko je s Bogom a tko grešnik.

Mnogi bliski ljudi su nam poslije dijagnoze jednostavno okrenuli leđa, prestali su kontaktirati s nama. I Juda Iškariotski je imao svoju logiku „dobra“. Mislimo da je nešto slično i Isus doživio. Ali Bog čovjeku pošalje nove ljude i prave pomoćnike „milosrdne Samaritanke“, „Šimune Cirence“, „Veronike“, za koje do sada nismo ni znali da postoje i da su oko nas. Oni su nam postali

bližnji, braća, sestre, majke... baš kao što je Isus i rekao. Mi smo sigurni da im neće propasti plaća. Ono što je veliko i važno u našoj situaciji, to je da nam je kroz ove tri i pol godine Bog dao velike milosti i spoznaje. Kao da nam je za neke stvari skinuo nekakve ljuške s očiju, pa vidimo što prije ove kušnje nismo mogli.

Zvonik: Što vam je značila vjera u ovoj doista teškoj kušnji?

□ **Julio:** Bez vjere bismo se vjerojatno predali na samom početku borbe. Bili smo u nebrojenim bezizlaznim situacijama, kada se činilo da nema ni kakvog rješenja za Karininu bolest. Ali ipak je tinjala vjera u Božju milost, dobrotu i ljubav. Te vakuum situacije su doista jako strašne, kada čekate da se nešto dogodi, a ni sami ne znate što bi to trebalo biti. Bog naravno tada otvara mogućnosti i sasvim nove putove. I to su trenuci kada Ga vidite sasvim jasno. Vidite da je tu, uz vas. Da vas nikada nije ni napustio, da vas voli. To su fantastična iskustva ali, ponavljam i veoma teška.

□ **Karina:** Meni je vjera od početka bolesti značila sve. Ona je čak bila predmet moje muke. Sve vrijeme sam sigurna da me Bog u svakoj sekundi može izliječiti ali me je mučilo zašto onda i dalje ležim u krevetu bespomoćna. Bilo je trenutaka kada sam se hrvala s Bogom kao Jakov. Svi su mi prijatelji govorili da to ne smijem činiti nego samo Bogu zahvaljivati iz srca. Ja sam za sve ovo vrijeme mislila da Bogu trebam dati iskrenost a ne molitvu koju sam naučila iz neke knjige. Tek poslije nekog vremena sam se opustila i dopustila da Božja milost uđe u mene. Bilo je trenutaka, najviše u šok sobama, kada sam samo bila s Njim i ništa mu nisam govorila. To su bili možda naši najljepši zajednički trenuci, iako su bili praćeni velikom fizičkom patnjom. Jednom sam u bolnici osjetila u svom srcu kao da me Bog pita – Voliš li me više nego svoju obitelj? i Vjeruješ li protiv svake nade?. Čini mi se da svaki dan moram iznova odgovoriti na ova dva pitanja. Mislim da je veoma važno i to što sam počela čitati Bibliju na sasvim drugi način i slušati je otvorenih ušiju. Puno toga tu piše, puno, puno toga..... Još uvijek ne mogu reći da od srca zahvaljujem Bogu za ovu bolest, to ne činim, ali zahvaljujem za sve milosti koje smo primili tijekom ove bolesti.

Zvonik: Imate li snage zagrliti svoj životni križ i nositi ga strpljivo i s ljubavlju?

□ **Karina:** Kada mi postavite takvo pitanje, odmah bih rekla da nemam snage. Ali kad se osvrnem unatrag, vidim da sam već više puta to učinila. Kod liječenja važi ona poslovice: „Strpljen spašen“. Dokle god pokušavam pobjeći s križa, nama je sve teže, u to je teško povjerovati znam, ali eto tako je. Ne mogu vam reći zašto je to tako, samo mogu posvjedočiti da tako jest. Kad bježimo s križa, onda bježimo ka početku muke, a križ znači da je muka pri kraju. Pomagati drugom nositi križ doista je divno. Kad svoj križ teglite na leđima, a jednim krajem svoga križa podupirete svoga druga koji pada i onda mislite sad ćete se skupa srušiti, Bog vas oboje podigne. Ne mogu ni sada reći da mi se Križ nešto jako sviđa, ali vidjela sam da bez njega nema kršćanstva, a kršćanstvo mi se jako sviđa. Ne možemo se spasiti bez Križa. U tom smislu ga i ja grlim.

Zvonik: Isus je trpio za nas, zbog naših grijeha, za naše spasenje. Prikazujete li i Vi svoje boli na neke nakane?

□ **Karina:** Da. Često sam svoje patnje prikazivala Bogu na razne nakane, a i molitve... Kada mi je bilo najteže, znala sam reći samo: „Stavi, Oče, ovu patnju tamo gdje najviše treba“.

Zvonik: Jeste li zatražili sakrament Bolesničkog pomazanja?

□ **Karina:** Odmah na početku bolesti sam tražila Sakrament bolesničkog pomazanja. Primala sam ga i ranije, a u ovoj bolesti mislim da sam ga primila samo 5 puta za tri i pol godine.

Zvonik: Zasigurno ste u svim tim bolestima razmišljali i o smrti? Kakav je Vaš stav prema smrti, vječnom životu?

□ **Karina:** O smrti sam razmišljala i ranije. U ovoj bolesti veoma puno. Tek kad čovjek dobije ovakvu dijagnozu „crno na bijelo“, onda se nekako suoči sa stvarnošću smrti. Uvijek sam mislila da ću ja ići u raj. Ali bilo je trenutaka kada sam se uplašila da mogu propasti i tada su mi svećenici govorili da se toga ne trebam bojati, jer za to se čovjek baš treba svjesno odlučiti protiv Života. Što se tiče samog odlaska, smrt sigurno mnogo manje boli od svega što sam ja u ovim operacijama prošla. Najlakše je kada čovjek uđe u anesteziju, da se samo ne probudi ovdje, nego u raju. Ali ja ne želim sada ići ako ne moram. Mojoj djeci treba majka. Mnogi kršćani su mi govorili da se ja za to ne trebam brinuti, nego da će Bog brinuti o mojoj djeci. Pogledajte malo oko sebe. Izgledaju li vam isto djeca koja rastu bez roditelja, kao ona djeca koja imaju roditelje? Ponekad sam u molitvi govorila: „Oče, ja ću ionako jednog dana poći k Tebi, a ti imaš sve vrijeme ovog svijeta, zar me ne bi mogao onda ostaviti još malo ovdje mojoj djeci? Ali, Ti znaš, učini kako je najbolje.“ Sigurna sam da je velika radost naći se u Očevom naručju. Bog mi je dao i ovaj život i volim ga, a posebnom milošću smatram kad netko doživi da ima unuke i da oko njih može pomagati i podržavati mlade obitelji. Zato se ipak molim Bogu da to doživim. U svezi s tim sam na početku bolesti imala još jednu muku. Bojala sam se stalno da ću umrijeti i tako se odvojiti od moje obitelji i male djece. Takve misli su me tjerale u depresiju, a to je značajno usporavalo moj oporavak, dok jednog dana nisam rekla: „Svi ćemo jednog dana umrijeti, ali neću umirati svaki dan, do tog dana ću živjeti i to što bolje mogu, a poslije toga dana ću uživati s Ocem“.

Dan „Paulinuma“

Na blagdan Obračanja sv. Pavla, 25. siječnja, Biskupijska klasična gimnazija proslavila je Dan škole, a sjemenište „Paulinum“ proštenje kapele. Dvojezičnu svetu misu predvodio je biskup **Ivan Pénczes**, a u koncelebraciji su bili ravnatelj škole **mons. Josip Mioč**, duhovnik **mons. Marko Forgić**, te gost **preč. Jozef Vogrinc**. Na početku misnog slavlja biskup Ivan je blagoslovio novu sliku sv. Pavla, koju je naslikao bivši sjemeništarc a sada somborski kapelan **vlč. Gabor Drobina**.

Propovijed na hrvatskom jeziku izrekao je mons. Forgić, koji je govorio o tri poziva: o pozivu Jone proroka, pozivu Sava, kasnije Pavla te o našem pozivu, koji je veoma važan za svaki pojedinačni kršćanski život. Mons. Mioč je govorio na mađarskom jeziku. Stavio je naglasak na ono u čemu trebamo slijediti sv. Pavla apostola.

Na kraju slavlja slijedio je prigodni program u kojem su izvedene glazbene točke na flauti i na orguljama, kojeg su izveli **Mihály Oros** i prefekt sjemeništa **vlč. László Baranyi**. Pjesmu na hrvatskom jeziku govorio je **Bogdan Rudinski**, a na mađarskom **Szilárd Kiss**. Nakon prigodnog programa biskup Ivan uručio je **Imreu Kernu** visoko vatikansko priznanje „Pro Ecclesia et Pontifice“. Ovo priznanje dodjeljuje se onim vjernicima koji se posebno zalažu za crkvu i za Papu. Imre Kern, kao zamjenik generalnog direktora kapitalnih ulaganja, puno je pomagao crkvama i „Paulinumu“.

Ovoj svečanosti pored učenika, roditelja, profesora i vjernika grada prisustvovali su i predsjednik Skupštine Vojvodine **István Pásztor**, prvi konzul Republike Mađarske **dr. László Takács**, gradonačelnik Subotice **Jenő Maglai**, savjetnica gradonačelnika **Mária Kern Sólya** i član Gradskog vijeća grada Subotice zadužen za obrazovanje, **Blaško Stantić**.

Duhovna obnova

Sjemenište „Paulinum“, prema svojim propisima, svake godine organizira duhovne vježbe, odnosno Dan duhovnosti. Ove godine je nakon polugodišta bio upriličen jedan dan kada su sjemeništarci i učenici „Paulinuma“ u sabranosti proveli Dan duhovne obnove. Oni su zajedničkim molitvama, razmišljanjima i predavanjima proveli dan koji je pomogao da se duhovno uzdignu i da budu bliži Svevišnjemu. Predavanja su držali **preč. Dragan Muharem** i **vlč. László Tojzan**. Oba predavača su naglasila važnost i značaj sakramenata, posebno sakramenta ispovijedi. Predavanja su bila neposredna i razumljiva koja su ohrabrila *paulince* za primjenu u svakodnevnom životu onoga što su čuli.

Dar predsjednika vojvodanskog parlamenta i gradonačelnika Subotice

Na proslavi Dana gimnazije „Paulinum“ bili su i predsjednik vojvodanskog parlamenta **István Pásztor** i gradonačelnik Subotice **Jenő Maglai**. Kako je to i ranije činio, predsjednik pokrajinske vlade **István Pásztor** darovao je Paulinumu pomoć koja se sastojala od prehrambenih namirnica i higijenskih potrepština, a došla je u pravo vrijeme, tj. na početku godine, kada su zalihe već potrošene. Na

tom velikom daru su zahvalni *paulinci*, njihovi roditelji, odgovornici i biskupija.

Gradonačelnik **Jenő Maglai** također je darovao Paulinum jednim bonom, kojeg smo mogli iskoristiti za internatske i školske potrebe. Velika hvala gradonačelniku na daru koji je ovime pokazao kako gradska uprava cijeni rad „Paulinuma“ i smatra gimnaziju „Paulinum“ važnom institucijom.

Dan klanjanja

Prema rasporedu klanjanja, u sjemenišnoj kapeli je klanjanje svake godine 31. siječnja. Na dan adoracije bilo je više zajedničkih programa ali je bilo i dovoljno vremena za osobno razmišljanje. Klanjanje je završeno navečer moljenjem krunice s vjernicima, blagoslovom s Presvetim te zajedničkom svetom misom.

Predavanje profesorice Marte Levai

Fond knjižnice gimnazije „Paulinum“ sastoji se od 10.000 knjiga – na hrvatskom, mađarskom, latinskom i njemačkom jeziku, ali i na drugim jezicima.

Stimmen der Zeit (Glasovi vremena) je časopis koji objavljuje crkvene i svjetovne događaje, kao i znanstvene članke. Redakcija ovog časopisa od vremena do vremena daruje čitatelje ne samo knjigama, nego i „gratis“ putovanjima. Prošle jeseni znanstveno putovanje pod naslovom „Putevima križara i apostola“ dobio je naš rektor a u ime gimnazije iskoristila ga je profesorica njemačkog jezika **Marta Levai**.

Nakon povratka profesorica je održala predavanje u dvorani „Paulinuma“ o tom značajnom putu, na kojem je tijekom deset dana posjetila znamenitosti Ercana, Kerina, samostan Hilarion, ruine gotskog samostana Bellapaizi, Famagustu i Salamiš, glavni grad Cipra Nikoziju i druge gradove.

Vjeronauk u školi pjesnika

Rijetko se koja škola u Subotici može pohvaliti svojom dugovječnošću i svime čime je poslužila kroz povijest, kao što je to Osnovna škola „Jovan Jovanović Zmaj“.

Na web stranicama <http://www.jjzmaaj.rs/o-skoli> stoji da je 1874. samostan časnih sestara tražio odobrenje za otvaranje osnovne škole. U ono vrijeme škola je imala samo tri prostorije. Godine 1875. počinje dogradnja i proširenje školske zgrade, koja je tada imala ukupno 90 učenika. Internatski smještaj za učenike organiziran je 1878. Između dva svjetska rata škola radi kao vjerska škola. Poslije okupacije rad se proširuje na osposobljavanje učitelja. Prvih dana oslobođenja škola je preuređena u bolnicu, a nakon godinu dana u zgradi počinje s radom dvojezična učiteljska škola.

Iz vremena kada je škola bila još samostan i bogoslovija, u jednoj učionici koja se danas koristi za fiziku, mađarski, a često i vjeronauk, ostala nam je jedna zanimljivost. Naime, nekada je ta učionica bila samostanska kapela i u njoj su na stropu ispod sloja boje majstori otkrili nešto doista zanimljivo. Kada su skidali staru boju, kako bi nanijeli novu, otkrili su slike. Na slikama su prepoznali simbole četiriju evanđelista: Mateja, Marka, Luke i Ivana. U najboljem izdanju kako već znamo: Matej je predstavljen simbolom anđela s krilima, Marko kao lav s krilima, Luka kao vol s krilima, a Ivan je predstavljen orlom. Ova djela koja su nastala prije sigurno sto godina, ako ne i više, i danas krase našu učionicu.

A najbližnja današnjem stanju, škola „Zmaj“, kako je svi volimo skraćeno nazivati, postoji od 2. 08. 1950. godine kada je osnovana u Subotici Osmoljetka br. 7. Odlučeno je da se nova škola smjesti u zgradi gimnazije. Rujna 1955. odlučeno je školu nazvati imenom nekog velikana. Cijeneći veličinu i zasluge proslavljenog dječjeg pjesnika Jove Zmaja, kolektiv ove škole odlučio je školu nazvati „Jovan Jovanović Zmaj“. Rujna 1956. je uvedena dvojezična nastava na srpskohrvatskom i mađarskom jeziku. Škola 1958. prelazi u zgradu bivše Učiteljske škole u kojoj je od 1959. do 1964. služila i kao Vježbaonica Učiteljske škole.

Danas ova škola ima oko 900 učenika i taj broj od godine do godine raste ili pada. Što se tiče vjerske nastave, iako je nekada bila katolička bogoslovija, broj učenika na katoličkom vjeronauku je mali. No, za ovo nije kriva nezainteresiranost učenika za vjersku nastavu, već profil stanovnika u okolini škole, tj. katoličkog stanovništva u tom dijelu grada je malo, tako da učenika koji pohađaju nastavu katoličkog vjeronauka ima oko 25. Ovaj mali broj nam ne smeta da se nastava odvija u najboljim uvjetima, kao ni drugim nastavnicima.

Imamo na raspolaganju rezerviranu slobodnu učionicu, dvoranu za puštanje medijskih sadržaja (filmova, pps-prezentacija...), te ljetnu pokrivenu učionicu na ot-

vorenom. U blizini su nam i dvije župe: katedralna župa i župa sv. Križa u kojima djeca pohađaju i župni vjeronauk. Skoro sva djeca idu i na župni vjeronauk uspredo sa školskim. S djecom koja pohađaju župni vjeronauk otvoreno diskutiramo kako bismo zainteresirali za primanje sakramenata i one koja se još nećaju.

Suradnja s pravoslavnim vjeroučiteljem je jako dobra, kao i s ostalim nastavnicima iz kolektiva. Djeca su svake godine uključena u odlazak na misu zaziva Duha Svetoga, kao i na kraju školske godine na misu Zahvalnicu. Na satima osim što učimo, mnogo razgovaramo, u radionicama pravimo razne prigodne materijale (blagdanske čestitke, slike svetaca...) te se nekada jednostavno igramo. Stariji razredi su nekoliko puta bili u školi animatora u Sonti, čega danas, nažalost, više nema. Kad želimo obići neku od crkava, na raspolaganju su nam franjevačka crkva, katedrala ili crkva sv. Križa.

Na kraju, ali ne i posljednje, donosimo vam i razmišljanje o vjeronauku dviju učenica. Ivona Mačković iz V.b je rekla: „Ja sam se upisala na katolički vjeronauk jer mi je zanimljivo sve što učimo. Također sam se upisala jer vjerujem u Boga i želim saznati više o njegovim objavama i djelima.“ A Sara Trajer iz V.b je posvjedočila: „Ja sam upisala katolički vjeronauk zato što sam katolkinja i vjerujem u Boga. Želim saznati nešto više o njemu i njegovoj objavi.“

A sad na kraju, umjesto zaključka, preostaje mi zahvaliti svakom učeniku koji je bio i koji je na katoličkom vjeronauku trenutno, jer svojim svjedočenjem u sredini gdje ima malo katolika svjedoče koliko im je vjera važna i bitna u životu. Ujedno pozivam i sve one koji se još premišljaju da li se upustiti u avanturu zvanu Bog i vjera, da se ne boje i podignute glave nam pristupe.

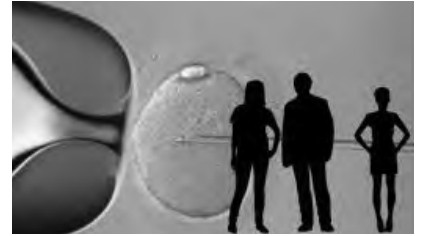
Pripremio: **Silvester Bašić**, vjeroučitelj

Crkva je protiv genetskog inženjeringa

Djeca s tri roditelja

Piše: dr. sc. Andrija Anišić

U ponedjeljak u podne, 23. 02. potpisao sam jednu peticiju. Evo o čemu se radi.

Hitni mail je uputila Andrea Williams, direktorica organizacije Christian Concern (www.christianconcern.com), jedne od organizatora peticije „Zaustavimo prijedlog o genetski modificiranim embrijima s 3 biološka roditelja“. Naime, u utorak, 24. veljače, Gornji dom britanskog parlamenta će glasovati o tom pitanju. Imamo vrlo malo vremena! Ako Gornji dom odobri ovaj prijedlog zakona, Velika Britanija će postati jedina zemlja na svijetu koja dozvoljava stvaranje genetski modificirane djece. To je velik korak koji znači da će genetski kod tih osoba biti promijenjen i prenesen na druge generacije. Nitko ne može predvidjeti kakve će biti posljedice ovog postupka. Mi smatramo kako je ovo pitanje međunarodno pitanje... jer se taj prijedlog zakona odnosi na svaku osobu u svijetu, a ne samo na građane Velike Britanije.

Do ponedjeljka u podne 72.205 osoba je potpisalo ovo peticiju. Pomozite nam doći do 100.000 potpisa. U ovu akciju uključila se i Citizen GO Hrvatska i prosljedila ovaj mail:

„Svaki ljudski embrij je čovjek. Dio je ljudskog roda od trenutka začeća i kao takav zaslužuje apsolutno poštovanje. Zbog toga moramo učiniti sve što je moguće kako bismo spriječili kontroverzni prijedlog zakona o kojem će Parlament Velike Britanije glasovati 24. veljače 2015., a kojim se predlaže ozakonjenje stvaranja embrija s genetskim materijalom tri roditelja.“

Izglasavanje tog prijedloga ozakonilo bi kombiniranje genetskog materijala iz jajašca dviju majki. Tako bi se stvorila nova vrsta ljudskog embrija.

Zagovornici ovog prijedloga zakona smatraju da bi on bio rješenje za mitohondrijske bolesti. Mitohondriji su dijelovi stanice koji proizvode energiju, a sadrže malen dio genetskog materijala stanice (veći dio je u jezgri). Oštećenje genetskog materijala u mitohondrijima majke prenosi se na potomstvo te uzrokuje mitohondrijske bolesti.“

Tko se sve protivi prijedlogu i zašto?

Protivljenje prijedlogu o stvaranju embrija s genetskim materijalom tri roditelja stiglo je sa svih strana svijeta, od pojedinaca pa do civilnih i vjerskih organizacija. Evo njihovog objašnjenja zašto bi se ovaj prijedlog trebao zabraniti na svjetskoj razini.

Niti jedna od navedenih tehnika ne liječi mitohondrijske bolesti. One će se i dalje nasumično pojavljivati kod rođenja. Ove tehnike bi se mogle koristiti samo kod roditelja kod kojih je već identificiran rizik začeća djeteta s mitohondrijskom bolesti.

Trenutni prijedlozi ni na koji način ne pokušavaju izliječiti već bolesnu djecu, već stvaraju potpuno novu vrstu ljudskog embrija čiji će genetski materijal nastati iz genetskog materijala dviju žena (DNA iz stanične jezgre majke i mitohondrijska DNA od donora).

Tehnika uključuje prijenos mitohondrijske DNA od donora, što će stvoriti potpuno novu genetsku liniju koja će se prenijeti i na potomke tog djeteta. Iako je genetski materijal iz mitohondrija vrlo malen, potomci će u ovom slučaju imati tri biološka roditelja.

Preporučene tehnike su nedvojbeno genetska modifikacija zametka (za razliku od postnatalnih terapija kao što su transfuzija krvi i donacija organa) i kao takve, promjene bi prešle na buduće generacije s potpuno nepoznatim posljedicama.

Doniranje jajašaca može izazivati ozbiljne posljedice na zdravlje žene, budući da stimulacija jajnika zahtijeva agresivnu hormonalnu stimulaciju koja, između ostalih komplikacija, može dovesti do sindroma hiperstimulacije jajnika s fatalnim posljedicama.

Modifikacije ljudskih jajašaca i ranih embrija pomoću zahvata koji utječu na potomstvo su zabranjene međunarodnim deklaracijama i konvencijama kao što su:

Organizacija Ujedinjenih naroda za obrazovanje, znanost i kulturu (UNESCO): Opća Deklaracija o ljudskom genomu i ljudskim pravima, koja u čl. 24 upozorava kako se genetske intervencije na zametnim stanicama mogu smatrati praksama koje su u suprotnosti s ljudskim dostojanstvom.

Vijeće Europe u Konvenciji o ljudskim pravima i biomedicini u čl. 13 ukazuje na stav da se intervencije kojima se želi modificirati ljudski genom mogu koristiti samo u preventivne, dijagnostičke ili terapijske svrhe i to samo ako njihov cilj nije povezan s bilo kakvom modifikacijom genoma potomaka.

Povelja o temeljnim pravima Europske Unije u čl. 3 govori o zabrani eugeničkih postupaka u području medicine i biologije, osobito onih čiji je cilj selekcija ljudi na temelju genetskih osobina.

A nauk Crkve?

Na „nova i moćna sredstva“, kojima raspolaže „kultura smrti“, upozorio je papa Benedikt XVI. u enciklici *Ljubav u istini* navodeći da bi se zlu pobačaja u budućnosti moglo pridodati i „sustavno eugeničko planiranje rađanja“. U tom „tipu kulture“, ističe Papa, savjest mora „uzeti na znanje tehničke mogućnosti“, ali se ne smiju „omalovažavati zabrinjavajući scenariji koji prijete čovjekovoj budućnosti“. To na kraju rezultira i „proizvoljnom selektivnošću“ kojom se vodimo „pri odlučivanju u vezi s onim što je poštovanja dostojno“ (br. 75).

No tim pitanjima najviše se bavio *Naputak o nekim bioteičkim pitanjima* Kongregacije za nauk vjere, *Dignitas personae* (Dostojanstvo osobe). Taj *Naputak* ističe kako je još upitnija moguća uporaba genetskog inženjeringa u ne-terapijske svrhe. Cilj takvih zahvata bio bi poboljšanje i potenciranje genetskih zaliha. Osim što je to teško tehnički izvesti, povezano je i s promicanjem eugeničkog mentaliteta. Glede toga se u svemu nameće zaključak da bi takvi postupci bili na štetu općega dobra a otvorili bi i mogućnost premoći volje jednih nad slobodom drugih. Umiješala bi se tu i „ideološka dimenzija“ u stvaranju novoga tipa čovjeka, pa bi čovjek nastojao „zauzeti mjesto Stvoritelja“. Crkva zato ističe negativni stav glede moguće uporabe genetskog inženjeringa u ne-terapijske svrhe... (usp. br. 27).

Prva knjiga o Makabejcima

(II. dio)

Piše: dr. sc. Tivadar Fehér

Ova knjiga prikazuje veliki rat između Izabranog naroda i kralja Epifana IV. (pr. Kr. 175.-164.). No, pravi sukob se događa u duši. Da bismo to bolje razumjeli, moramo navesti riječi sv. Pavla: *Ne znate li da ste hram Božji...?* (1 Kor 3,16).

Prvo poglavlje knjige o Makabejcima daje opis rušenja jeruzalemskog hrama. Naše duhovne oči su uvijek okrenuti prema van: vidimo slike, proradi mašta... Ali ni u ono vrijeme taj rat nije bio prvotno rat mačeva i velike snage ratnika, nego duhovni sukob. Hram Božji je predstavljao srce židovskoga naroda. Tekst kaže o kralju Antiohu: */On/ drsko proдре u Svetište* (1,21), i nije samo opljačkao hram, već je *Sagrađio na oltaru za žrtve paljenice Grozotu pustoši* (1,54). Razborit čovjek odmah prepoznaje namjeru neprijatelja: napad kralja je napad na srce židovskoga naroda. Želi ih promijeniti iznutra: ne u nešto bolje, nego u sluge različitih božanstava. Ako ne služi Jahvi, onda Židov gubi svoje plemenite životne principe. Ako pak se izgube božanska načela ljudske egzistencije, onda čovjek gubi svoju samostalnost, a sa nesamostalnim čovjekom lako je manipulirati, i učiniti ga slugom tako da to ni ne primjećuje. Nova vlast je sugerirala ovo: Židovi su zatvoreni, staromodni, konzervativni, nemaju radosti... A ono novo: služiti različitim božanstvima... – to je emancipacija života, to je moderno, napredno, to je „punina“ egzistencije...

„Ne znate li da ste hram Božji...?“ – ovu samosvijest je htio Antioh IV. uništiti, jer onda bi imao ljude koji mu služe u daleko težem ropstvu nego što to predstavljaju željezni lanci. Imao bi narod u duhovnim okovima – koji ošamućen od božanstva – misli da je slobodan, a zapravo je sužanj, baš kako opisuje II. pismo sv. Petra: *Obećavaju im slobodu, premda su sami robovi propasti* (2,19). Ovo je „Grozota pustoši“ – u duši sagrađena, ne na nekom žrtveniku.

Svaka knjiga Biblije je napisana da bi nju, onaj koji čita, aktualizirao u svom vremenu. Mediji svakoga dana

prenose tragedije, nesreće, ratove... Obmanjuju naše oči, jer ne žele pokazati na nešto opasnije. Stravično je vidjeti grad u ruševinama, ubojstva, pljačke... Ali sve je to samo posljedica razrušenog morala i vjere. Svaki sukob među ljudima događa se prvo u nutrini. Izobličena duša je posljedica egzistencijalne praznine: osoba ne shvaća, ne doživljava u svom razmišljanju, u volji i u osobnim kontaktima da je hram Božji. Zašto nema takvo iskustvo? Zato jer ispunjenost najvišim vrednotama samo Isus zna pružiti preko Crkve. Te vrednote nisu teoretskog karaktera: veliko znanje, snalažljivost u stvarima svijeta... Ono što Isus daje preko svoje Crkve punina je života, tj., ostvarivanje ljubavi, pažnje, zajedništva, spremnosti na pomaganje. Čovjek ima radosti i u predmetima, u svome napretku u društvu, ali prava radost što ga ispunjava, radost neugasiva koja dolazi od Boga, nije drugo nego ono: *Ljubite jedni druge kao što sam i ja vas ljubio* (Iv 15,12). „Grozota pustoši“ – božanstva svijeta ruše međuljudske odnose i povezanost s Bogom. Ne dižu čovjeka i ne daju mu dostojanstvo iznad svega, nego podređuju politici, ekonomiji, osjećajima, samovolji grupa i pojednaca. Ta grozota je predmet svagdašnjeg iskustva.

Bog Otac je po svome Sinu i po Crkvi u svijet htio unijeti, i unio je,

jedan sasvim novi način ponašanja: čovjeka je pretvorio u hram Božji. Ne radi se o nekoj teoriji: Uskrsli svoje Tijelo daruje vjerniku svake nedjelje, i on svoje novo biće nosi u društvo, gdje unatoč svakom problemu, sukobu, realizira takav život koji svjedoči da je moguće na jednoj višoj razini razmišljati, postupati, gdje se nikada ne gazi dostojanstvo čovjeka.

U vremenu smo korizme: odricanje, još više pažnja prema članovima obitelji, molitve, izvršavanje dužnosti zajedno sa sakramentima želi svakoga od nas pretvoriti u hram Božji. Nešto moramo dobro znati: mi smo od našega krštenja hram Božji. Euharistija permanentno drži to stanje u životu. Zato nemojmo krenuti u ovo sveto vrijeme s nekakvom rezervom: „Neću uspjeti popraviti život...“. Treba ga popraviti tamo gdje ima grijeha. U drugim slučajevima već jesmo hram Božji, kada činimo ono dobro što je Isus činio na zemlji. Kršćanin realno promatra svoju egzistenciju: zna da je veći dio njegovih misli i djela od Boga. Čak što više: najveći dio. I zato ima snagu suočiti se s onim što je zlo: u njegovu hramu prebiva Otkupitelj. *Ako je Bog za nas, tko će biti protiv nas?* (Rim 8,31). Vježbajmo se u dobroti i za Uskrs ćemo iskusiti: bili smo i jesmo hram Božji.

Godina posvećenog života (2)

Vanjski znak posvećenja

Piše: o. Mato Miloš, OCD

Kao što u brižno uzgajanom vrtu postoje razne vrste cvijeća, sa svojim šarenilom i mirisima, tako i u Crkvi postoje razne vrste redovnika i redovnica sa svojim vlastitim karizmama i poslanjem. Redovnike i redovnice prepoznamo po njihovome vanjskom znaku, odijelu. No, ono što resi vanjski znak posvećenja redovnika i redovnica jest polaganje „evanđeoskih savjeta“ ili kako kažemo „redovničkih zavjeta“. Tradicionalno je to celibat, ili posvećenje trima zavjetima: čistoće, siromaštva i poslušnosti, radi kraljevstva nebeskog. Polaganje redovničkih zavjeta vrši se javno u crkvi slavljem svete mise u kojoj sudjeluje Božji narod i članovi dotične redovničke zajednice čiji član polaže redovničke zavjete. Sveta misa, najviši čin štovanja Boga, nazočnom Božjem narodu govori da se redovnička osoba *potpuno daruje Bogu koga veoma ljubi... i određuje za Božju službu i Njegovu čast* (LG 44). Sveta misa pod kojom redovnička osoba polaže svoje redovničke zavjete nije prazni ritual ili dio redovničkog „folklor“. Ono je unutarnji i vanjski znak vlastitog prinosa samoga sebe Kristu kojega se želi slijediti izbliza. Kao što se Krist svojom žrtvom na križu žrtvovao za spas svijeta, tako i redovnička osoba koja polaže svoje zavjete na vanjski način izriče svoje potpuno predanje i žrtvovanje za spas svijeta. Liturgijsko, dobro pripravljeno slavlje polaganja redovničkih zavjeta često puta ostavlja veliki dojam na nazočne vjernike koji sudjeluju u tom liturgijskom slavlju. Redovničko odijelo je također izvanjski znak posvete Gospodinu. Redovničke osobe nisu ni svjesne koliko nošenje redovničkog odijela izvan samostana djeluje na ljude koji ih susreću. Netko će ih možda i prezreti, dobacivati im uvredljive riječi, ali mnogi će biti potaknuti na razmišljanje o smislu njihova pos-

većenja Bogu i svrhe njihova života u svijetu. U ovom kontekstu, sjetimo se zgrade iz života sv. Franje Asiškoga, koji je uzeo sa sobom svoga subrata i rekao mu da idu na ulice propovijedati. Nakon što su neko vrijeme hodali ulicom a da nisu ni riječ progovorili, Franjo se sa subratom vratio u samostan. Kada je subrat rekao Franji – Nismo ni jednom riječju propovijedali, on mu je odgovorio – Naše ponašanje na ulici i naš hod, bili su propovijed. To je velika pouka svim redovnicima i redovnicama danas.

Apostolska pobudnica blaženog pape Pavla VI. *Evangelica testificatio* (Svjedočenje evanđelja) govori o obnovi redovničkog života, odnosno o neprestanom *traženju Boga* (ET 3). Redovničke su osobe pozvane tražiti otajstvenog Boga kroz osobnu meditaciju, zajedničku molitvu časoslova i duhovno štivo, već prema odredbi vlastitog reda ili družbe. Oni su poput triju Mudraca tražitelji Boga kroz vanjske znakove i zbivanja u svijetu te, svojim vlastitim iskustvom pronalaska Boga, najvjestitelji radosne vijesti evanđelja svijetu. Redovničke osobe se najprije trebaju otvoriti „iznutra“, tražiti Boga u sebi i kada ga nađu otvoriti se „na vani“ navješćujući ljepotu traženja i življenja iskustva Boga drugima. Mnogi ljudi u svijetu čeznu za svjedocima iskustva Boga, misticima. Redovništvo je upravo pozvano najprije biti kontemplativci i mistici u sadašnjem svijetu. Iz kontemplativno mističnog života rađaju se velika djela korisna za naš duhovni i ljudski život. Na jednoj velikoj izložbi svakovrsnih pomagala za obrađivanje zemlje stajao je veliki pano na kojemu je bio izložen lik redovnika trapista. Mnogi su se na sajmu pitali što znači taj pano s redovnikom. Organizator sajma je odgovorio: Da nema ovih i ovakvih

ljudi ne bi bilo ovih izloženih uradaka.

U Crkvi je mnoštvo redovničkih zajednica, vanjskih znakova, koje nazivamo monaški, ili takozvani kontemplativni redovi, poput benediktinaca raznih duhovnih struja, kartuzijanaca, benediktinki, karmelićanki, klarisa, dominikanki, pohođenja, augustinki i drugih nominacija. Oni se posvećuju Bogu u strogoj klauzuri, odvojeni od svijeta. Takav oblik redovničkog posvećenja u klauzuri, u suradnji s Božjom milošću, potpomognut vlastitom askeзом, omogućuje redovničkoj osobi prijelaz iz tjelesnog stanja u duhovno stanje. Za takve osobe koje se opredjeljuju za čisto kontemplativni način života u klauzuri, papa u miru Benedikt XVI. kaže da su oni „kisik grada“ koji je zagađen smogom. To su pravi duhovni ekolozi. Takve upravo treba svijet. Uz monaške i čisto kontemplativne redove u Crkvi, kao vanjski znak redovničkog posvećenja, ubrajamo takozvane „prosjačke“ redove, poput franjevac, dominikanaca, karmelićana, augustinaca, pavlina i drugih. Nastali su u 12. stoljeću, osobito pokretom sv. Franje Asiškoga i njegova potpunog zaokreta evanđeoskom siromaštvu i obnovi Crkve. U 16. stoljeću, osobito u vrijeme Luterove reformacije i Tridentinskog koncila, nastaju nove redovničke zajednice, takozvane „družbe“, poput isusovaca, lazarista, oratorijanaca sv. Filipa Nerija, milosrnic sv. Vinka Paulskoga i drugih. U isto vrijeme se obnavljaju i stari redovi: franjevački pokret, kapucini, alcantarci, karmelićani, augustinci i drugi. U novije vrijeme nastaju nove ženske i muške družbe, te laički pokreti i udruge posvećenog života.

(nastavlja se)

Uz Godinu posvećenog života

Odabrao si najbolji poziv!

Razgovarala: *Katarina Čeliković*

Zvonik: Dragi fra Zdenko! Rođeni ste 1975. u Novom Sadu, mlad ste franjevac, pomalo i po stažu, a od kolovoza 2014. godine ste gvardijan u subotičkom samostanu. Kakav je bio Vaš ulazak u franjevački red, otkuda poziv i čime ste se do tada bavili?

□ **Fra Zdenko Gruber:** Nakon što sam završio Poljoprivredni fakultet u Novom Sadu, 2001. godine, ostao sam raditi na njemu kao suradnik na predmetima Agrarna politika i Ekonomika poljoprivrede sa zadrugarstvom. U to vrijeme svakodnevno sam išao u crkvu u Franjevačkom samostanu sv. Ivana Kapistranskog u Novom Sadu. Nakon godinu dana rada odobrena mi je stipendija za dvogodišnji poslijediplomski studij MBA u poljoprivredi, na FH Weihenstephan, u Njemačkoj.

Na ljetnom raspustu između 3. i 4. semestra studija bio sam u posjetu svojim u Novom Sadu i jednoga dana prepoznao sam Gospodinov poziv. Toga dana otišao sam s tatom na vikendicu na Fruškoj Gori da bih se družio s njim i pomagao mu. Rano popodne krenuo sam kući kako bih stigao na vrijeme za misu u 18 sati. Međutim, na putu do autobusa stopirao sam jedna kola i stigao ranije u grad. Kako sam imao viška vremena, otišao sam u Bolnički park i sjeo čitati. Imao sam knjigu *Zločin i kazna* F. M. Dostojevskog i *Bibliju*. Počeo sam čitati *Bibliju* i zastao kod redaka psalma: *Paljenice ni okajnice ne tražiš, nego si mi srce otvorio, u svičku knjige piše za mene: Milje mi je, Gospodine Božje moj, vršiti volju tvoju...* (usp. Ps 40,7-8). Činilo mi se da mi Bog govori: „Daj mi sebe. Ako mi zaista želiš nešto dati, daj mi sebe“. Odmah sam pomislio kako „dati sebe“ znači posvetiti se Bogu i njegovome djelu kao njegov svećenik. Nikada ranije nisam niti pomislio na to. Pomislio sam još i gdje mogu dati više, učiniti više dobra: kao agrarni političar ili kao svećenik. Sigurno da dobar agrarni političar može učiniti puno dobra, međutim činilo mi se kako svećenik ipak može više. Pred očima sam imao primjer našeg svećenika i prijatelja fra Tadeja Vojnovića, koji je puno toga dobroga učinio u crkvi u koju sam išao, ali i izvan nje, i odlučio sam se. Nije bilo teško. I postao sam franjevac jer je i on to bio.

Zvonik: Kako je vama redovnicima mijenjati mjesta boravka, koliko se to često čini? Prilagođavanje na novo mjesto i druge osobe u zajednici...

□ **Fra Zdenko Gruber:** Mijenjanje mjesta boravka? Ah, pa to spada na redovničke zavjete: čistoću, siromaštvo i poslušnost. Po poslušnosti smo se obvezali pred Bogom slušati naše redovničke poglavare u svemu što se ne protivi našoj savjesti. Kako je govorio jedan naš učitelj, ti zavjeti nisu nešto prirodno i nije ih lako shvatiti ukoliko nemaš taj poziv. Međutim, oni nisu nešto neprirodno, oni su natprirodni. Isto tako, oni čuvaju i usavršavaju prirodu onoga koji ih živi. Poslušnost u pogledu mijenjanja mjesta boravka doživljam kao veliki i lijepi Božji dar: jednostavno, ne opterećujem se mnogo gdje ću biti: bit ću tamo gdje me Bog želi! Da, gledat ću, naravno, i razmišljati gdje se mogu dobro snaći. Promislit ću gdje mogu dobro živjeti i dobro drugima činiti, ali ću u konačnici poslušati poglavara – po kojem me, vjerujem, šalje Gospodin – i tamo gdje budem bit ću vjerujući da sam baš tamo gdje trebam biti. Veliko je to rasterećenje, mislim. ☺

Zvonik: Imate li neki hobi i uopće slobodno vrijeme i kako ga koristite?

□ **Fra Zdenko Gruber:** Što se hobija tiče, sada ih nemam, jer ne uspijevam naći slobodnog vremena. Ali, želim to popraviti. I slobodno vrijeme je potrebno, i neko opuštanje. Priča se da je sv. Ivan Evanđelist rekao, kada su ga vidjeli kako se igra s djecom i zamjerili mu što tako ozbiljan čovjek „gubi“ vrijeme na taj način: „Ukoliko stalno zatežemo žice na instrumentu – pući će.“ Moramo ih nekad i otpustiti. I tako čine ozbiljni ljudi – čini mi se ☺ Volim, recimo, prošetati po prirodi, sam ili u društvu, ili malo protrčati i dobro se iznojiti... Ili popiti piće s prijateljima.

Zvonik: Ima li redovništvo budućnost?

□ **Fra Zdenko Gruber:** Ima li redovništvo budućnost? – Naravno! ☺ Pa to je Božji poziv potreban i crkvi i svijetu. I jako lijep i jako koristan. Uzmite samo „kontemplativne redove“, za koje

se obično postavlja pitanje jesu li uopće nečemu korisni – a korist je tako velika! ☺ Evo, citirat ću dokument svetoga pape Ivana Pavla II. (*Vita consecrata, Posinodalna apostolska pobudnica o posvećenom životu i njegovu poslanju u Crkvi i svijetu*, KS, Zagreb 1996, str. 13.), koji kaže kako su muške i ženske ustanove, potpuno usmjerene kontemplaciji, Crkvi „dika i izvor nebeskih milosti“, kako „svjedoče Božje gospodstvo nad poviješću, anticipiraju buduću slavu“ te „tajanstvenom apostolskom plodnošću pridonose rastu Božjega naroda.“ Sjetimo se ovdje i Svete Male Terezije koja je kao klauzurna redovnica (redovnica koja je cijeli život živjela u jednom samostanu) bila zaštitnica misija! – zvuči proturječno, ali Bog je čudesan u svojoj ljubavi i snazi! Čak je i život „pustinjaka“ tako važan poziv da se se nikada ne izgubi iz vida najviše zvanje vjernika, a to je „biti uvijek s Gospodinom“. Tako, redovnički poziv u svim je svojim oblicima nadahnutim Duhom vrlo bogat i smislen i lijep i ima svoju budućnost. Nikada se, do sada, nisam pokajao što sam pošao ovim putem i doista sam sretan kao redovnik. Sjetim se rado i riječi svoje majke: „Odabrao si najbolji poziv!“ ☺

Književno prelo u znaku djece

Na ovogodišnjem Književnom prelu nije nedostajalo pjesme, recitacija, pitalica, smijeha i one iskrene dječje radosti. U petak, 13. veljače, u prepunoj dvorani Hrvatskog kulturnog centra *Bunjevačko kolo* u Subotici održano je IX. po redu Književno prelo u organizaciji Hrvatske čitaonice Subotica. O tome što je sve Hrvatska čitaonica radila u proteklih godinu dana govorila je njena predsjednica **Bernadica Ivančević**, koja je između ostaloga naglasila kako je ta udruga bila prije svega usmjerena prema radu s djecom.

Nove knjige

Ovo drugačije prelo na svom preljskom stolu imalo je dvije nove knjige namijenjene najmlađim čitateljima. Predstavljena je knjiga **Nedeljke Šarčević** *Sve i svašta da poleti dječja mašta* koju je izdala Hrvatska čitaonica, te knjiga **Katarine Čeliković** *Izgubljeno srce* u izdanju NIU *Hrvatska riječ*, u novopokrenutoj ediciji *Vjeverica*. Recitatori su govorili stihove i pitalice Nedeljke Šarčević i na taj način upoznali nazočne sa sadržajem ove knjige koja je ispunjena prekrasnim ilustracijama **Divne Lulić Jovčić**.

Vršitelj dužnosti Nakladničke djelatnosti NIU *Hrvatska riječ* **Zvonko Sarić** predstavio je novu knjigu Katarine Čeliković *Izgubljeno srce*, osvrnuvši se i na pojedine značajke dječje književnosti. Ilustracije u spomenutoj knjizi uradio je **Petar Tikvicki**, a urednica knjige je **Ivana Andrić Penava**. Jednu od priča, aktualnu sadržajem „Suze pod maskom“ pročitala je **Donna Karan**.

Raznovrstan program

Tijekom programa, koji je bio zaista raznovrstan, s dvije glazbene točke nastupila su djeca koja su sudjelovala na prošlogodišnjem *Etno kampju*, koju su pripremili **Anita Kovač** i **Nikola Bašić**. Mijenjali su se voditelji, recitatori i pripovjedači, a zasvirale su i gajde. Djeca su pored spomenutog sudjelovala i u nagradnoj igri u kojoj su „slagala“ lik našeg veli-

kana biskupa Ivana Antunovića čiju 200. obljetnicu rođenja obilježavamo ove godine.

Na kraju večeri, po običaju, uslijedila je predstava, no ovoga puta u izvođenju dječjeg dramskog odjela HKC „Bunjevačko kolo“.

Predstavu „Neispavana ljepotica“ nastalu prema priči **Sanje Lovrenčić** *Bajka o Ružici i naopakoj tkalji* režirala je **Nevena Mlinko**. Za scenografiju je bio zadužen **Aleksandar Rajić**, koreografiju je postavila **Martina Pastva**, a tehnička potpora bio je **Oliver Kajari**. Prekrasna scenografija, kostimografija, glazba te izvrsne glumice zaokružile su i ovogodišnje Književno prelo i učinile ga posebnim.

Ž. V. – Hrvatska riječ

Knjige na hrvatskom „Knjižnici s ljubavlju“

Katoličko društvo za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“ darovalo je 12. veljače subotičku Gradsku knjižnicu svojim knjigama, a to je učinio i Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata 18. veljače ove godine.

Izaslanstvo Društva, na čelu s predsjednikom **mons. Stjepanom Beretićem**, sastalo se s ravnateljem Knjižnice **Draganom Rokvićem**. U ime Zavoda knjige je darovao ravnatelj **Tomislav Žigmanov**. Ovoj korisnoj akciji pridružila su se i djeca vrtića „Marija Petković-Sunčica“, učenici OŠ „Matija Gubec“ iz Tavankuta, NIU „Hrvatska riječ“, Hrvatsko akademsko društvo, Hrvatska čitaonica, UBH „Dužijanica“ i druge hrvatske institucije i pojedinci obogaćujući tako fondove Gradske knjižnice.

Knjige su darovane u povodu Međunarodnog dana darivanja knjiga, odnosno, akcije „Knjižnici s ljubavlju“. Darovane knjige bit će dostupne kako u centralnoj zgradi knjižnice, tako i u ograncima. /K. Č./

Veliko prelo 2015. u Subotici

Veliko prelo 2015. zajednički su organizirali Hrvatski kulturni centar „Bunjevačko kolo“, Pučka kasina 1878. i Kersko prelo, 31. siječnja, u dvorani Tehničke škole „Ivan Sarić“ u Subotici, a okupilo je oko šest stotina ljudi.

U ime domaćina nazočne je pozdravila predsjednica Organizacijskog odbora Velikog prela 2015. **Ružica Šimić**, a prelo je otvorio gradonačelnik Subotice **Jenő Maglai**.

Prvu *preljsku pismu*, svojevrsnu himnu Velikoga prela, „Kolo igra, tamburica svira“ otpjevala je **Antonija Piuković**, uz pratnju ansambla Hajo, koji je u nastavku večeri zabavljao goste prela. Tijekom večeri najboljom *preljskom pismom* proglašena je pjesma „Ispređen preljski san“ **Zorana Nedeljkovića**, drugoplasirana je pjesma „Noćas me ne čekaj, mami“ **Josipa Dumendžića Meštra**, a treća nagrada pripala je **Željki**

Zelić za pjesmu „Ravničarska elegija“. Tijekom večeri nastupili su članovi folklornog odjela HKC „Bunjevačko kolo“, uz pratnju tamburaškog orkestra HKC-a, a sve goste zabavljao je popularni subotički pjevač **Zvonko Bogdan** uz pratnju trienaest najboljih vojvođanskih tamburaša.

I ove je godine izabrana najljepša prelja, a titulu je ponijela **Martina Romić**, prva pratilja je **Ana Dulić**, a druga **Ana Ivanković Radak**. /Zv/

Veliko bunjevačko-šokačko prelo u Somboru

Hrvatsko kulturno-umjetničko društvo „Vladimir Nazor“ priredilo je 14. veljače Veliko bunjevačko-šokačko prelo u Somboru.

U prvom dijelu programa predstavili su se domaćini i gosti društva. Ovoga puta gosti su došli iz Osijeka, točnije iz Šokačke grane koju je predstavljala Ženska pjevačka skupina „Šokice“. Sve goste je pozdravio predsjednik HKUD-a Vladimir Nazor **Mata Matarić**.

Preljska zabava je uz pjesmu i ples potrajala do duboko u noć uz Tamburaški sastav „Ravnica“ iz Subotice. /Zv/

Prelo sićanja u Subotici

Prelo sićanja, peto po redu, okupilo je 15. veljače oko 90 sudionika, obučenih u bunjevačku svečanu zimsku nošnju.

Prelo sićanja započelo je svetom misom u franjevačkoj crkvi sv. Mihovila u Subotici. Misno slavlje predvodio je **mons. Marko Forgić** uz koncelebraciju **fra Marijana Kovačevića**. Mons. Forgić je izrazio radost zbog ovog običaja, te jasno naglasio kako svi sudionici trebaju biti ponosni na svoje podrijetlo i nošnju. Poručio je svima u nošnji kako na ovaj način sebe daruju Bogu u najljepšem izdanju.

Sudionici ovoga prela nastavili su druženje u dvorani HKC „Bunjevačko kolo“ u Subotici. a otvorio ga je tajnik Katoličkog društva za kulturu, povijesti i duhovnost Ivan Antunović vlč. Ivica Ivanković Radak koji je između ostalog rekao: „Ovo prelo vraća nas u prošla vremena, one koji više pamte vraća u mladost, a nas mlađe podsjeća da ne zaboravimo ono što je dio nas i našega identiteta.“ I ove godine Prelo sićanja organizirali su Hrvatski kulturni centar „Bunjevačko kolo“ i spomenuto Katoličko društvo. Zanimljiva je činjenica da se svake godine za ovo prelo šije nova nošnja, što je i prvobitni

cilj organizatora. Jedan od organizatora **Ivan Piuković** je rekao: „Ljudi su postali svjesni da originali koji postoje nisu za upotrebu jer se brižno čuvaju zbog starosti i dotrajalosti. Upravo zbog toga mi je osobito drago što se vodi računa što se i kako šije.“ Za ovu priliku korištena je i nošnja iz HKC Bunjevačko kolo, kao i iz obiteljskih zbirki. /Ž. V./

Poziv za „Liru naivu 2015.“

Hrvatska čitaonica i Bunjevačko-šokačka knjižnica „Ivan Kujundžić“ pri Katoličkom društvu za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“ Subotica upućuju poziv za trinaesti susret pjesnika Vojvodine pod nazivom „Lira naiva 2015.“.

Zainteresirani pjesnici trebaju poslati 3-5 svojih pjesama koje mogu biti pisane standardnim hrvatskim jezikom ili ikavicom (bunjevačkom ili šokačkom), a bit će objavljene u zbirci. Pokrajinski susret pjesnika „Lira naiva 2015.“ bit će održan 30. svibnja 2015. godine u Zemunu.

Pjesme i prijavu (s kraćom biografijom te fotografijom/portret), u wordu, treba poslati do 10. 04. 2015. na adresu: Hrvatska čitaonica, Bele Gabrića 21, 24000 Subotica ili putem elektroničke pošte na adresu:

katarina.celikovic@gmail.com.

Detaljnije informacije mogu se dobiti putem telefona broj **+381/64-211-3186**.

S o. Gerardom u korizmi

Dragi Zvončići i Zvončice! Korizma je veoma korisno vrijeme – nakon maskenbalova i ludiranja bavimo se više sobom i drugima ali drukčije – pokušavamo upoznati sebe i druge. Želimo biti bolji, pomagati drugima, donosimo dobre odluke. Jako je dobro ići u crkvu na pobožnost Križnog puta gdje se upoznajemo s Isusovom patnjom i mukom. Upravo u tome nam pomažu riječi našeg kandidata za oltar – o. Gerarda Tome Stantića.

On nas potiče na obraćenje i ispovijedanje grijeha u korizmi i drugim vremenima, i na sudjelovanje u pobožnosti Križnog puta.

Svi ćete vi koji imate vjeronauk u školi moći sudjelovati u likovnom natječaju – potrebno je nacrtati ili naslikati jednu postaju Križnoga puta po izboru. Dok budete radili svoj likovni rad, razmišljajte o riječima o. Gerarda

** Premili Isuse! Tvoje rane, tvoja krv neka bude lijek i snaga meni i svakom bolesniku.*

** Tko radostan svoj križ nosi, taj je već na ovome svijetu blažen.*

** Gledajte pravu ljubav. Učite se prave ljubavi koja znade trpjeti.*

** Neka Isusov križ bude naša kruna. Neka sjaji povrh nas. Križem razgonimo napasti.*

** Križem je Bog otvorio raj. U raj mogu ući samo oni koji svoj križ ne skidaju s ramena. Ostanimo na križu s Isusom do smrti. Pohranimo Isusovo tijelo u svoju dušu. Čist grob, čista je duša, nakićen grob, nakićena je duša.*

Crtajte i molite! Tako ćete biti jako bliski Isusu koji je križ nosio zbog svih nas. A križ je sredstvo kojim dolazimo do Uskrsa!

Vaša Zvončica

Korizmeni dnevnic

/ulomci/

... potiču i daju prijedlog kako održati dobra djela, odricanje i molitvu.

VJEROUČITELJICA

KORIZMA JE SAD PRED NAMA
ZA TO VRIJEME SVI SU DANI
BRIŽLJIVO ZA SVAKOG OD VAS
U DNEVNIKE ZAPISANI.

U TO VRIJEME OD SVIH VJERNIH
PONEKA SE ŽRTVA TRAŽI
ODRICANJE MNOGO VRIJEDI,
DUH I TIJELO ONO SNAŽI.

IVA:

O, PA TO ĆE BITI SUPER!
JA ZNAM ŠTO ĆU ODABRATI.
TRUDIT ĆU SE MNOGO ČEŠĆE
MAMIN SAVJET POSLUŠATI.

MIRKO:

A JA SESTRU ČESTO LJUTIM
U KORIZMI BIT ĆU BLAŽI.
POBIJEDITI SAMOG SEBE
UVIJEK MALU ŽRTVU TRAŽI.

JELENA:

JA ZBOG SVOJIH NAOČALA
ČESTO LJUTA ZNADEM BITI.
SADA IMAM DOBAR RAZLOG
STRPLJIVO IH PODNOSITI.

MAJA:

ODREĆI SE ČEGA DRAGOG
U KORIZMI SVI TO RADE,
ALI ZNAM DA JA NE MOGU
ODREĆI SE ČOKOLADE.

VJEROUČITELJICA:

VRLO CIJENIM TO PRIZNANJE
JER KORIZMA TRAJE DUGO,
TVOJ PROBLEM JE IPAK RJEŠIV
– ODABERI NEŠTO DRUGO!

IVA:

ZA SVA NAŠA OBEĆANJA
DNEVNICI ĆE SNAGU DATI,
KAD SVAKI DAN ZAPIŠEMO,
LAKŠE ĆEMO IZDRŽATI.

Ispunite i vi svoj dnevnik dobrim djelima i molitvom!

/posuđeno iz MAK-a/

Najmlađi ministrant u crkvi sv. Roka u Subotici

Zovem se Pavao Piuković i prije nekoliko tjedana sam postao ministrant! Evo kako je to bilo. Jedne nedjelje bio sam s mojim starijim sekama – Marijom, Anom i Ivanom, i mlađim bratom Rokom na misi u bolničkoj kapelici sv. Ane. Ponijeli smo koju igračkicu i pez bombone. Kako starije seke stalno naređuju, a mlađi brat – smara, nisam se uspio poigrati kako sam htio i KRAH! SUZE! Ana je nazvala mamu, a mama još preko telefona rekla: „10 dana bez kompjutora!“ Bila je jako ljuta... I tako sam ja odbrojavao dane moje kazne, a mama je rekla kako bi bilo dobro da postanem MINISTRANT! Moja dva velika brata Marin i Kruno povelu su me na misu i pokazali mi kako se treba vladati i što sve ministranti rade kad su na oltaru. Ja za sada još samo učim, nisu mi još dali nešto raditi, ali stići će i to. Moram priznati kako je skroz drugačije biti na oltaru, i imati specijalnu stolicu, vidjeti sve i biti nekako bliži Bogu! Jedva čekam druženja, nogomet i one Veelike mise na kojima ću i ja lijevati župniku i držati patenu kod pričesti. Još samo malo da porastem...

Pepelnica u vrtiću Marija Petković

I ove godine u kapeli sestara Kćeri Milosrđa u Subotici, župnik Andrija Anišić slavio je svetu misu i obavio obred Pepeljanja za djecu i odgojiteljice vrtića „Marija Petković – Sunčica“ te za časne sestre i starice koje one dvore u svom samostanu.

Neka nam svima Isus pomogne da nas pepeo kojim smo posuti podsjeća na ono najbitnije za svakog kršćanina kako u Korizmi tako i cijelog života a to je: OBRATITE SE I VJERUJTE EVANĐELJU! Svi možemo biti bolji! Vjerovati Isusu, njegovom evanđelju, odnosno njegovoj Radosnoj vijesti, doista usređuje i pomaže nam da budemo bolji ljudi i bolji kršćani.

Predstavljanje prvopričesnika u župi sv. Roka Subotici

Ovogodišnji prvopričesnici župe sv. Roka u Subotici svečano su predstavljeni župnoj zajednici u nedjelju, 1. veljače.

Nakon što su djeca jasno izrekla svoje ime i prezime i *Želim biti prvopričesnik/ca*, župnik se obratio njihovim roditeljima pitanjem: *A vi roditelji želite li da vaša djeca budu prvopričesnici ove godine*, svi su spremno rekli: *Želimo*.

Potom im je objasnio da time prihvaćaju odgovornost da će s djecom redovito dolaziti na nedjeljnu misu, da će ih slati na vjeronauk i svaki put poslije vjeronauka pitati što su radili i da će s njima razgovarati o Isusu, o kršćanskoj vjeri a i sami im davati primjer uzor-

nog ljudskog i kršćanskog života. U svemu ovome imat će pomoć župnika **Andrije** i **s. Silvane** koja djecu s ljubavlju i radosno priprema za Prvu pričest. /Zv/

Boja

Dragi mladi!

Lagano smo zakoračili u Korizmu, 40 dana do Uskrsa. U korizmenom vremenu aktualna je ljubičasta boja. Zanimljivo, ta boja se koristi i kod Došašća i ona označava iščekivanje, nadu u novi život i uskrsnuće. Ljubičasta boja nastaje od plave i zelene, a zelena je također jedna od liturgijskih boja. Crkva i oltar su također uređeni u istom tonu, ljubičastom. Ljubičasta boja nam je znak. Ona je naš semafor. Priprema nas na nešto veliko, nešto što se ima dogoditi. Ona je i pokornička boja, u korizmi izvršavamo pokoru. A ona je nalik onoj Kristovoj u pustinji. Ova boja nas svakodnevno podsjeća i potiče na molitvu, donošenje boljih odluka. Pomaže nam razmisliti, živjeti istinsku vjeru u posebnom i mirnom vremenu. Provedimo ovu Korizmu u tonu ljubičaste boje, u tonu molitve i pokore za Krista. Tako ćemo Uskrs dočekati na duhovno kvalitetniji način!

Larisa

Karneval

Mesopust, Maškare, Poklade, samo su neki od naziva za zabavu pod maskama koju možemo nazvati i karneval. Karneval je zapravo završno vrijeme prije Korizme tijekom kojeg dajemo oduška svojem tijelu i duhu. Riječ karneval je nastala od latinskih riječi *caro* i *levare* što bi u prijevodu značilo zbogom meso, u nekim mjestima karneval traje danima u nekim tjednima, ali se uvijek završava utorkom, prije blagdana Pepelnice. Karneval nam omogućuje ne samo da čuvamo tradiciju već i da je stvaramo kroz vrijeme dodavanjem novih običaja, vjerovanja i maski. Neka su istraživanja pokazala da su se prvi karnevali održavali još u srednjem vijeku. Prvobitno značenje karnevalskih tradicija bilo je zaštitno zastrašivanje zlih sila kako bi ih se udaljilo od ljudi, domova, životinja, u današnje vrijeme i to se malo izmijenilo, pa ljudi vjeruju da održavanjem karnevala protjeruju zimu i dočekuju proljeće. Svjetski poznat karneval je karneval u Veneciji, od kojega su oni napravili pravu turističku atrak-

ciju. Venecijanski karneval je jedan od najprofinjnijih i ujedno jedan od najstarijih karnevala, sve do 17. stoljeća ovaj karneval se održavao dan nakon Božića, a danas se održava prije početka korizme koja prethodi Uskrsu. Tijekom 17. stoljeća su se pojavile glazba i maske koje danas možemo vidjeti jedino na tradicionalnom Venecijanskom karnevalu. Najpoznatije venecijanske maske su: Bauta, Moretta i Larva. Uz ovaj karneval ide i poseban oblik kazališta, tzv. *commedia dell'arte* u prijevodu komedija umijeća, neobično ime vjerojatno je dobila zbog toga što se suprotstavljala ozbiljnom kazalištu 16. stoljeća, ova komedija je glasna i živopisna. Pun sjaj karnevala vidi se u ludoj završnici na velikom Trgu svetog Marka. Još jedan svjetski poznat karneval je karneval u Rio de Janeiru. Karneval zvanično počinje u posljednji petak prije uskršnjeg posta, i ovaj karneval je jedna od glavnih atrakcija Rio de Janeira. Atrakcija ili tradicija za sve karnevale su neophodne dvije stvari: dobro raspoloženje i dobro osmišljena maska. Kada su djeca u pitanju, neka su ispitivanja pokazala da se djeca u većini slučajeva odlučuju za maske koje simboliziraju omiljenog junaka njihovog crtanog filma, najveći broj djevojčica se odlučuje za princezu, dok se dječaci opredjeljuju za nekog od super junaka, pa neki čak i za kauboje inspirirani filmovima te vrste. Odrasli također inspiraciju za karnevalsku masku u većini slučajeva pronalaze u filmovima te se tako većina žena odlučuje za neku od popularnih glumica ili za neki lik istih, isti je slučaj i kod muškaraca, iz tog razloga je na karnevalima sve manje originalnih i jedinstvenih maski. No, kod odabira maski je najbitnije da odaberete onu u kojoj ćete se najbolje osjećati i lijepo zabaviti.

/Prema wikipediji priredila/

Danijela Pejić

Misa mladih

Tradicionalno prvog petka u mjesecu održana je misa mladih. Ovoga puta misa mladih se održala 6. 2. u crkvi Isusova Uskrsnuća. Misu je predvodio vlč. Marko Forgić, dok su misno slavljе animirali VIS Proroci. Okupilo se stotinjak mladih. Sljedeća misa održat će se 6. ožujka u crkvi Sv. Križa (kod Dudove šume) u 20 sati. Srdačno vas očekujemo! ☺

Mladi

Obavijesti

Misa mladih:

6. 3. 2015. u crkvi Svetog Križa (kod Dudove šume) u 20 sati

Vjeronauk za mlade

svake nedjelje u 18,30 u župi sv. Roka

Emisija za mlade

srijedom u 21,30 na Radio Mariji

Tribina mladih u sivom tonu

Na redovitoj Tribini mladih u Katoličkom krugu u Subotici, 15. veljače 2015. vlč. Dragan Muharem, urednik katoličkog lista *Zvonik* i profesor na Teološko-katehetskom institutu Subotičke biskupije, potpuno osvjetlio sivilo *50 nijansi sivih*.

I knjiga i film su dobili vrlo loše stručne ocjene. Glavni zaključak: Ne isplati se gubiti vrijeme čitajući takvu knjigu ili gledajući takav film. Kršćani ne smiju veličati nastranosti. Spolnost i seks su lijepi, od Boga darovani s određenom i uzvišenom svrhom. Nastrani seks ne može istinski usrećiti čovjeka. Mladi kršćani mogu pogledati i takav film i pročitati i takvu knjigu, ali to nema smisla.

Zašto bi činili ono što im neće donijeti nikakvu korist, a stručne kritike i sama tribina dovoljni su da ih odvrate od takve gluposti. To je upravo i bio cilj te tribine mladih pod naslovom „50 nijansi gluposti“.

Zv

Poziv

Što god učiniste jednomu od ove moje najmanje braće, meni učiniste (Mt 25,40).

Dragi mladi, uključite se u akciju da pomognemo našoj starijoj braći!

Mladi, treba nam vaša pomoć! Javite nam se u što većem broju kako bismo mogli što više djelovati u Subotici i okolici. Pomoć uključuje: cijepanje drva, čišćenje snijega, lišća, pomicanje težih stvari itd... sve što je starima potreb-

no pomoći. Prijaviti se možete kod Borisa Babičkovića na broj 064/489-33-68 ili putem fb.

Dragi stari, ako Vam treba bilo kakva pomoć što se tiče fizičkih poslova, mladi su tu za Vas! Slobodno nam se javite na broj 064/489-33-68 i mi ćemo prvom prilikom pomoći! Isto tako se možete obratiti vašem župniku koji će nas kon taktirati! Molimo - nemojte nam ništa spremati za uzvrat ili za čašćenje. Dovoljno je da odvojite vrijeme i za nas izmolite kronicu.

Želimo rasti u Kristu!

A ovim djelima to i možemo učiniti!

**Gradski vjeronauk
u župi Sv. Roka
Subotica
18.30 sati**

Hrabrost

Dragi mladi! Nalazimo se na početku Korizme – vremenu pripreme za slavljenje Uskrsa! Isusovog uskrsnuća! Potrudimo se kroz ovih 40 dana Korizme valjano se pripremiti za ovaj najradosniji blagdan za nas kršćane.

Isus je za nas dao svoj život. Izdržao je sve kušnje, uvrede, udarce da bi nam svojim uskrsnućem omogućio vječni život. Zapitajmo se jesmo li i koliko svjesni te njegove žrtve za nas. Koliko je cijenimo, poštujemo. Koliko smo puta Isusu zahvalili za tu žrtvu i za vječni život?!

Neke male žrtve s naše strane i u ovoj Korizmi su dobrodošle. Potrudimo se više posvetiti molitvi, dobrim djelima, izvršavanju svojih obveza. Češće pohađajmo svete mise. Ispovijed, pričest i Božja riječ dat će nam dovoljno snage za lijepu pripravu naše duše za ovaj radostan blagdan.

Snaga – da, možda nam baš ona nedostaje. Zato nam upravo sve navedeno – molitva, dobra djela, ispovijed, pričest i Božja riječ – može pomoći. *Jer, nije nam Bog dao duha bojažljivosti, nego snage, ljubavi i razbora* (2Tim 1,7).

Budimo hrabri, neka nam Isus bude uzor. Hrabri da svladamo svaku prepreku, da se odupremo svakome zlu, da ustrajemo u svojim namjerama. Hrabro svjedočimo svoju vjeru, hrabro izdržimo svaku kušnju – bilo u vidu ispita na fakultetu, u školi, traženja posla. *Ta on je rekao: Ne, neću te zapustiti i neću te ostaviti. Zato možemo pouzdano reći: Gospodin mi je pomoćnik, ja ne strahujem: što mi tko može?* (Heb 13,5-6).

Ako imamo takvog pomoćnika uz sebe, u osobi samog Isusa Krista, sina Božjega, čemu onda strah?! Hrabrost je vjerovati u sebe. Vjerovati da nešto možemo uraditi. Koliko god mislimo da su nam šanse da u nečemu uspijemo male – pokušajmo. Sjetimo se – Isus je uz nas. Budimo hrabri izvršavati svoje obveze, svjedočiti svoju vjeru, ustrajati u dobru, pokazati drugima koliko nam znače, koliko ih volimo.

I za kraj: *Tako, braćo moja ljubljena, budite postojani, nepokolebljivi i obilujte svagda u djelu Gospodnjem znajući da trud vaš nije neplodan u Gospodinu* (1Kor 15,58).

Jelena Pinter

Vrijeme je za promjene

Izraelski narod je nakon četrdeset godina došao u Obećanu zemlju. Isus je nakon četrdeset dana u pustinji započeo svoje javno djelovanje. Što ćeš ti uraditi za četrdeset dana?

Potruđi se ovih četrdeset dana živjeti kao na Duhovnoj obnovi. Svaki put prije nego odeš na Duhovnu obnovu doneseš odluku da ćeš predstojeće dane posvetiti Bogu i produbljivanju svog odnosa s njim. Korizma uskoro počinje, pravo je vrijeme za donošenje te odluke. Svaki dan se povuci u osamu, provedi neko vrijeme u tišini i razgovoru s Bogom. Donesi

čvrstu odluku da ćeš svaki dan pročitati ulomak iz Svetog pisma. Nastoji razviti naviku osobne molitve, razgovora s Bogom. Svaki dan mu ispričaj svoje brige, nedoumice, čežnje i probleme. Zatim se obavezno prisjeti svega što je bilo dobro u proteklom danu. I zahvali. Zahvali što si se probudio ovog jutra, zahvali za obitelj koja je uz tebe, za prijatelje i za sve ono čime je Bog obogatio tvoj život. Zahvali. Uskoro ćeš primijetiti da tvoja duhovna snaga raste. Imat ćeš više snage i volje posvetiti se bližnjem. Sjeti se kako malo vremena provodiš s obitelji. Odluči to promijeniti. Na trenutak zaboravi na mobitel i sve društvene mreže i otiđi na kavu s prijateljem kojega si zapostavio.

Nemoj se bojati Korizme. To je mnogo više od onih četrdeset dana u kojima se pod obavezno moramo odreći nečega što jako volimo. Umjesto da se odrekneš čokolade, interneta, odrekni se loših navika. Obećaj sebi da nećeš biti ljubomoran, neljubazan i srdit. Posti od ogovaranja, sebičnosti i osvetoljubivosti. Odrekni se površnosti, škrtosti i zavisti. Obećaj si da ćeš biti radostan i zahvalan za ono što imaš. Nastoji vjerovati ljudima oko sebe, a osobito nastoji vjerovati u Boga i Bogu. Oprosti onome tko te povrijedio. Nauči radovati se malim stvarima i zahvaljivati na njima.

Nemoj dozvoliti da se probudiš na uskrsno jutro i shvatiš da je prošla još jedna Korizma. Neka ove godine bude drugačije!

Tatjana Lendvai

Odlučio(la) sam slijediti Krista! ☺

Papa Franjo je u nedjelju 30. studenog 2014. proglasio Godinu posvećenog života. Pred nama je Korizma, vrijeme u kojem možemo razmišljati. Ovo vrijeme traži od nas nešto posebno. Sada možemo donijeti neki važne, životne odluke. Jedna od takvih može biti redovnička. Prepoznati Isusov poziv u Korizmi i odlučiti ga slijediti. Isus je bio na kušnji 40 dana u pustinji. Đavao je imao veoma primamljive „ponude“ za njega. Nudio mu je gotovo sve bogatstvo svijeta. No, Isus ga je odbio, odabrao je pravi put. Put uskrsnuća. Rekao je: *Odlazi, Sotono! Ta pisano je: Gospodinu, Bogu svom se klanjaj i njemu jedinom služi!* (Mt 4,10). Možda je ovo vrijeme ono pravo. I mi ćemo na kušnji biti 40 dana, bit će nam ponuđene svakakve ponude. No,

tko će nam pomoći da izaberemo pravu? Odgovor na ovo pitanje je: Krist! On će nam biti putokaz i navest će nas na pravu stazu. Pred nama su najsvetija četiri dana, uključujući i Uskrs. Vazmeno trodnevlje, ta sveta tri dana, velika tri dana! Svaki od njih je poseban, svaki od njih priča svoju priču. Ta tri dana nam daju nadu, nadu u naše uskrsnuće. Krist je pobijedio smrt, a i mi ćemo! No, što raditi ako Ga odlučimo slijediti? Pravi recept je molitva i ogromna vjera. U tome nam može pomoći i „Hvala redovnika“, koja kaže: „Malo je u polju vrijednih poslenika“. Ona nam može biti poticajna u donošenju odluka. Moramo se malo i žrtvovati za našeg Spasitelja. On je ujedno i smisao naših života. Na svijetu ga mi predstavljamo i širimo Njegovu ljubav. Naj-

veća radost je osjetiti Njegov poziv, čuti riječi: Slijedi me. Velika odluka je na nama. Malo je redovnika, a mjesta ima za sve, za svaku osobu. Bez obzira na dob! Nikad nije kasno! Uvijek se možete predomisli i krenuti putem Krista. On nas u svako doba čeka raširenih ruku i nikad nam neće zatvoriti vrata. Možda će ove riječi biti poticajne za vas, možda ćete početi razmišljati u ovom smjeru. Ovu odluku nije lako donijeti, ali ne zaboravite da s Kristom možete sve. On će stajati uz vas i bit će vam veliki oslonac. ☺ Njegov poziv se ne odbija.

Želim Vam da na kraju Korizme, vremena razmišljanja, kažete: Odlučio(la) sam slijediti Krista! ☺

Larisa Skenderović

Biti list

Dragi čitatelji! Grane su vani još gole, i još će neko vrijeme biti zima – proljeće stiže u sljedećem broju :). Ipak, nadahnuće ovih dana mi je – list. Svijetlo zelen, tek iznikao, mirisan i pun soka iz svog stabla ili crveno-smeđ, pomalo zgrčen i sasvim suh – nije važno. To je list. Lagan, nosi ga vjetar, nosi ga rijeka, suši ga sunce, preobražava ga zemlja. Do te preobrazbe, on ničim ne gospodari, a sve gospodari njime. Danas jest, sutra nije. Prolazan kao bilijuni drugih listova. Ma, tko je uopće počeo priču o lišću? Ipak! Ako i mislite da nisu bitni, oni to jesu. Da nije njih, zemlja ne bi bila plodna i rodila kad stigne već spomenuto proljeće. Bez lišća, šuma ne bi imala stelju i ne bi male vile i vilenjacima imali mjesto za igru... Ah, pa ovo nije dječja stranica, tu se ne priča o vilama i vilenjacima, oprostite – nisam odoljela. :) Vrlo je bitan svaki list – ne bi ga Bog stvorio, da nije. Tako i mi ljudi – smijemo li reći da gospodarimo bilo čime na ovome svijetu? Gospodariti, tako su me učili, znači dobro, samo dobro činiti svemu i svakomu što nam je povjereno, a mi ne možemo samo dobro činiti niti jedan dan, a da ne pogriješimo. Zato sve to trebamo prepustiti pravome Gospodarar. Zato sam riješila – biti list. Sasvim običan, duguljast, crvenkasti, višnjim listak. Koji nosi vjetar, vlaži kiša, suši sunce, nosi riječna bujica. A on se ne buni, jer zna da je list i da njegov Gospodar ima s njim plan, sjajan plan. Neće list prestati, ni nestati. Gospodar mu zna put. Ako upadne u nabujalu rijeku, list pliva, obilazi kamenje i grane, ni vodopad ga ne može uništiti. Negdje se možda prilijepi, pa kad nevrjeme prestane, sunce ga suši i on je opet – list. Dokle? Dobri Gospodar zna koliko je potrebno, on će sve učiniti da list – ostane list, a čovjek – čovjek, ako mu se ne protivimo, već s njim idemo. **(Ivh)**

Što valja u veljači?

Koračamo Korizmom, veljače Gospodnje 2015. Taj kratki, smiješan mjesec... Neke podsjeti na maškare i snijeg, neke na mačke i Valentinovo, neke da je on tek mali prijelaz, mostić i već si u proljeću. Što god bilo istina, kako god bilo tko vidio veljaču – februar, nije najvažnije. Najvažnije je da mi imamo sada ovu veljaču, ovom Korizmom obojanu – baš za nas. Koju boju vidimo?

Pepelnica nam je kosu posivjela – mnogi su željeli započeti Korizmu podsjećanjem da smo prah i obraćenjem. Naš župnik se, radostan zbog mnoštva naroda na misi na Pepelnicu, a tužan zbog toga što toliko ljudi nije bilo na tri mise prethodne nedjelje, našalio: „Vidim da svi volite pepeo. Ako ćete zbog toga dolaziti češće na Misu, mogu to ponoviti...“. Vidjet ćemo kako će biti dalje, do Uskrsa – jesmo li se zaista obratili i vjerujemo li bar malo više Evandelju ili je pepeo na našoj glavi tek tzv. asesoar (modni dodatak).

Mnogi u svijetu i kod nas su isto hrlili, ali u kino: film (i roman po kojem je snimljen) *50 nijansi sive* obara rekorde gledanosti i čitanosti, a u biti je „čista trećerazredna nasilna pornografija“, kažu neki kritičari. Za kršćane, seks jest potpuno darivanje u ljubavi, pa mu stoga (pored toga što je posve razumljivo dio braka) smisao mora biti ne požuda, već ljubav koja želi usrećiti, zadovoljiti drugoga i to onoga drugoga kojemu pripadam svojom slobodnom voljom i koji, isto tako slobodnom voljom, pripada meni. Film prikazuje scene koje, kako tumači isti kritičar filma, nitko ne bi poželio da njegovo dijete proživi. Opet ostaje na kršćanskim bračnim parovima da – svjedočeći svoju ljubav, kojoj je spolnost neizbježan i prekrasan dio, vraćaju u svijet vjeru da Božji naum o ljubavi između muš-

karca i žene još postoji. Kršćanski bračni parovi trebaju radosno i čisto svjedočiti da u braku postoji ne 50 nijansi, već bezbroj nijansi i sive i svih drugih boja, a ipak su sve – prava ljubav, koju je stvorio Bog i kojoj nije potrebna niti jedna vrsta izopačenosti.

Još je jedna ljubav koju svijet nastoji omalovažiti – ljubav prema djeci, osobito onoj još nerođenoj. Legalni abortusi u većini zemalja, eugenički abortusi (sve masovniji abortusi kojih su najčešće žrtve fetusi s Downovim sindromom, a daljnji razvoj znanosti doprinosi vjerojatnom širenju primjene pobačaja i na nerođenu djecu s genetskim pretpostavkama za razvoj neke od velikog broja drugih bolesti), pilule „Dan poslije“ koje se već u susjednim državama mogu kupiti u ljekarnama u slobodnoj prodaji (također abortivne, jer uništavaju već oplođenu jajnu ćeliju – već začeto stvorenje) – metoda je sve više, a svima je cilj isti: uništiti nerođeno dijete. Ipak, uvijek su tu novi koraci i pokušaji protiv toga: „40 dana za život“ je miroljubiva pro-life inicijativa u kojoj je do sada sudjelovalo više od 650.000 volontera u 559 gradova u 27 država svijeta. S Božjom pomoći, ova ekumenska molitvena inicijativa ostvarila je odlične rezultate: 9.699 djece spašeno je od pobačaja, 107 radnika klinika za pobačaje dalo je otkaz, a 60 klinika za pobačaje je zatvoreno. Ove godine u svijetu traje od 18. veljače do 29. ožujka i sastoji se od tri ključna elementa: molitva i post, osvješćivanje lokalne zajednice i miroljubivo bdijenje. Svatko se može priključiti darujući svoje dane za život nerođene djece, a svako spašeno dijete obojit će svijet prekrasnom bojom.

Čuvamo li ove tri ljubavi, u ovoj (sivoj) veljači, ipak valja dosta toga ☺. Ljubav s kojom sve to budete činili, dat će svemu svoje nijanse, nakon kojih svijet zbilja više neće biti isti. **(Ivh)**

Zanimljivosti

Banka koja svakodnevno daje 86.400 €

Svakodnevno na vašem bankovnom računu bit će depozirano 86.400 €, ali je potrebno držati se pravila i možete sudjelovati i biti pravi sretnik u ovoj igri.

Prvi set pravila: Sve što niste potrošili istog dana bit će vam oduzeto, znači morate svih 86.400 € potrošiti istog dana. Ne možete prebaciti novac na drugi račun. Samo ga vi možete trošiti. Svakog jutra kada se probudite bit će vam depozirano novih 86.400 €.

Drugi set pravila: Banka može završiti igru bez upozorenja, u svakom trenutku se može ugasiti vaš bankovni račun. Što biste vi osobno uradili? Kupovali biste sve i svašta, zar ne?

Ne samo sebi, već i drugima koje volite, pa čak i onima koje ne poznajete. Pokušali biste svaki cent iskoristiti, u tome je i poanta!!!

Zapravo naziv ove igre je ZBILJA! Svatko od nas posjeduje taj iznos u magičnoj banci. MAGIČNA BANKA je VRIJEME! A 86.400 € predstavljaju isto toliko sekundi koje su nam na raspolaganju tijekom čitavog dana. Moramo biti oprezni, jer ta banka bez ikakvog upozorenja može ugasiti naš račun u njoj. Naš račun je naš ŽIVOT. Svakog jutra smo se probudili s 86.400 sekundi, dar od života. Ono što nismo proživjeli tog dana je zauvijek izgubljeno. To jučer zauvijek nestaje, ako ne iskoristimo vrijeme na pravi način. Dakle, što ćete učiniti sa svojih 86.400 sekundi? Zar nisu one vrijednije mnogo više od novca? Uživajte u svakoj sekundi života, jer vrijeme prolazi mnogo brže nego što mislimo. Iskoristimo bogatstvo koje imamo, ali na pravi način!

7 lijepih navika sretnoga braka

1. Drugoga razveseljavati

Sretan bračni par su jedan za drugoga dar i poklon onda kad jedan drugome čine male, sitne radosti, a ne brigu i bol. To zvuči jednostavno, ali u praksi se pokazuje teškim. Je li ono što ja činim ili govorim radost za drugoga? Tako se ostvaruje „amor benevolentiae“, ljubav dobrohotnosti „ljubav koja veseli“. Pažnja prema drugome je ključ do njegova srca.

Jedan mladić je svojoj zaručnici svakog dana slao neko pismo, mali sitni dar: bombon, šlape, ručnik, maramicu..., neku dobru knjigu, dok je bio na svjetskom kongresu mladih u Australiji. Svaki dan jedan mali dar.

Ovdje može svatko pustiti svojoj mašti na volju. Tko se ovoga bude držao cijeloga života, doživjet će ogromnu količinu ljubavi.

2. Gajiti običaje i obrede koji čine dobro ljubavi i prijateljstvu

Običaji, obredi, geste učinjene iz ljubavi i u ljubavi jačaju veze u odnosu, jer bude osjećaje i potvrđuju pretpostavke. To počinje već načinom i oblikom pozdrava. Ako netko, navečer, dođe kući, najprije pozdravlja psa, onda pali kompjutor i televiziju, a onda pozdravlja ženu sa „što ima danas za jesti, trebam brzo pojesti, jer još imam jedan sastanak!“ – takvo pozdravljanje sigurno neće voditi dubljem prijateljstvu i ljubavi. Ako promatramo pozdravni ceremonijal nekog bračnog para s gledišta psa, njega se uvijek tako lijepo pozdravljalo da skače u vis od radosti. Tako su se oni na početku „skakućući“ pozdravljali da pokažu svoju radost na veselje njihove djece.

Postoji čitav svijet simbola koji se može stvarati, koji uvijek mogu voditi iz vidljivih gesta do nutarnje ljubavi i nju na takav način izražavati. Tome pripadaju i ceremonije poput komplimentata, svaki dan telefonirati, slaviti rođendane i imendane...

3. Otvoreno i iskreno međusobno razgovarati

Sretni bračni parovi će stvoriti siguran prostor gdje oni smiju biti, onakvi kakvi jesu, gdje će bez straha reći svoje osjećaje, želje, očekivanja, gdje će razgovarati o problemima, frustracijama, o svemu što im leži na srcu. Kakva je to milost biti prihvaćen od drugoga u svojoj krhkosti i lomljivosti!

Jedan bračni par koji je slavio srebrni jubilej, mi je povjerio što im je bilo najteže i najljepše u tih 25 godina. Najljepše: da je svaki od njih po drugome našao sebe i sve više je to postajao. A najteže je bila askeza: ono što si znao o slabosti, krhkosti drugoga ne upotrijebiti da ga raniš ili povrijediš.

To učvršćuje brak. K običaju lijepih riječi spadaju i obećanja, koja se daju i koja se održavaju, ona jačaju međusobno povjerenje. Održano obećanje daje osjećaj: „Mogu se na tvoju riječ osloniti. Mogu na tebe računati.“

4. U teškim okolnostima biti u komunikaciji oprezan i lukav

Upravo u škakljivim trenucima pronalaze sretni bračni partneri prave putove kako će u (svađi) razgovoru sve moći kazati i biti saslušani i tada stvari zajednički rješavati. Kod baš „vrućih tema“ može se držati u rukama, zajednički, neki predmet (npr. štap) što tada znači „sada govori jedan, a drugi sluša“, a nakon nekog vremena se izmjene strane.

Poznam jedan bračni par koji, na svojim noćnim ormarićima imaju svijeću. Kad netko ima nešto što je drugom teško izreći, tada zapali svoju svijeću i to je znak za partnera da ima nešto o čemu je teško govoriti. I to onda olakšava razgovor o „vrućim“ temama.

Komunikacija bez nasilja je najpravi put k duhovnom obraćenju.

(nastavak u sljedećem broju)

Pater Johannes Lechner CSJ

Piše: Stjepan Beretić

Subotica (Szent Mária) ne želi svjetovne svećenike

No, budući da je grad stalno naglašavao da njegovu naredbu ne može provesti, završava nadbiskup svoje pismo – dao sam im do nove godine vremena za razmišljanje, a tada očekujem njihov odgovor.

Franjevci mjesec dana bez župe

U međuvremenu je župnik s vjernicima u Szent Máriji bio jako zbunjen. Kako je 2. prosinca nadbiskup rekao redovnicima, koje je pozvao na razgovor, da će im oduzeti župu, već im je 3. prosinca oduzeo župničke ovlasti. Međutim, vjerojatno je, dok je još boravio u Szent Máriji, shvatio da bi takva odluka bila nesvrhovita, pa ju je 31. prosinca povukao.

Grad je imao svoju ponudu

Kad je svanula Nova godina 1764., vlasti u Szent Máriji su nadbiskupu poslali pozdravno pismo. U isto vrijeme vlasti su odgovorile na pitanja koja im je postavio. U Kalaču su poslani savjetnici Tome Rudić i József Vizy kako bi nadbiskupu predstavili odgovore.

Sadržaj toga odgovora je sljedeći:

1. Izaslanici su dobili uputu da što se tiče prve točke, tj. opskrbe župnika, na svaki način pokušaju uvjeriti nadbiskupa da prihvati ponudu grada. Grad će župniku ponuditi 1000 forinti u gotovom novcu, 30 kola sijena i 25 hvati drva za loženje; ako bi se tražila trava za košenje, grad neće davati sijeno.

2. Na drugu i treću točku nadbiskupovih želja ovo je odgovor: ako gradu ostane pravo patronata, grad nudi radnu snagu i prijevoz za gradnju crkve i župnog doma, inače će tu ponudu uskratiti. Pravo patronata smije tražiti već zato što je to pravo gradu darovalo Veličanstvo. I na koncu, grad izjavljuje da će župnika primiti samo kad se izgradi crkva i župni dom.

Tim odgovorom nadbiskup nije bio zadovoljan, što se vidi iz pisma koje je 31. prosinca 1763. godine uputio gradskom vijeću. U pismu zahvaljuje za pozdrav koji mu je upućen za Novu godinu pa nastavlja kako iz pisma koje su

mu donijeli Tome Rudić József Vizy zaključuje da grad Szent Mária ne uzima u obzir njegovu dobru nakanu, ušteže se od djelovanja u vlastitom interesu, uporno se držeći svoga mišljenja i odluke, pa se s gradom tako ne može raspravljati, budući da to nikako ne vodi svrsi. Zato nadbiskup odlučuje ostvariti svoj plan na drugi način. Ujedno poziva grad da izjave koje mu je uputio smatra ništavnim, a spise neka vrati. On će se na drugi način postarati za duhovno dobro vjernika u Szent Máriji koje mu je povjerio Bog i kralj.

Gradu je nadbiskup ponovno pisao 13. siječnja 1764. godine. U pismu prigovara gradu što je na pitanja koja mu je postavio tako odgovorio da se iz odgovora razabire kao da nadbiskup uspostavom župe želi nametnuti teret za grad, a ne da se zalaže za dobro duša.

Pokušaj kanonika Glasera

Pobočni kanonik Gabriel Glaser je bio u kontaktu s gradom, te je 19. lipnja 1765. godine došao u Szent Máriju sa sljedećim uputama nadbiskupa:

Neka pogleda: a) zemljište na kojem će se graditi crkva i groblje, b) mjesto gdje će se graditi župni dom, c) mjesto na kojem će se graditi pučka škola, d) neka nastoji isposlovati za župnika plaću u gotovini i u naravi od tisuću i šest stotina forinti, što se rješava i ubiranjem lukna, e) neka grad u naravi dade pšenicu, meso, putar, loj, vino ili pivo, soli dovoljno za četiri osobe, drvo za loženje, sijena i zobi za držanje četiri konja, osim toga neka izdvoji određenu površinu oranice i rita koje bi župnik obrađivao o svom trošku; f) neka odredi prinadležnost za kantora, učitelja, zvonara i staratelja crkve; g) neka grad osigura građevinski materijal potreban za gradnju crkve, župne kuće i škole, koji se može nabaviti u Szent Máriji. Grad osigurava i prijevoz i radnike, plaća zidare, tesare, bravare, staklare, kamenoresce i ostale radnike. Materijal koji se ne može nabaviti u Szent Máriji nabavit će nadbiskup o svom trošku; h) neka grad pristane da se njegova župa zauvijek ujedini s kalačkim kapitolom, za što će i) grad trojicu od članova kaptola predložiti nadbiskupu kao kan-

didate za župnika, a nadbiskup će jednoga od njih imenovati župnikom u Szent Máriji, koji bi ujedno bio i potiski arhiepiskop; k) jednako tako grad naznačuje tri kapelana tako da jedan bude Ilir, jedan Nijemac a jedan Mađar. Oni bi stalno stanovali u Szent Máriji, dok bi sam kanonik župnik češće dolazio u Szent Máriju, kako bi se bogoslužje obavljalo s odgovarajućim sjajem; l) rok za predaju župe bi se odredio za 2. prosinca, a do toga bi dana nadbiskupski ordinarijat poslao kapelane, čija bi dužnost bila starati se za nabavku potrebnog građevinskog materijala, a gradnju bi se moglo započeti narednog proljeća. Zato se treba postarati za stan kapelana; za župnu crkvu bi poslužila kapela u sredini groblja, a osim toga bi oči redovnici obavljali bogoslužje u svojoj crkvi.

Svrha puta pobočnog kanonika Gabriela Glasera je bila privoljeti grad na prihvaćanje navedenih točaka. Njegova revnost je bila bezgranična, što se vidi iz činjenice da je nadbiskup rješavanje svakog težeg i složenijeg predmeta povjeravao upravo Glaseru.

Vijeće odbilo nadbiskupove prijedloge

Čim je kanonik Glaser stigao u Szent Máriju, požurio se provesti plan svoga visokog nalagodavca, pa je zato 22. i 23. lipnja bez prestanka s gradskim nutarnjim i vanjskim vijećem raspravljao, uvjeravao, borio se. Ipak, njegova su nastojanja ostala bez učinka. Vijeće nije prihvatilo njegove točke, već je obćalo da će dati podvoz i nadničare za gradnju crkve i župnog doma, a župniku koji se ovdje ima namjestiti odobrava plaću od tisuću rajnskih forinta i 282 hvata široku zemlju (duljinu nisu običavali mjeriti). Kad se Glaser i dalje pozivao na velikodušnu nadbiskupovu ponudu, zastupstvo je izgubilo strpljenje, pa je izjavilo neka nadbiskup ima pravo i predstaviti župnika, samo neka podigne crkvu Bogu na slavu i na spomen sebi i svojih nasljednika. Glaser je tražio da se ta odluka pismeno izda, čemu je udovoljeno tako da je u Kalaču poslan formalni gradski sporazum.

In memoriam

**+ Vjenceslav Mihetec,
karmelićanin**

U četvrtak 12. veljače 2015. preminuo je u Gospodinu o. Vjenceslav od Majke Božje Remetske (Mihetec), karmelićanin. Član Hrvatske karmelske provincije svetog Oca Josipa, upravitelj Svetišta Uznesenja Blažene Djevice Marije u Remetama, dugogodišnji remetski župnik, u više navrata provincijal, prior, odgojitelj bogoslova i prefekt sjemeništa u Remetama. Rođen je u Zagrebu 22. rujna 1945., kršten 24. rujna iste godine u Remetama. Završio je višu pedagošku školu i bio učitelj u Hrvatskom Zagorju; bavio se umjetnošću i glazbom. Znalac je hrvatske povijesti, povijesti Pavlina i Svetišta Najvjernije Odvjetnice Hrvatske, Majke Božje Remetske.

U karmelski red je stupio redovničkim oblačenjem 8. ožujka 1969. u Somboru. Prve redovničke zavjete je položio 9. ožujka 1970. u Somboru, a svečane 10. studenoga 1974. u Remetama. Za svećenika je zaređen 29. lipnja 1975. u zagrebačkoj prvostolnici. Osim gore navedenih dužnosti u provinciji i redu, o. Vjenceslav je bio predsjednik viših redovničkih poglavara i poglavarica pri HBK; ispovjednik klauzurnih i drugih redovnica; traženi voditelj duhovnih vježbi, duhovnih obnova i misija; voditelj Karmetskog svjetovnog reda; dopisnik *Zvonika* i još mnogo toga. Da je bio vrlo tražen i poštovan od svećenika, redovnika i redovnica, pokazuje i

sprovod u kojemu je sudjelovalo preko stotinu svećenika, redovnika i mnoštvo redovnica, te puka Božjega. Hrvatska karmelska provincija sv. Oca Josipa izgubila je za ovaj zemaljski život vrijednog, predanog i radišnog subrata, koji neka nas s neba zagovara i isprosi novih duhovnih zvanja. Ispraćaj o. Vjenceslava bio je 16. veljače u crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije u Remetama slavljenjem svete Mise zadušnice, nakon koje je uslijedio sprovod na obližnjem remetskom groblju.

Zv

Somborci o p. Vjenceslavu

Pamtit ću p. Miheteca prije svega kako vrsnog propovjednika, te još vrsnijeg voditelja karmelskih tribina u okviru „Duhovnog centra o. Gerarda“, koje su posljednjih nekoliko korizmi održavane u prostorima Humanitarne udruge Nijemaca „Gerhard“, u župi sv. Križa. Somborci su pažljivo pratili rasporede tribina, te su redovito punili dvoranu kada ih je on vodio. Crkva uvijek treba, čak žeda velike ljude i velike svećenike kao što je bio o. Vjenceslav. Somborci ih napose trebaju, jer po njima se vidljivo mijenjaju, to mogu svjedočiti. Hvala našoj karmelskoj provinciji što nam ga je redovito slala, i hvala mjesnoj Crkvi koja ga je redovito primala i koju je rado bogatio.

JT

In memoriam

**S. M. Karmela od Krista Kralja
(Blaženka Jukanović)**

Okrijepljena svetim sakramentima, okružena ljubavlju i molitvom svojih sestara, nakon duže i teške bolesti u 84. godini života i 62. godini redovničkih zavjeta, 29. siječnja 2015., u Karmelu svetoga Josipa u Breznici Đakovačkoj, blago je u Gospodinu preminula s. M. Karmela od Krista Kralja (Jukanović).

Rođena je na blagdan Svijećnice, 2. veljače 1931. u Glamoču (BiH)

kao deveto dijete u obitelji Josipa i majke Ivke, rođ. Sedlar. Iz svog toplog obiteljskog doma ponijela je nepokolebljivu vjeru u Boga i povjerenje u čovjeka, vedrinu, radost i toplinu kojom je do kraja svoga života odsijevala. Već u ranim godi-

nama osjetila je Božji poziv na redovnički život. U Karmel je ušla 1951. u Brezovici. Svečane zavjete položila je 20. srpnja 1956. godine. Voljela je svoje zvanje, živjela ga oduševljeno i zanosno. U više navrata obnašala je službu učiteljice novakinja i priorice. Godine 1977., kada su sestre preselile u Kloštar Ivanić, vodila je radove na obnovi darovanog franjevačkog samostana, kao i pri osnutku novog Karmela svetog Josipa u Šaregradu – 1988. godine.

Za vrijeme Domovinskog rata kao prognanica sa zajednicom napušta Šaregrad. Privremeni smještaj nalazi kod braće karmelićana u Remetama – Zagreb. Svoje veliko životno iskustvo i ljubav darovala je zajednici i ugradila u novi Karmel svetog Josipa. Sa sestrama dolazi 17. prosinca 2001. u nedovršeni samostan u Breznicu Đakovačku. Nikad ne sumnjajući u Božju providnost, majčinskom je dobrotom brinula za materijalne i duhovne potrebe zajednice. Bila je duša molitve i vjere.

Sestra M. Karmela je bila povezana s nekim svećenicima Subotičke biskupije, gorljivo je molila i darivale sve svoje snage uma, srca i duha na velike nakane Crkve, osobito moleći za svećenike.

Bolest i patnja istrošila je njeno tijelo, dok je duša *hlepila za nebeskim vodama* crpeći snagu i svjetlo u vjeri. Boli su bile posljednji ures zaručnice za nebo.

S vjerom u ponovni susret u vječnosti: sestre iz Karmela svetog Josipa i rodbina.

Sjećanje na prijatelja

Za vrijeme teološkog studija položio sam 82 ispita. Dosta ih je bilo iz crkvene povijesti što opće, što nacionalne. Povijest sam posebno volio i rado učio. Profesori su bili interesantni i zahtjevni. Sjećam se zadnjeg ispita kod profesora Antuna Ivandije. Nakon što mi je upisao ocjenu u indeks, upitao me je: „Što će biti s vama u Bačkoj?“. Nisam shvatio težinu pitanja. Veze Zagreba i Subotice su bile česte i redovite. Imali smo mnoštvo studenata iz naših krajeva na raznim fakultetima u Zagrebu. A sada vlakovi odavno više ne voze, a i zadnji autobus je prestao prometovati. To davno pitanje sada mi je puno jasnije. Stari profesor povijesti s pravom je bio zabrinut.

Lako sam pamtio datume i godine. Tako se i ovih dana sjećam 2. ožujka 1995. kada je moj prijatelj svećenik Marko Vukov prešao na drugu obalu. Iako je prošlo 20 godina od prelaska u vječnost, sjećanje na prijatelja je u meni jako i iskreno.

Po čemu se sjećam + Marka? On mi je davne 1969. kao malom ministrantu poklonio *Bibliju mladih*. Nisam mogao ni slutiti da ćemo jednom zajedno raditi na njivi Gospodnjoj.

Naše prijateljstvo je počelo kad je Marko došao za upravitelja župe u Đurđin. S njim se moglo razgovarati o mnoštvu tema – povijest, književnost, kateheza, vjera, duhovnost, vinogradarstvo....

U razgovoru je govorio o vrijednostima, krepostima, kvaliteti. Trudio se nikad ne govoriti protiv čovjeka – osobito ako dotični nije prisutan.

Marko je držao do javne riječi. Poticao je okupljanje i zajedničko djelovanje svećenika hrvatskog govornog područja. Iz tih okupljanja rodilo se hodočašće u Mariju Bistricu, tematske propovjedi po župama u čast 13 stoljeća pokrštenja

našeg naroda, dom duhovnih vježbi u Baču. Kod susreta je pazio da svatko dođe do riječi i izreče svoj stav i to počevši od najmlađih.

Markova izreka je bila – Poštenja mu! Držao je do svog poštenja, svoje riječi i to je očekivao i od drugih.

Iznenadio se kad sam ga zamolio za propovijed na Mladoj Misi. Rado se odazvao. Sjećam se i danas njegovih riječi: „Imat ćeš problema i u Crkvi i u društvu, ali ne boj se, ima smisla!“. Ta osmišljenost me nije nikad napustila. Bogu hvala, i danas mi svijetli.

Među vrijednosti koje su resile dragog prijatelja bila je i gostoljubivost. Kad si došao k njemu, osjetilo se da si dobro došao, da se raduje, da ne smetaš. Za proštenje, velike ispovijedi nije bila samo dobra hrana već zdravice, svečani govori, interesantne teme. Interesantno, ugodno i zanimljivo je bilo za njegovim stolom.

S Markom sam putovao i na njegovom zadnjem putovanju u dragu Hrvatsku, u župu Končanica kod prijatelja Marijana Đukića. Sjećam se njegovih riječi u autu: „Naj-

normalnije stanje ljudskog duha je ljubav, zaljubljenost. Sve ostalo malo vrijedi.“ Vjerovao je prijatelj u te riječi i trudio se živjeti po njima.

Marko je preminuo u četvrtak 2. ožujka u Virovitici. Radi ratnih okolnosti dugo je ta vijest putovala. Tužnu vijest sam prenio njegovim sestrama Klari i Ani. Iznenadio me je biskup Ivan koji je došao izraziti sućut i rekao: „I ti ćeš dobiti primjerak oporuke.“ Još sam se više iznenadio kada sam vidio da je u oporuci prijatelj meni ostavio svoje pjesme i književne pokušaje. Bio sam ponosan i radostan. U pjesmama kao da mi je darovao dio svoje duše. U zajedništvu s drugim prijateljima, osobito sa fra Domagojem Šimunovićem sabrali smo njegove pjesme i 1996. ih izdali u Slavonskom Brodu u izdanju Matice hrvatske pod naslovom *Ja, buntovnik s razlogom*.

Kad se zaželim pravog divana, rado otvorim zbirku i čitam drage stihove. Marko je držao do dostojanstva i vrijednosti. Svojim primjerkom, riječju, puno mi je pomogao rasti u vrijednostima i kršćanskoj vjeri. Hvala mu!

Lazar Novaković

Sjećanje na svećenika i pjesnika Marka Vukova u Lemešu

U povodu 20. obljetnice smrti Marka Vukova Hrvatsko bunjevačko kulturno-umjetničko društvo „Lemeš“ iz Svetozar Miletića priređuje u subotu, 28. veljače 2015. godine, program kojim će se sjetiti svećenika i pjesnika i svoga župnika.

Program počinje svetom misom u 17 sati u crkvi Rođenja blažene Djevice Marije, a nastavlja se književnom večeri u 18 sati u svečanoj dvorani Mjesne zajednice.

Tijekom večeri nastupit će recitatori s pjesmama Marka Vukova, a o pjesniku i svećeniku govorit će Tomislav Žigmanov, ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata i svećenik Lazar Novaković.

Priča o fotografiji povodom Dana bolesnika,
11. veljače

Sestre

Fotografija je snimljena 1943. godine u Somboru, u bolnici. Na njoj su sestre Ana (1927.-1993-) i Pavka (1935.-2013.), (prezime poznato autorici) iz Sonte. Ana je tada imala 16, a Pavka 8 godina. Pavka je bila najmlađe dijete u obitelji sa sedmero djece. Ana, četvrto dijete po redu, tada je bila najstarije žensko dijete koje je obavljalo sve kućne poslove, jer je mati bila teško bolesna i vezana uz postelju.

Iznenadno Pavka je dobila bolne napade slijepoga crijeva. Morala je hitno u bolnicu. Nakon pregleda liječnička komisija je donijela odluku o hitnoj operaciji. Po tadašnjoj praksi, nakon operacije, netko od obitelji je morao biti uz bolesnika radi neprekidne njege. Obitelj je odlučila da to bude Ana.

Uvečer su medicinske sestre dovezle Pavku s operacije. Liječnik se obratio Ani s uputama o njezi kad se bolesnica probudi i dodao:

– Nikako joj ne smijete dati vode! Ona će tražiti i moliti za kap vode, a vi joj to nikako ne smijete dopustiti. Najviše što možete učiniti je da navlažite gazu vodom i pomalo joj oplahnate usne. Shvatite ovo krajnje ozbiljno. Od vode bi mogla umrijeti.

Ana tada nije niti slutila da će ta noć u bolnici biti njen prvi ispit zrelosti. Nakon izvjesnog vremena bolesnica je otvorila oči i progovorila:

– Vode... – budila se i pogledom tražila nekoga. Ugladala je svoju sestru koja ju je držala za ruku.

– Molim ti, neno, daj mi vode! Jako sam žedna!

Sestra joj je objasnila da ne smije uzeti vodu, dok im medicinska sestra ne dozvoli.

– Molim ti, daj mi vode, umriću od žeđi! – molila je Pavka grčevito stežući sestru za ruke.

– Ja bi ti, janje moje, dala al' doktor je reko da ćeš umrit ako piješ! – odgovorila je Ana i smočila gazu u vodi te prišla sestri. Pavka je zgrabila cijelu gazu i stavila u usta. Ana se preplašila i jedva otrgnula gazu od sestre koja je uputila puno srditih riječi tipa:

– Bolje mi je da umrem, neg' da sam žedna! Nisi mi sestra! Ti da si prava dala bi mi da pijem! Nemoj mi više zvat sestrom. Ti si prava vištica!

Ana je ostala neumoljiva držeći se uputa doktora, nemorno gledajući dragu joj osobu koja je ispućalih usana, zajapurenih obraza i tijela koje je gorjelo, molila za vodu. Pavka je drščući plakala i izmorena žeđu i boli zaspala. Nakon izvjesnog vremena ponovno se probudila.

– Draga, moja sestro, molim ti, samo malo vode! Slatka moja neno, voljim ti najviše na svitu, samo mi daj kap vode! Bogo draga, budi mi u pomoći!

Ana je ponovno navlažila gazu, dobro iscijedila te dala sestri da smoči usta. No, to nije bilo dovoljno za njezinu preveliku žeđ. Uslijedila je opet bujica ljutih riječi:

– Ti! Ti nisi sestra, ti si najveći zlotvor kad mi možeš tako mučiti! Al, znaš, ne trebaš mi nikad više! Samo da je naša mater tu! Ona bi mi cigurno dala vode! Ma svako drugi da je tu, svako bi mi do ! Samo ti... ti!

Opet je očajnički plakala i jecajući zaspala u gluho noćno doba. Ana se lomila cijele noći kao u ružnom snu, ne vjerujući da joj se to zbilja događa. Naizmjenično je molila Lurdsku Gospu i plakala od tjeskobe, no ni u jednom času nije popustila. Sumnje su se javljale, ali je vjerovala medicinskom osoblju, čvrsto ostajući pri svojoj zadanoj riječi. Noć se odužila. Bolesnica se budila, molila sestru i Boga, i kad vodu nije dobila, ponovno se ljutila i klonula duhom i tijelom opet bi zaspala. Rano u zoru stigla je medicinska sestra s priopćenjem da se bolesnici može dati malo vode i dalje sve više kad to bude tražila.

Ana je na fotografiji u tamnoj odjeći koja se tada nosila u Sonti u slučajevima žalosti i bolesti članova obitelji. Ova fotografija je poslužila kao dopisnica koju je izliječena Pavka poslala roditeljima. Na njoj je još čitljiv tekst kojim ih izvještava da su joj skinuti konci i „da sam živa i zdrava. Sad se već pomalo mogu i šetat i sad vas sve pozdravljam i tako mislim da ću utorak dojt doma. Sad zbogom i do viđenja“.

Sestre su tijekom života bile i ostale PRAVE sestre. Pomagale su jedna drugu, bezuvjetno, radeći u žetvi, okopavanju i branju kukuruza, sjeći konoplje... Previjale su jedna drugoj žuljevite, ranjene ruke, tješeci se kako im još uvijek nije teško kao što je bilo one noći u bolnici. Pomagale su jedna drugu i onda kad su ostajale bez fizičke potpore svojih supruuga (zbog bolesti). Dijelile su međusobno, nesebično svoje siromaštvo govoreći:

– Šta će i mene, ako moja sestra nema!

Ruža Silađev

**KORIZMENA
DUHOVNA OBNOVA
U PRIPRAVI ZA USKRS**

*Augustinianum
– velika dvorana*

3. III., utorak od 19-20 sati:
„Božji odgovor na smisao
života“

10. III., utorak od 19-20 sati:
„Kako se približiti Bogu?“

17. III., utorak od 19-20 sati:
„Kako se Bog približava
čovjeku?“

24. III., utorak od 19.20 sati:
„Uskrs“

**Predavač:
dr. Tivadar Fehér**

**Jubilej
svete Terezije Avilske**

U subotu, 14. ožujka u subo-
tičku katedralu dolazi moćnik
sa stopalom svete Terezije.

Taj moćnik prolazi Hrvat-
skom, Bosnom i Hercegov-
inom, Bugarskom, a sada dolazi
u Suboticu.

Prigodni program u subotu,
14. ožujka u subotičkoj kate-
drali počinje u 18,30,
a u nedjelju, 15. ožujka u 10
sati svečana sveta misa.

Dođite, počastimo veliku za-
štitnicu našega grada pred nje-
zinim moćima.

**SLJEDEĆI – USKRSNI
BROJ ZVONIKA IZLAZI
NA CVJETNICU!**

Zvonik

Katolički list (mjesečnik)

Izdaje: Katoličko društvo za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“
24000 SUBOTICA, Trg svete Terezije 3 SRB 24000 Subotica
e-mail: drustvoia@gmail.com mob.: +381643226613; tel: +38124600240
Dinarski broj računa: 310-210508-62 NLB Banka A.D. Beograd
Telefon: +381 63 844 9368; Fax: +381(0)24 551-036; E-mail: zvonik@tippnet.rs
Web: www.zvonik.rs

Uredništvo:

Dragan Muharem, glavni i odgovorni urednik, Tel: +381 63 844 9368
Željka Zelić, zamjenica glavnog i odgovornog urednika
dr. sc. Andrija Anišić, pročelnik Izdavačkog odjela Društva "Ivan Antunović"
mr. sc. Ervin Čeliković, tehnički urednik
Katarina Čeliković, lektorica
mr. sc. Mirko Štefković

Uredničko vijeće: Stjepan Beretić, Ladislav Huska, Vesna Huska, Franjo Ivanković,
mr. Mato Miloš, Lazar Novaković, Jakob Pfeifer, Željko Šipek.

Tisak: Štamparija "PRINTEX", Segedinski put 86, Subotica, Tel.: 024/554-435
ISSN 1451-2149

Izdavanje Zvonika podupiru: Ministarstvo vera R. Srbije, Grad Subotica,
Državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske
i Hrvatska biskupska konferencija

Hrvatska

osnovana 2002. u Subotici
sa sjedištem u spomen-kući
prof. Bele Gabrića, radi prikupljanja,
objavljivanja i promicanja kulturne
baštine Hrvata u Vojvodini

Subotica, ulica Bele Gabrića 21

Zlatiborska 4, 24427 Totovo Selo
Tel: (024) 883-040; Email: hrvivo@tothfalu.co.rs

Cara Dušana 4, 21000 Novi Sad
Tel: (024) 469-474, Email: agape@eunet.rs

SuboticaDanas.info
Informativne stranice
programa na hrvatskom jeziku

RADIO MARIJA

Tel.: 021/4790-529; 024/692-265; 011/3349745

www.radiomarija.rs

radiomarija.srbija@gmail.com

NOVI SAD: 90,0 MHz; SUBOTICA: 90,7 MHz; PLAVIŠTE: 99,7 MHz;
SOMBOR: 95,7 MHz; LESKOVAC: 107,4 MHz; VRSNIK: 88,4 MHz; NIŠ: 102,7 MHz

**Fotografije u ovom broju:
Zvonik, Hrvatska riječ,
Snežana Vujković Lamić,
Gradska knjižnica Subotica**

Godišnja pretplata za ZVONIK:

- izravnom dostavom na župe: **1650 din**

- poštom:

1900 din: tuzemstvo (za više primjeraka
slijedi popust)

50 Eura: Europa

60 Eura: USA, CANADA

Pretplatnici iz tuzemstva uplate mogu slati
poštanskom uplatnicom na ime Dragan Muharem,
Trg sv. Terezije 2, 24000 Subotica, s naznakom
podataka pretplatnika, a oni iz Hrvatske na ime
Svetlana Ivković, Stjepana Ljubića Vojvode 12,
10000 Zagreb.

Deviznu doznaku pretplatnici iz inozems-
tva mogu poslati na biskupijski račun s nazna-
kom **Za Zvonik:**

NLB Banka A.D. Beograd

SWIFT: CONARS22

IBAN: RS35310007080200533294

Katoličko društvo za kulturu, povijest i duhov-
nost „Ivan Antunović“, Trg sv. Terezije 3, 24000
Subotica, Serbia.

Sudionici premijere filma "Svadbeni običaji"
u Bunjevačkom kolu

"Najlipče prelje"
Velikoga prela 2015

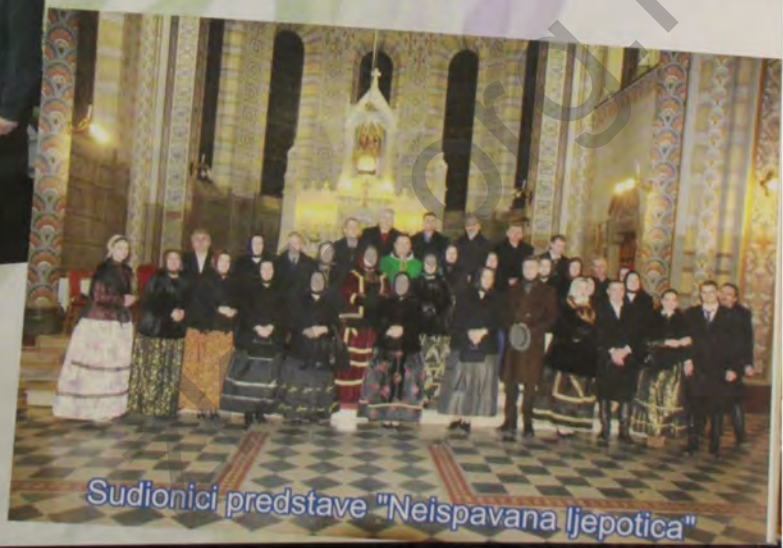
Sudionici "Prela sicanja"
u subotičkoj Franjevačkoj crkvi

Publika na Književnom prelu
u Bunjevačkom kolu

Predstavljanje knjige "Recept"
vč. Lazara Novakovića

Sudionici predstave "Neispavana ljepotica"

Karmelićanski samostan u Somboru,
Vicepostulatura Sluge Božjega o. Gerarda Tome Stantića, karmelićanina i
Katehetski ured Subotičke biskupije raspisuju likovni

NATJEČAJ

na temu

Isusov križ naša kruna

*Tko radostan svoj križ nosi, taj je već na
ovome svijetu blažen.*

(o. Gerard)

- upoznajemo se s Isusovom patnjom i mukom kroz riječi o. Gerarda
- obraćamo se i ispovijedamo svoje grijehe u korizmi i drugim vremenima
- sudjelujemo u pobožnosti Križnog puta

*Isus je sahranjen, ali ipak živi.
Živi kao Bog. Njegov je križ postao
zeleno drvo, plodna voćka, najbolja
voćka, koja daje najljepše voće
svojoj Crkvi.*

Zadatak:

Crtamo/Slikamo jednu postaju Križnoga puta po izboru

(na svoj rad pišemo naziv postaje)
Na natječaju sudjeluju vjeroučenici Subotičke biskupije osnovnih škola. Radovi trebaju biti na papiru iz bloka br. 5.

Svoje radove vjeroučenici predaju svom vjeroučitelju. Natječaj traje tijekom korizme 2015. godine. Najbolji radovi bit će nagrađeni i objavljeni u našim tiskovinama te izloženi na izložbi u karmelićanskoj crkvi u Somboru na Gerardovo,

24. lipnja 2015. godine

